

Riksdagens protokoll

2006/07:66

Fredagen den 23 februari

Kl. 09.00 – 15.08

Protokoll
2006/07:66

1 § Avsägelse

Talmannen meddelade att *Marie Nordén* (s) avsagt sig uppdraget som ledamot i försvarsutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

2 § Anmälan om kompletteringsval till trafikutskottet samt miljö- och jordbruksutskottet

Talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp på grund av uppkommen vakans anmält Marie Nordén som ledamot i trafikutskottet.

Talmannen förklarade vald till

ledamot i trafikutskottet

Marie Nordén (s)

Talmannen meddelade vidare att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp anmält Staffan Appelros som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet under Osama Ali Mahers ledighet.

Talmannen förklarade vald *under tiden den 23 februari–12 december* till

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet

Staffan Appelros (m)

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:281

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:281 Förlust av intäkter och inflytande vid utförsäljning

av Ulla Andersson (v)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 19 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är sjukdom och att det inte varit möjligt att hitta ett tidigare datum som passat både interpellanten och statsrådet.

Stockholm den 20 februari 2007

Näringsdepartementet

Mats Odell (kd)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Interpellation 2006/07:299

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:299 Arbetslinjen fullt ut

av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 2 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är att det inom tidsfristen tidigare föreslagna svarsdatumet inte passade för interpellanten.

Stockholm den 20 februari 2007

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Lilian Wiklund

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:328

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:328 En räddningsplan för Östersjön

av Lars-Ivar Ericson (c)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 16 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är att miljöministern är på utlandsresa.

Stockholm den 20 februari 2007

Miljödepartementet

Andreas Carlgren (c)

Enligt uppdrag

Lena Ingvarsson

Expeditions- och rättschef

Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Kent Persson har frågat mig om jag avser att vidta åtgärder så att undersökningstillstånd inte beviljas i världsarvsområden samt i två likalydande interpellationer om jag avser att se över minerallagen för att stärka naturvårdens ställning.

Peter Eriksson har frågat mig vad jag avser att göra för att förhindra ny gruvverksamhet i våra allra mest skyddsvärda naturområden, vad jag avser att göra för att stärka skyddet för miljöintresset i minerallagen, vad jag avser att göra för att öka miljöhänsyn vid myndigheternas tillämpning av minerallagen, särskilt för de mest skyddsvärda områdena som Natura 2000-områden och världsarvsområden och slutligen vad jag avser att göra för att öka miljöhänsyn redan vid beviljandet av prospekteringstillstånd.

Jag har valt att lämna ett gemensamt svar på interpellanternas frågor.

För mig är det viktigt att understryka att jag delar interpellanternas mening att skyddet av natur- och kulturmiljöer är viktiga allmänna intressen. De ingår bland de allmänna intressen som ska beaktas och vägas av vid beslut enligt minerallagen. Jag menar att den ordningen gör att skyddet av olika områden redan är tillgodosett i lagstiftningen.

De generella och väsentliga reglerna till skydd för miljön och den biologiska mångfalden finns i miljöbalken och i föreskrifter som meddelats med stöd av balken. Minerallagens bestämmelser gäller parallellt med miljöbalken och flera andra lagar, bland annat kulturminneslagen.

Utgångspunkten för miljöbalkens hushållningsregler är att mark- och vattenområden ska användas till de ändamål som de är mest lämpade för. Detta ger en rättvis och rimlig beslutsordning för exploateringsföretag.

FN-organisationen Unesco håller en lista över kultur- och naturmiljöer som är så unika att de ska utgöra så kallat världsarv. Att ett område tagits med på denna lista innebär en skyldighet att bevara det kulturarv som är klassat som världsarv. Många områden har ett formellt nationellt skydd, till exempel Laponia, som i huvudsak är skyddat som nationalpark och naturreservat. Exploateringsföretag i obrutna fjällen får enligt miljöbalken endast komma till stånd om det behövs för rennäringen, den bofasta befolkningen, den vetenskapliga forskningen eller det rörliga friluftslivet. Andra åtgärder inom områdena får vidtas endast om det kan ske utan att dessas karaktär påverkas. Detta är vad miljöbalken säger och det gäller också för utvinning av mineral.

Ett undersökningstillstånd innebär endast en förtur till undersökningar inom det sökta området. För undersökningsarbete ska prospektören upprätta en arbetsplan över kommande undersökningsarbete och delge fastighetsägare och andra kända sakägare denna plan för godkännande. En godkänd arbetsplan utesluter inte de ytterligare tillstånd för arbetet som kan krävas enligt annan lagstiftning, till exempel miljöbalken.

Undersökning och undersökningsarbete i ett tidigt skede har i de flesta fall sällan eller aldrig någon påverkan på markanvändningen. I minerallagen finns dessutom en allmän hänsynsregel som innebär att undersökningsarbeten generellt ska utföras så att minsta skada och intrång vållas på bland annat natur- och kulturmiljöer.

*Svar på
interpellationer*

Minerallagens regler ändrades den 1 maj 2005 efter flera års utredningsarbete. Eftersom minerallagen nyligen noga gått igenom och vi också har en strikt miljölagstiftning ser jag inget behov av att ta initiativ till förändring av minerallagen.

Anf. 2 PETER ERIKSSON (mp):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet.

Den här interpellationen har inte kommit bara ur luften, utan den har att göra med att det under det senaste året har getts tillstånd för prospekteringar inom starkt naturskyddade områden. Det tycker jag är väldigt oroande.

Ett fall gäller Sjaunja, där Bergsstaten har gett tillstånd för prospektering av koppar. Ett annat fall gäller Vindelfjällens naturreservat. Där handlar det om koppar och guld. Ett tredje fall är Kvikkjokk, strax utanför Sarek. Också det ligger inom Laponia.

Sjaunja ligger inom Laponia och är ett naturreservat i Norrbotten. Jag skulle säga att det är kanske det mest skyddsvärda naturreservat vi har i Sverige. Det är också definitivt ett av de mest orörda områden som vi har. Det är unikt, stort och ur naturskyddssynpunkt väldigt viktigt.

Jag är inte nöjd med svaret. Tvärtom blir jag mer oroad än tidigare. Det är väldigt märkligt om man varken i Näringsdepartementet eller inom Centern har kunskapen att läsa hela miljöbalken. Det är inte rimligt att man nöjer sig med att läsa bara vissa paragrafer.

Ministern säger att skyddet är fullgott. Vår bedömning är att det inte är det. Tvärtom är läget mycket oroande. De paragrafer som Maud Olofsson hänvisar till är inte de enda. Lite längre fram i miljöbalken finns 4 kap. 1 §. Där står att de bestämmelser som Maud Olofsson hänvisar till inte utgör ”hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet eller för utförandet av anläggningar som behövs för totalförsvaret. Om det finns särskilda skäl utgör bestämmelserna inte heller hinder för anläggningar för utvinning av sådana fyndigheter av ämnen eller material som avses i 3 kap. 7 § andra stycket.”

Fortsätter man så och tittar på 3 kap. 7 § kan man läsa: ”Mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen eller material skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa. Områden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.” I den proposition som ligger till grund för miljöbalken står också att syftet med denna bestämmelse är att ge möjlighet till framtida utvinning av sådana material och ämnen som bedöms som värdefulla från samhällsekonomiska utgångspunkter.

Man ska alltså inte hindras från gruvverksamhet.

Vi har pratat med mycket kvalificerade miljöjurister i Sverige som gör bedömningen att miljöbalken inte ger det skydd som vi måste ha för att kunna garantera att det inte ska bli också gruvbrytning efter den här typen av ansökningar. Den förhindrar inte att tillstånd ges också i naturreservat.

Det gör att jag blir väldigt orolig. Maud Olofsson refererar också till världsarvet Laponia. Det ger i sig inte heller något skydd på nationell grund. Det måste vi verkställa i svensk lagstiftning om vi vill att det ska ha betydelse.

Anf. 3 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Ministern! Jag tackar så mycket för svaret på interpellationen. Jag blir kanske inte direkt något klokare över svaret utan känner samma oro som Peter Eriksson.

Jag noterar att ministern tycker att nuvarande minerallag ger tillräckligt skydd för natur- och kulturområden såsom den är utformad i dag. Utifrån vad som har hänt i Sjaunja delar jag inte ministerns uppfattning.

Bakgrunden är det undersökningstillstånd som bergmästaren har tilldelat ett utländskt bolag att i nationalparken Sjaunja, som dessutom ingår i världsarvet Laponia, leta efter koppar. Laponia är Europas största sammanhängande naturlandskap med i princip orörd natur.

År 1996 tilldelades Laponia världsarvsstatus av Unesco. Motiveringen till det, som jag gärna vill referera, är: Området är av ett enastående universellt värde då det visar exempel på pågående geologiska, biologiska och ekologiska processer. Det har en enorm rikedom på naturfenomen av exceptionell skönhet och betydande biologisk mångfald inklusive en population av brunbjörn och en alpin flora.

I det området kommer nu aktiviteter att pågå för att klarlägga om kopparfyndigheterna är brytvärda eller inte. Det är djupt olyckligt. Syftet med undersökningstillstånd är senare också att bevilja tillstånd att bedriva gruvverksamhet, alldeles som Peter Eriksson talade om tidigare när han också citerade miljöbalken.

Jag menar att minerallagen i dess utformning i dag inte är tillräckligt tydlig när det gäller naturvårdens ställning i skyddade områden. Den förändring av minerallagen som skedde år 2005 gav bara Bergsstaten en fingervisning om att man ska höra hos länsstyrelsen innan man ger tillstånd.

Det är egentligen väldigt märkligt. Det är också att frångå förvaltningslagen. Där står det klart och tydligt att man ska kommunicera med sakägare och eventuella fastighetsägare innan man ger tillstånd till någonting. Det är väldigt märkligt.

Man kan läsa vad Riksantikvarieämbetet skriver på sin hemsida om världsarv. Det står: Ett världsarv är ett kulturminne eller naturminne som är så värdefullt att det är en angelägenhet för hela mänskligheten. Det är en plats, ort, miljö eller objekt som på ett alldeles unikt sätt vittnar om jordens och människans historia. När det en gång kommit med på den prestigefyllda världsarvslistan garanteras det skydd och vård för all framtid.

Anser Maud Olofsson att det som nu händer uppe i Sjaunja är tillräckligt och uppfyller vad Riksantikvarieämbetet skriver på sin hemsida om världsarvet? Eftersom Sjaunja ingår i Laponia är det i allra högsta grad relevant.

Anf. 4 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Låt mig först säga att det i båda fallen handlar om en balans mellan att skydda naturvärden och att se till att människor kan bo och leva i områdena. Det är ingen enkel avvägning. Jag tror inte heller att Peter Eriksson, som själv bor i de trakterna, tycker att det är alldeles världsenkelt.

Vi måste kunna skydda det som verkligen är värt att skydda. Men om det finns fyndigheter och möjligheter till jobb och annat måste också det

kunna få leva sida vid sida. Det är den avvägning som vi som lagstiftare måste klara av.

Det är viktigt att säga att den lagstiftning vi har är stark. Om vi tar världsarvet är det ett starkt regelverk kring det. Att göra en undersökning innebär inte att det är klart för brytning. Med ett undersökningstillstånd följer att du måste göra en arbetsplan som sedan granskas och måste godkännas innan du får göra någonting.

Utan att ha bevis för detta föreställer jag mig att inte alla av dem som ansöker om undersökningstillstånd har avsikten att börja bryta. Det kan finnas andra anledningar till att man vill göra undersökningarna för att se de geologiska förutsättningarna som finns i området.

Om man tittar på den lagstiftning som finns kan man konstatera att det är ett starkt lagskydd för miljöviktiga områden, och Lapponia är ett sådant. Regeringen har också gett tillstånd till den regionala nivån att hålla ett särskilt öga på just Lapponia.

Vi har gett i uppdrag att inrätta en Laponiadelegation i Norrbotten där både Gällivare och Jokkmokks kommuner ingår, där samebyarna ingår och där länsstyrelsen och Naturvårdsverket också ingår.

Syftet är att vi ska ha en större del av regional och lokal förvaltning av till exempel Lapponiaområdet. Vi tror att det skyddet och samspelet mellan de olika intressena också är viktiga och att man klarar av en sådan diskussion så att man kan skydda det.

Det är också viktigt att säga att ser man på minerallagen syftar de undersökningstillstånd som nu ges till att skapa utveckling och tillväxt i Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och alla de områden som är mest intressanta. Det tycker jag att vi ska se som någonting positivt.

Det gäller att vid varje tillfälle väga de intressena mot de miljöintressen som finns. Så här långt har vi klarat den avvägningen. Jag vill också se en utveckling i de här delarna av landet där människor kan bo kvar, där man kan skapa sig en försörjning men där vi också värnar de miljöintressen som finns häruppe.

Den avvägningen tycker jag sköts väldigt väl i den lagstiftning som finns i dag, i varje fall vad jag kan se.

Anf. 5 PETER ERIKSSON (mp):

Herr talman! Jag kan hålla med Maud Olofsson om att det behövs en balans mellan de människor som bor i områden där vi har starkt naturskydd och viktiga naturvärden som vi måste bevara och möjligheter att leva och bedriva näringsverksamhet. Det är ingen tvekan om det.

När det gäller de mest skyddsvärda områdena, våra nationalparker och de naturreservat som har mycket stora naturvärden och också världsarvsområden, kan syftet inte vara att det ska vara möjligt att radera de naturvärdena genom att bedriva gruvverksamhet.

Att starta gruvor innebär stora skador och att man måste dra vägar. En koppargruva som bryts på ytan kan betyda att man behöver flera kvadratkilometer för verksamheten både för själva brottet och för dammarna.

Det ser vi strax utanför Gällivare åt andra hållet i dag i Aitik. Den verksamheten upptar ett område som är totalt förstört ur naturvårdssynpunkt. Jag tror att det i dag är mer än 30 kvadratkilometer. Det var 27 kvadratkilometer sist jag kontrollerade uppgiften.

Jag fortsätter att vara väldigt oroad över Maud Olofssons reaktion här. Om jag förstår dig rätt menar du att det ska vara möjligt att gå in och få tillstånd att bryta malm inne i Sjaunja. Det är i så fall en väldigt allvarlig synpunkt från Sveriges regering och ett klartecken för nästa steg med brytning om man skulle hitta brytvärda mängder.

Det är fullt möjligt att man kommer att göra det här. Den fyndighet vi talar om handlar om koppar. Det är känt sedan många år att det finns en kopparfyndighet mitt inne i detta stora orörda naturreservat och i Laponia. Effekten av en sådan sak skulle utan tvekan förstöra stora delar av området för så lång tid som vi kan känna till framöver.

Min fråga till Maud Olofsson är: Menar du verkligen att de lagar som vi har i dag är tillräckligt starka för de behov som finns? De är inte tillräckligt starka för att skydda mot gruvbrytning i naturreservat, i Laponia eller i Vindelfjällens naturskyddsområde. Det tycker jag är allvarligt. Det berör alla människor i Sverige. Det berör dem som bor i regionen och som lever mycket för att kunna vara ute i naturen och leva nära den, och det berör också rennäringen i det här fallet. För den skulle det här göra stor skillnad.

Anf. 6 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Jag kan inte komma ifrån att jag känner oro trots att vår minister här så ihärdigt talar för att vår lagstiftning ger ett tillräckligt skydd.

Jag delar Maud Olofssons uppfattning att det som händer i dag i Sverige i och med den ökade prospekteringen är bra. Jag delar den uppfattningen utifrån det faktum att jag kommer från Bergslagen. Jag vet vilka möjligheter det här innebär för att öppna ny gruvverksamhet och för utkomst för folk både i Bergslagen och i Norrbotten. Utifrån detta är det här positivt.

Men här finns en konflikt som är uppenbar mellan naturvårdsintressen och ekonomiska intressen. Frågan är var gränserna går för vad som är acceptabelt. Vi har sett att det sker intrång i flera naturreservat. Man har naggat på naturintressena och naturvården till förmån för ekonomiska intressen. Man har byggt vägar, startat gruvverksamhet, dammbyggen och så vidare. Självfallet blir man orolig över den utvecklingen.

Bergsstaten skriver i sitt tillstånd följande: Enligt bergmästarens bedömning finns det anledning att anta att en undersökning kan leda till fynd av konsumtionsmineraler. Det är själva syftet med att ge undersökningstillstånd. För att få reda på det måste man göra ingrepp i naturen.

Därför är min fråga, som ministern inte riktigt svarade på, fortfarande aktuell: Delar ministern Riksantikvarieämbetets uppfattning att ett världsarv är ett kulturminne eller ett naturminne som bör bevaras för framtiden och för framtida generationer och att det ska garanteras skydd och vård för all framtid?

Sjaunja ligger inom det här området. Det vore därför rimligt att se till att det i våra nationalparker finns det skydd som behövs och att det också tydligt skrivs ut i minerallagen. På det sättet slipper företag en massa extra utgifter. Då vet de att de inte får undersökningstillstånd.

Min fråga kvarstår alltså. Är Riksantikvarieämbetets synsätt värt att ta på allvar? Eller kommer ekonomiska intressen att gå före naturvårdsintressen?

Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag är glad att både Peter Eriksson och Kent Persson inser att det finns konflikter i detta och att det är en svår avvägning.

Jag vill ändå hävda att det är mycket viktigt att vi har balans i den lagstiftning som finns. Tar vi Norrbotten som exempel är det ganska stora delar som är skyddade på ett eller annat sätt. Skulle vi hålla mycket hårt på alla dessa lagar skulle vi lägga en död hand på både Norrbotten, stora delar av Västerbotten och Jämtland. Det tror jag inte att någon som bor där uppe vill. Det är en svår avvägning mellan miljöintressen och möjligheter att skapa jobb och utveckling.

Kent Persson säger själv att den ökade prospekteringen har varit positiv för Bergslagen. Många av de inkomster som vi har i Sverige i dag grundar sig på att vi har varit ett framgångsrikt land när det gäller att söka och förädla mineraler och på det sättet också skapa jobb och utveckling i Sverige. Det skulle ur ett ekonomiskt perspektiv vara intressant att se vad både Miljöpartiet och Vänsterpartiet skulle fördela för resurser – det är ni duktiga på – om vi inte hade dessa framgångsrika företag som brukar de naturresurser som vi faktiskt har.

Jag tycker att det finns en bra avvägning mellan lagstiftningsdelarna i detta.

Jag har också sagt och förklarat att ett undersökningstillstånd inte innebär brytning. Det innebär just det som ordet säger, nämligen en undersökning av mineraler som finns i ett område. Dess första intresse behöver inte ens vara att söka efter en ny gruvbrytning. Det kan vara andra intressen som styr, till exempel att få kunskap om de geologiska förutsättningarna.

För att kunna gå vidare behöver man, som jag sade i mitt förra inlägg, göra en arbetsplan. Den måste vara godkänd innan man kan gå vidare. Det är också ett starkt skydd för den miljö som finns.

Det vi förutser, vilket gäller framför allt Laponia, är att vi genom den Laponiadelegation som är bildad och godkänd av regeringen, och där vi uppmuntrar den regionala och lokala nivån att ta ett större ansvar, ska hitta en bättre balans mellan de motstående intressen som finns i dag.

Peter Eriksson tar upp Aitik som exempel och att det som nu sker i Aitik inte är tillfredsställande. Det är ett intressant besked från Peter Eriksson. Det innebär att Miljöpartiet säger nej till den investering på 5 miljarder som Boliden gör i Aitik. Peter Eriksson ser inte att det innebär att vi får stora inkomster till vårt land, att vi skapar jobb och tillväxt i Norrbotten och att det ger en fantastisk möjlighet för den del av Sverige som under lång tid har betraktats som tärande och inte närande. Här har man klarat av att väga av de ibland motstående intressen som finns. Jag är mycket positiv till att Aitikgruvan nu kommer i gång.

Det är också viktigt att säga att vi har Bergsstaten som ger undersökningstillstånden. Utöver det finns minerallagen och de tillståndsgivningar som behöver ges. Ser jag på det som händer och sker finns det också en önskan från den regionala och lokala nivån att värna miljövärdena.

Jag kan inte se att vi i dag har några stora bekymmer. Mest kritik får jag från företag och lokalbefolkning som säger: Ska vi inte få ägna oss åt någonting? Ska vi inte få bedriva näringsverksamhet och se till att vi kan försörja oss själva? Det är den huvudsakliga kritik som vi i dag får mot denna lagstiftning.

Det är en balansgång, och jag tycker att vi har klarat den balansgången med den lagstiftning som finns i dag.

Prot. 2006/07:66
23 februari

Anf. 8 PETER ERIKSSON (mp):

Herr talman! Vi får väl försöka ha en någorlunda balanserad diskussion.

Jag sade definitivt ingenting om att Aitik inte skulle finnas kvar eller att det var fel. Den Aitikgruva som i dag finns öster om Gällivare upptar mycket stora områden. Det är ingen tvekan om det. Det handlar om tiotals kvadratkilometer. Skulle det bli en ny koppargruva inne i Sjaunja, som ändå är syftet för dem som har ansökt om prospektering, har man förstört det området. Det är ett av Sveriges mest orörda och skyddsvärda områden. Det vore en internationell skandal av stort format om vi tillåter att hela Lapponia förstörs på det sättet.

Jag är mycket förvånad över att Maud Olofsson i dag relativiserar diskussionen som handlar om våra mest skyddsvärda områden och börjar prata om att vi inte kan fortsätta utvecklingen över huvud taget om vi skyddar dessa.

I dag är det på det sättet att miljöbalken, minerallagen och andra lagstiftningar inte skyddar mot gruvbrytning inne i Lapponia. De är inte tillräckligt starka. Maud Olofsson vill att det ska fortsätta att vara så och hålla öppet för att man ska kunna ha gruvbrytning mitt inne i våra mest skyddsvärda områden. Jag tycker att det är förfärligt, och jag tar starkt avstånd från den hållningen!

Vi behöver ett strikt skydd för våra mest skyddsvärda områden i Sverige. Det är skandal att vi i Sverige har en regering som inte ställer upp på det!

Anf. 9 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Vad jag försökte säga var att det är fråga om en balansgång mellan önskan om fler jobb och önskan att skydda miljön. Jag tror att det är väldigt viktigt att vi klarar den balansgången och att båda de här sakerna behandlas ungefär likvärdigt.

Det finns en del områden som är skyddade i världsarvet och i olika former av naturreservat och annat. Det finns ett starkt skydd. Det är bara det jag försöker säga. När jag lyssnar till Peter Eriksson kan jag inte dra någon annan slutsats än att det som nu sker i Aitik och det som Boliden investerar i inte är något bra. Det tycker jag är rätt anmärkningsvärt. Det är lite tufft att gå hem till valkretsen och säga det. Jag har respekt för att Miljöpartiet och Peter Eriksson tycker att det är på det sättet.

Jag tror att den genomgång som vi gjorde av minerallagen och den diskussion som vi fört om miljöbalken har klarat av balansen mellan de här två intressena. Ni båda representerar Bergslagen och Norrbotten, och jag vill se att både Bergslagen och Norrbotten utvecklas på ett positivt sätt för de människor som finns där. Då gäller det att skydda miljön och också att se till att människor kan få utkomst och kan leva och bo kvar i de här områdena. Det är den balansgången som jag tänker fortsätta att klara av med den lagstiftning som finns i dag.

Överläggningen var härmed avslutad.

Svar på
interpellationer

*Svar på
interpellationer*

Anf. 10 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Anders Ygeman har frågat mig dels om jag tycker att det är rimligt med en kommunal driftsform som kan fatta beslut i strid med fullmäktiges beslut utan att det finns en möjlighet att överklaga, dels om jag avser att vidta lagstiftningsåtgärder som gör det möjligt att angripa beslut som kommit till på detta sätt. Interpellationen har ställts mot bakgrund av att AB Storstockholms Lokaltrafik, i dagligt tal kallat SL, genom ett styrelsebeslut har höjt priset för enstaka resor till 40 kronor från och med den 29 januari 2007 efter det att Stockholms läns landsting beslutat att fastställa taxan för enstaka resor till 20 kronor till och med den 31 mars 2007.

Det är riktigt att möjligheten att få ett beslut prövat av domstol genom laglighetsprövning inte gäller beslut som fattas i ett kommunalt företag. Det är dock ägarens, det vill säga kommunens eller landstingets, uppgift att se till att dess företag bedriver sin verksamhet i enlighet med ägarens vilja och intentioner.

I kommunallagen anges de minimikrav som en kommun eller ett landsting måste ställa i förhållande till sina företag i fråga om ägarinflytande och kontroll. När det gäller helägda kommunala företag ska fullmäktige bland annat fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten, utse samtliga styrelseledamöter och se till att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas. I övriga företag ska fullmäktige se till att den juridiska personen blir bunden av motsvarande villkor i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Utöver de i lagen angivna kraven på inflytande och kontroll har kommunen eller landstinget naturligtvis möjlighet att ställa ytterligare krav på sina företag i syfte att styra dem. Det är således kommunen eller landstinget som har ansvar för att man har den kontroll och styrning som krävs i det enskilda fallet.

Om kommunen eller landstinget inte utnyttjar sina möjligheter att styra och kontrollera sina kommunala företag har kommun- eller landstingsmedlemmarna möjlighet att påverka detta, ytterst genom ansvarsutkrävande vid de kommunala valen. Kommun- och landstingsmedlemmarna har på så sätt möjlighet att påverka att beslut som fattas i de kommunala företagen stämmer överens med kommunens eller landstingets intentioner. Jag är i dagsläget därför inte beredd att vidta några åtgärder men avser naturligtvis att följa frågan.

Talmannen konstaterade att interpellanten inte var närvarande i kammaren och förklarade överläggningen avslutad.

Anf. 11 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Stefan Wikén har frågat mig om det är min avsikt att verka för att ta tillbaka de jobb som ersatt nedläggningen av garnisonen i Östersund och övriga orter och, om inte, om jag avser att verka för att ersätta de jobb som försvinner i Östersund i och med nedläggningen av Arbetslivsinstitutet.

Jag har nyligen besvarat en likartad fråga ställd av Gunilla Wahlén från Vänsterpartiet angående ersättningsarbeten till Gotland. Min intention att i huvudsak fullfölja försvarsbeslutet har inte ändrats sedan dess.

I propositionen *Vårt framtida försvar* (prop. 2004/05:05, bet. 2004/05:FöU5, rskr. 2004/05:143) aviserade den tidigare regeringen en rad åtgärder för de regioner som berörs mest av förändringarna inom Försvarsmaktens grundorganisation. En av de åtgärder som den tidigare regeringen beslutade om är betydande lokaliseringar av statliga verksamheter till Östersund. Länsstyrelsen i Jämtlands län har dessutom i detta sammanhang tillförts betydande tillskott av medel, 83 miljoner kronor, för utvecklingsarbete i Östersundsregionen.

Jag har inte någon annan avsikt än att i huvudsak fullfölja det försvarspolitiska beslutet och den tidigare regeringens lokaliseringsbeslut. Samtidigt är det viktigt att statlig verksamhet omprövas med jämna mellanrum för att bedrivas rationellt och effektivt. En specifik lokalisering får inte hindra eller hämma en utveckling av den statliga sektorn. Som ett led i denna effektivisering har riksdagen beslutat om nedläggningen av Arbetslivsinstitutet.

Regeringen arbetar för tillväxt i hela landet. När det gäller Östersund är jag övertygad om att det regeringen nu gör för att stimulera små och medelstora företag samt servicesektorn kommer att ha stor betydelse för Östersunds fortsatta utveckling. Beträffande försvarsomställningen kommer vi under våren att göra en lägesrapport med anledning av arbetet med omlokaliseringen.

Regeringen har presenterat ett brett program för arbete och företagande för att bryta utanförskapet på arbetsmarknaden, skapa fler jobb och fler företag. Regeringen har initierat en rad olika reformer och åtgärder som förbättrar Sveriges företagsklimat och gör det enklare och mindre kostsamt att anställa och mer lönsamt att driva företag. Sverige ska bli ett av världens bästa länder att starta och driva företag i.

För att öka sysselsättningen och tillväxten har regeringen aviserat och genomfört även en rad konkreta åtgärder för att stimulera tillväxt i hela landet. Regeringen har vid årsskiftet genomfört jobbskatteavdrag för inkomster av anställning eller aktiv näringsverksamhet, avgiftslättnader på socialavgiftsområdet för ungdomar, invandrare och långtidsarbetslösa, de så kallade nystartsjobben och avser att sänka arbetsgivaravgifterna i vissa tjänstebranscher.

Svar på
interpellationer

Vidare har vid årsskiftet förmögenhetskatten halverats och företagarnas sjuklöneansvar efter andra sjukveckan avskaffats. Reformeringen av beskattningen av fåmansbolag, de så kallade 3:12-reglerna, har inlett liksom en översyn av trygghetssystemen för företagare. Regeringens arbete med att öka användningen av förnybar energi innebär även det möjligheter till att fler jobb kan skapas.

För Östersundsregionen är de sänkta arbetsgivaravgifterna i stödområde A särskilt viktiga. Arbetsgivare med ett så kallat fast driftställe får göra ett avdrag med 10 procent av lönesumman.

Regeringen genomför också en kraftfull satsning på 100 miljoner kronor för att främja kvinnors företagande och öka kunskaperna och forskningen om kvinnors företagande.

För att få fler kvinnliga företagare kommer vi också att arbeta för att öppna tidigare slutna sektorer inom sjukvård, omsorg och utbildning för entreprenörskap, bland annat genom att förenkla för anställda i kommuner och landsting att starta eget.

Vi vill även stimulera efterfrågan på hushållsnära tjänster genom skattereduktion. Ett konkret förslag kommer att presenteras under våren 2007 med ambitionen att genomföra reformen den 1 juli 2007.

Tempot i arbetet med regelförenklingar för företagen ska öka. Regeringens avsikt är att minska företagens administrativa kostnader för samtliga statliga regelverk med 25 procent fram till år 2010. Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå en förstärkning av förmånsrätten för företagsinteckning i syfte att underlätta för företag att låna pengar.

Den växande turistnäringen i Jämtland gynnas av att regeringen har sänkt moms på liftkort från 12 till 6 procent. Nu jämställs skidanläggningar med andra idrottsaktiviteter och får 6 procents moms. Skidanläggningarna kan sänka sina liftkortspriser och konkurrensen snedvrids inte längre mot andra idrotter.

I december 2006 fattade regeringen beslut om en nationell strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning för 2007–2013. I strategin lyfter regeringen bland annat fram innovativa miljöer och entreprenörskap som prioriterade områden. Den nationella strategins och de regionala strukturfondsprogrammets fokus på entreprenörskap och företagen innebär att företag i större utsträckning än i dag kan använda sig av strukturfondsprogrammets möjligheter. I tillägg till detta kommer låne- och stödmöjligheter för främst småföretag att finnas.

Regeringen och jag kommer på ett flertal sätt att stödja och utveckla det norrländska näringslivet och företagsamheten och då även Östersund. Detta har för mig högsta prioritet.

Anf. 12 STEFAN WIKÉN (s):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka statsrådet för svaret, även om jag tycker att det kanske har dröjt lite väl länge. Men det har ju varit jul och nyår. Jag är i alla fall glad att få höra statsrådets syn på omställningsarbetet.

Jag vill börja med att säga några saker om Jämtlands län och Östersunds kommun. Både länet och kommunen tillhör kanske de ställen som är mest beroende av statlig verksamhet. Och det kanske inte är så konstigt eftersom Östersund etablerades just för att bli en militärstad.

Men det finns många goda förutsättningar för att skapa nya arbetstillfällen inom de traditionella näringarna jord och skog men också inom upplevelseindustrin. Ett bra exempel är Åre och alpina VM. Vi ligger procentuellt i topp när det gäller småföretagande, vi ligger i topp när det gäller kvinnligt företagande, och vi har en stark entreprenörsanda och vilja att samarbeta.

Men samtidigt finns det ett antal utmaningar som inte kan mötas med passivitet från vare sig den lokala eller regionala nivån eller från nationellt håll utan där det krävs samspel. Den kanske viktigaste, som det här hänger ihop med, är den negativa befolkningsutvecklingen. För att fler unga män och kvinnor i fertil ålder ska kunna stanna i länet och för att nya ska kunna flytta in behövs det en arbetsmarknad som är bred, och därför blir diskussionen om ersättningsjobben för garnisonen, nedläggningen av regementet, oerhört viktig.

Det var 1 440 arbetstillfällen som försvann när man lade ned regementet. Det motsvarar ungefär 20 000 arbetstillfällen om man skulle jämföra med Stockholm. Med den jämförelsen kanske det blir mer förståeligt varför det här arbetet är så oerhört viktigt för oss.

Omställningsarbetet tog den förra regeringen tag i på ett väldigt bra sätt, och det har till dags dato varit väldigt framgångsrikt. Det har också inneburit många nya privata jobb.

Om jag då går över till de svar som jag fått från statsrådet tycker jag att det är ett positivt svar på en av mina frågor, det vill säga att i huvudsak fullfölja omställningsarbetet, även om man kan fundera över vad ”i huvudsak” betyder.

I övrigt, när jag tittar i statsrådets svar, handlar det om generella åtgärder. Det är inget som ger någon särskild effekt eller har någon koppling till omställningen. Jag har lite svårt att förstå vad till exempel skattesubventionerade bidrag till välbeställda människors hemhjälp har med omställningsarbete att göra, men det kanske ministern kan förklara för mig.

Jag konstaterar dock att statsrådet inte svarar på den andra frågan, alltså om statsrådet kommer att verka för att ersätta de jobb som försvinner i och med nedläggningen av Arbetslivsinstitutet.

Anf. 13 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag vill först säga att Centerpartiet har en lång erfarenhet av försvarsomställningar. Vi har modigt nog tagit ansvar för den omställning av försvaret som har behövt göras under lång tid. Det var också Centerpartiet som drev på den förra regeringen och faktiskt jobbade med omställningsprogram på de orter som blev drabbade. Så långt vi har kunnat utvärdera de tidigare försvarsbeslut som vi var med på men också det som har skett nu har det som vi satte i gång när vi var med om försvarsbeslutet också lett till goda resultat.

På de orter som har gjort försvarsomställningar har det stora beroendet av den offentliga sektorn, som försvaret ändå tillhör, minskat. Omställningen till ett mer diversifierat näringsliv har varit bra för många orter. Närmast till hands ligger Umeå, som drabbades av nedläggning för ett antal år sedan. Hela det området sjuder nu av energi och företagsamhet. Jag skulle kunna peka ut ett antal olika områden som har gått igenom samma utveckling.

Jag kan förstå den oro som finns när man lägger ned olika försvarsanläggningar, men jag kan också se att utifrån det som har hänt på de här orterna har småföretagsamheten växt och utvecklats.

Det är därför som jag lyfter fram de generella åtgärderna, därför att om jag skapar ett bra företagsklimat också i Jämtland kommer vi att öka förutsättningarna för de här små företagen att faktiskt verka och växa i Östersund och på många andra orter som har haft bekymmer med ett ensidigt näringsliv.

Jag håller med Stefan Wikén om att vi behöver locka dit unga människor, unga familjer, som vill bo och leva i Östersund. Då tror jag att man måste jobba med en diversifierad arbetsmarknad, och vi måste få många fler att vilja starta och driva företag, inte minst kvinnor, även om Jämtland är duktigt på det. Men vi måste också se till att vi får en servicenivå i de här områdena som gör att det är attraktivt att bo där. Jag gläder mig naturligtvis åt det som händer i Åre, därför att det om något ju är en signal om ett modernt Jämtland som lyfter in turismnäringen och ser till att man bygger ut kapacitet och annat och lockar till sig nu senast den här typen av tävlingar.

Jag tror att det är precis så vi måste jobba med den regionala utvecklingen: att se det utifrån ett tillväxtperspektiv och inte utifrån något slags nollsummespel. Vi måste se att bristen i många av dessa kommuner ligger i andelen småföretagare. Bristen ligger i att vi behöver ett större och starkare privat näringsliv som växer fram. Det är därför det är så viktigt att lyfta fram det vi har gjort.

Konkret har ju Jämtland nytta av de ökade regionala anslag som finns via strukturfonderna. Att vi har satt fokus på entreprenörskap och innovationer kommer att ge Jämtland ytterligare möjligheter att göra saker som är positiva för Östersund och för övriga delar. Vi stärker forskningsinriktningen, och där har Mittuniversitetet en viktig roll i Jämtland.

Alla de här åtgärderna syftar till att skapa en långsiktigt hållbar tillväxt i Jämtland, och det tror jag är den viktigaste åtgärd som den här regeringen kan bidra med och på så sätt också stärka både Östersund och Jämtland i framtiden.

Anf. 14 STEFAN WIKÉN (s):

Herr talman! Det är just på grund av den långsiktiga tillväxten för länet och att ställa om som min fråga är viktig, och jag tycker att statsrådet fortfarande inte har svarat på den.

Den burdusa nedläggningen av Arbetslivsinstitutet ger lite oro. Omlokaliseringen av Arbetslivsinstitutet var i jobb räknat en av de minsta. Däremot var den en oerhört viktig del i det som statsrådet på slutet tar upp, nämligen det här med Mittuniversitetet och kunskapsbyggande. Det fanns en koppling därutöver till Glesbygdsverket, Folkhälsoinstitutet, ITPS, Sika och så vidare. Då är det klart att frågan om att ersätta ALI måste sättas in i det sammanhanget. Framför allt är det också principiellt viktigt utifrån det faktum att det ju redan före valet och tidigare också fanns och finns partier i statsrådets regering som har aviserat att man vill göra sig av med bland annat Folkhälsoinstitutet.

Jag vill gärna ha svar om ALI, men statsrådet får gärna bredda svaret. Det är klart att man behöver se över statlig verksamhet och ompröva den, men frågan återgår. Om regeringen omprövar statlig verksamhet och de

myndigheter som finns uppe i Jämtland i det här omställningsperspektivet, kommer regeringen då att ersätta dem, eller hur ska vi se på det? Jag kan formulera frågan på ett annat sätt också: Kan statsrådet garantera att de 1 250 jobb som skulle omlokaliseras kommer att komma?

Prot. 2006/07:66
23 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 15 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! I mitt svar har jag angett att jag kommer att följa den här utvecklingen noga. Det gör jag därför att jag har en djup känsla för den regionala tillväxten och den regionala utvecklingen. I hela mitt politiska liv har jag engagerat mig för att skapa tillväxt och utveckling i hela landet. Jag bor själv i ett område som har haft det bekymmersamt med befolkningstillväxt och annat, så jag förstår rätt väl vad det vill säga.

Men det är också därför som jag kan säga: Vi ska inte ha en utveckling där vi bara förlitar oss på den offentliga verksamheten. Vi måste få en tillväxt i den privata sektorn i många av de här områdena för att vi ska få en bättre tillväxt. Det är därför som jag jobbar med generella åtgärder: för att göra det enklare, roligare och lönsammare att vara företagare, både i Jämtlands län och i Västerbottens län men också i Stockholms län. Alla de här delarna av Sverige måste vara med och bidra för att hela Sverige ska utvecklas på ett positivt sätt.

Stefan Wikén tar upp Arbetslivsinstitutet. Det är helt riktigt: Det handlar inte om många jobb. Vi anslår 60 miljoner för att vi ska kunna säkra en del av den här forskningen men göra den mer anknuten till de universitet och forskningsmiljöer som finns, därför att vi tror att den här typen av forskning, precis som all annan forskning, måste utsättas för konkurrens och måste ha en hög kvalitet utifrån detta.

Om det nu var så – det här får gå tillbaka till Stefan Wikén – att just den här forskningen på just det här organisatoriska området var så viktig som Stefan Wikén hävdar tycker jag att Stefan Wikén borde gå tillbaka till sitt eget län och säga till fackliga organisationer och näringslivsorganisationer: Låt oss nu skramla i ladorna och säkra den här forskningen!

I alla andra institut som jag ansvarar för finns det ett gemensamt ansvar mellan parterna, mellan näringslivet och staten, för att utveckla olika forskningsområden. Det här är väl i så fall ett område där Stefan Wikén och hans partikamrater skulle kunna tänka sig att finansiera en del av det för att få fram en bra forskning. Den möjligheten finns ju.

Slutligen vill jag säga att Östersund måste se framåt, måste se att det som skett på andra orter kommer att stimulera företagandet också i Jämtland och i Östersund. Det handlar om fler småföretagare, mer diversifierad verksamhet, mer nyskapande som inger framtidstro. Där vill jag säga att Centerpartiet varit pådrivande som parti, men också regeringen tycker att det är en bra utveckling.

Det gäller bland annat att ge bättre förutsättningar för turistnäringen, som jag beskrev tidigare. Vi sänker moms, och vi går vidare med en sänkning av arbetsgivaravgifterna inom tjänsteföretagen. Det blir en förenkling av regelverken, mindre bördor när det gäller kostnader för sjukförsäkring och annat. Det är den vägen regeringen valt att gå, eftersom vi tror att fler människor, oavsett om de bor i Östersund eller någon annanstans i Sverige, genom en sådan politik kommer att vilja starta och driva företag. Det blir lönsamt, och det blir möjligt.

Anf. 16 STEFAN WIKÉN (s):

Herr talman! Att Sverige sällar sig till Portugal som det enda landet i Europa som inte har institutionsbunden arbetslivsforskning kanske regeringen tycker är bra. Jag är djupt tveksam till det.

I vår region har vi tydligt sett att det finns en stark koppling mellan företagandet och det faktum att det finns ett kunskapsbygge, att vi har ett starkt Mittuniversitet, att vi har de forskningstjänster som nu försvinner. Hur man än vrider och vänder på det försvinner ett antal tjänster för forskare och doktorander i och med att ALI läggs ned.

Jag ska försöka sammanfatta hur jag uppfattar statsrådets svar. Sedan får statsrådet chansen att möjligtvis korrigera mig.

Jag tackar för det positiva beskedet att vilja fullfölja omställningsarbetet. Det tycker jag är ett viktigt besked, och vi kommer självfallet att noga följa det. Däremot har jag inte fått svar ifall ALI kommer att ersättas. Vi befinner oss fortfarande i en period av omställningsarbete så att säga. Jag fick inget svar när det gäller omprövning av övrig statlig verksamhet. Å andra sidan är vi från min horisont vana vid att ibland få vissa saker som sedan sakta dräneras och dras tillbaka, till kusten eller något sådant.

Jag konstaterar också att det sägs många ord om generella åtgärder men inget om sådant som spelar en direkt roll eller får en direkt regionalpolitisk effekt. Jag noterar att vi nog får se fram emot en fortsatt oro då det kanske kommer ytterligare förslag om att avveckla Folkhälsainstitutet eller vad det nu kan finnas i gömmorna hos regeringen.

Tack så mycket, statsrådet!

Anf. 17 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag förstår att Socialdemokraterna inte förstår när vi jobbar med generella åtgärder för småföretag. Det har de aldrig förstått. Sanningen är den att om vi ska få tillväxt i landet måste vi ha ett småföretagsklimat i världsklass. Vi måste kunna konkurrera med övriga världen. Det är ett mycket tufft klimat, och då måste vi också se till att vi verkligen gynnar småföretagen, som kan skapa nya jobb.

Vi har från regeringens sida kraftfullt satt ned foten när det gäller just klimatet för småföretagen. När jag läser motioner och annat från Socialdemokraterna kan jag bara konstatera att där inte finns någonting av detta, utan varje gång man diskuterar hur man ska skapa jobb är det i den offentliga sektorn. Om det inte är ALI så är det något annat nästa gång.

Jag tycker att Socialdemokraterna, när de nu står inför omprövningar och annat, ska ta sig en funderare över den statliga och den offentliga sektorns roll kontra den privata sektorn. Om vi ska klara en bra välfärd framöver behöver vi stärka den privata sektorn. Vi gör allt vi kan för att gynna den, och det kommer även Jämtlands län och Östersunds kommun, liksom andra delar av Sverige, att ha nytta av.

Det är den vägen vi kommer att gå. Möjligen kommer den politiska fajten mellan oss att stå om detta. Ni vill värna det offentliga och tror att pengar ramlar ned från himlen. Jag tror att pengarna kommer från produktionen i många små företag runt om i landet. Låt oss ta den diskussionen.

Anf. 18 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Kent Persson har frågat mig hur jag avser att stödja de kommunala och regionala insatserna för effektivare energianvändning efter 2007 samt om jag avser att ta något initiativ till att låta utreda förutsättningarna för vita certifikat i Sverige.

De åtgärder för effektivare energianvändning i form av bidrag till den kommunala energirådgivningen och regionala energikontor som Kent Persson tar upp i sin fråga ingår i det som benämns som 2002 års energipolitiska program. Detta åtgärdsprogram löper enligt 2002 års energipolitiska riksdagsbeslut under perioden 2003 till och med 2007. Den tidigare regeringen avsatte i sin senaste budget våren 2006 inga resurser för en fortsättning av åtgärdsprogrammet efter 2007.

De årliga uppföljningar som gjorts av den kommunala energirådgivningen visar på en positiv utveckling med ett successivt ökat genomslag för energirådgivningsverksamheten gentemot allmänheten. En extern konsultutvärdering av åtgärderna för effektivare energianvändning inom 2002 års energipolitiska program genomfördes också på uppdrag av Regeringskansliet vintern 2006. Halvtidsutvärderingen visar att verksamheten bedrivits i enlighet med de uppställda riktlinjerna för åtgärdsprogrammet men också att det generellt är svårt att effektutvärdera detta slag av verksamhet.

Regeringen angav i budgetpropositionen för 2007 att incitamenten för energieffektivisering inom både hushåll och industri bör ses över. Regeringens målsättning är att möjliggöra att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och ökad användning av energi och råvaror, exempelvis genom satsningar på energieffektivisering. Energieffektiviseringen bör syfta till att minska belastningen på klimat och miljö. Energisparande åtgärder ska främjas i svensk industri och ett energieffektiviseringsprogram genomförs i det svenska bostadsbeståndet. Utbyggnaden av kraftvärme ska också stimuleras. Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2007 sin avsikt att återkomma med förslag och finansiering av dessa åtgärder. Dessa frågor bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Så till Kent Perssons andra fråga om de så kallade vita certifikaten för att främja ökad energieffektivitet. Energimyndigheten presenterade hösten 2006 en rapport med en analys av förutsättningarna för att tillämpa detta styrmedel i Sverige. Rapporten utgör ett av underlagen inför ställningstaganden kring förutsättningarna för ett sådant kompletterande styrmedel i Sverige. Det är också viktigt att poängtera att det finns en mängd andra både ekonomiska och administrativa styrmedel som bidrar till målsättningen om att effektivisera energianvändningen.

Energimyndigheten bedömer att vita certifikat kan vara ett intressant styrmedel men att utmaningarna med att få ett sådant certifikatsystem att fungera inte ska underskattas. Det är också enligt myndighetens uppfattning för tidigt att införa ytterligare ett marknadsbaserat system på energiområdet. Systemen med utsläppshandel och elcertifikat behöver få verka ytterligare en tid innan tillräckliga erfarenheter av dessa redan införda system kan dras och användas inför framtiden.

Regeringen beslutade nyligen om förlängd tid för utredningen om genomförandet av EU-direktivet om effektiv slutanvändning och ener-

Svar på
interpellationer

gitjänster. En utredare har också tillsatts. I en första delredovisning ska utredaren lämna förslag till en nationell handlingsplan för energieffektivisering senast den 31 oktober 2007.

Jag vill avvakta denna redovisning innan vi tar ställning till om det är motiverat att göra ytterligare särskilda utredningsinsatser vad gäller vita certifikat och till om vi bör införa ytterligare styrmedel på detta område.

Anf. 19 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Tyvärr blir jag inte mycket klokare av det. Där hänvisas till kommande utredningar, och budgetförhandlingar får avgöra vad som kommer att ske.

Fortfarande har vi möjlighet att påverka hur stora effekterna av klimatförändringarna blir. Om vi ska klara av att hålla den globala uppvärmningen under två grader måste åtgärder få genomslag ganska snabbt. För det krävs en genomgripande energiomställning som omfattar såväl el- och värmeförsörjning som transportsektor.

Enligt EU:s grönbok om energi finns det en kostnadseffektiv potential på 20 procents energibesparing, och energirådgivarna anser att det är möjligt att effektivisera el- och värmeanvändningen med ända upp till 62 terawattimmar fram till 2020. Energirådgivarna och energikontoren har naturligtvis en avgörande betydelse i det arbetet. De är en viktig kugge i arbetet med att nå medborgarna och konsumenterna.

Ministern tog upp att det i den förra regeringens budget inte fanns några pengar avsatta från och med 2007 och framåt. Det är riktigt. Jag är emellertid övertygad om att ministern känner till att Vänsterpartiet i budgeten för 2007, 2008 och framåt avsatt medel för energirådgivning. Det är en viktig åtgärd framför allt i små kommuner. Jag kommer från en liten kommun och vet hur pass viktigt det är för befolkningen att få stöd genom kommunal energirådgivning. Det är också viktigt att få ut den kunskapen till de företag som finns i de mindre kommunerna, så att de får stöd och professionell rådgivning om hur de ska gå vidare med energieffektiviseringen. Därför inväntar jag med oro kommande budgetförhandlingar. Det ger ingen bra signal.

I det svar som jag fått sägs följande: ”Energieffektiviseringen bör syfta till att minska belastningen på klimat och miljö. Energisparande åtgärder ska främjas i svensk industri och ett energieffektiviseringsprogram genomförs i det svenska bostadsbeståndet.”

Hela miljonprogrammet inom bostadsområdet står inför ett enormt upprustningsbehov, och det vore alldeles tokigt om man inte samtidigt också gjorde de energieffektiviseringar som behövs. Det är med oro jag ser att klimatinvesteringsprogrammet, som många gånger tidigare har använts till att investera i fastigheter på ett energieffektivt sätt, är borttaget. Jag förstår inte hur ni ska hålla ihop den här politiken. Ni pratar dessutom om att främja energieffektiviseringsprogram i svensk industri. Det gör mig också orolig i och med att vi får vänta på vad detta kommer att innebära.

Vi ska komma ihåg vad som hände på 80-talet. Efter folkomröstningen tog arbetet med att ställa om Sverige fart, och nuvarande ABB hade ett långt gånget arbete gällande vindkraft. De var världsledande. Sedan fick vi en helt annan utveckling i Sverige som gjorde att hela programmet lades på is och försvann till Danmark. Detsamma hände med solcel-

lerna. Ingen ville investera i Sverige, utan den industrin finns i Tyskland i dag.

I dag pågår utvecklingen i hög grad uppe i Norrland. I Piteå jobbar man till exempel med svartlutsförgasning och LTT-teknik. I dag investerar inte svenska utan framför allt amerikanska intressenter i denna teknik som skulle kunna göra det möjligt för svensk industri att spara miljoner.

Anf. 20 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Kent Persson blir inte klokare av mina svar oavsett vilken fråga han har ställt. Jag tror inte att det har att göra med att jag inte svarar, utan jag tror att han inte gillar svaren. Låt oss bortse från det. När Kent Persson tar upp det som pågår i dag kan jag konstatera att det nog finns en kunskapsbrist. Det pågår en hel del som jag gärna vill redovisa.

Låt oss börja med industrins energieffektivisering. Med hjälp av regeringens pengar pågår nu ett program på Energimyndigheten där industrin säger att den ska spara en terawattimme per år i sina produktionsmetoder. Där finns bland andra de stora basindustrierna med. Det är ingen slump att vi försöker göra detta tillsammans med industrin, för vi tror ju att den sparade kilowattimmen är den mest effektiva och mest miljövänliga kilowattimme som vi har. Om industrin ser att det finns ett samarbete på området mellan stat och näringsliv är den också intresserad av att göra detta. Jag möter ett stort intresse, för det här är också ett sätt att spara pengar.

Det andra som man kan se är att vi ger rejäla resurser till Energimyndigheten för att jobba just med energieffektiviseringsprogram på alla möjliga områden. Det pågår många olika program runt om i Sverige som leder till detta. Ingen kan vara mer angelägen än jag som energiminister om att åstadkomma resultat.

Vi har precis infört ett direktiv som handlar om deklarerationer när vi bygger bostäder, för det är ett annat område där vi slösar energi. Kan vi få en effektivare energianvändning i byggandet och hitta nya metoder minskar vi energiförbrukningen ytterligare. Jag tror att det är viktigt att vi ser att det handlar om att på individnivå bli mer kunnig om energieffektivisering, men det handlar också om att jobba med strukturer. Transporter, bostäder och industrin är de tre stora delarna, och vi jobbar med alla tre för att minska energiförbrukningen.

Den här regeringen har försökt fokusera på att också få med sig andra länder. Vi kan nu konstatera att vid de senaste ministermötena har Sverige fått igenom mycket av de ambitioner som vi har ställt upp när det gäller både förnybar energi, klimatmålen och att öka energieffektiviseringen.

Den här regeringen har sagt att vi ska ha ned koldioxidutsläppen med 30 procent fram till 2020. Vi fick inte med oss resten av EU på det, men det är ändå intressant att se att det är den här regeringen som driver fram de målsättningarna. Det var inte det förra rödgröna gänget bestående av Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna som hade den höga ambitionen, utan det är Allians för Sverige som lyfter fram att vi ska ha höga och ambitiösa klimatmål. Nu får vi dessutom med oss övriga EU på detta.

Det skulle vara intressant att se vad Vänsterpartiet, som ju egentligen tycker att vi inte ska ägna oss åt EU-samarbete, gör för analys av samar-

Prot. 2006/07:66
23 februari

Svar på
interpellationer

betet. Är det bra eller dåligt att EU nu startar dessa kraftfulla program? Är det bra för framtidens miljö att vi har ett EU som faktiskt kan samla oss och se till att vi har de här ambitiösa klimatmålen? Det skulle vara intressant att veta vad Vänsterpartiet gör för värdering nu när man har sett det som har hänt de senaste veckorna.

Anf. 21 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Det är inte första gången som jag ställer en fråga om energi och klimatarbete och får frågan tillbaka vad vi anser om EU-samarbetet. Jag säger samma sak nu som jag sagt tidigare: Det är positivt att vi har nått fram en bit, men vi har ju inte nått så långt som vi skulle önska att vi hade gjort. Men det är bättre än ingenting trots allt.

Det är självklart att Vänsterpartiet respekterar den folkomröstning vi haft om EU. Vi respekterar resultatet. Vi har att jobba inom ramen för det, även om jag ogillar mycket av det som händer där.

Maud Olofsson tog upp två saker – individnivån, alltså att du och jag som individer självklart har ett ansvar, och byggandet, alltså bostadssektorn. Där spelar energirådgivarna en ofantligt stor och viktig roll ute i kommunerna. Risken är nu stor att signalen blir att detta kommer att försvinna från och med 2008, och att man alltså än en gång lägger över det ansvar som borde vara nationellt på kommunerna. De får leda denna folkrörelseutveckling och folkkampanj för att öka medvetenheten om hur man kan göra och vilken teknik som finns. Därför vore det intressant att höra om ministern över huvud taget är beredd att inom alliansen driva frågan om att också fortsättningsvis avsätta pengar i budgeten för energirådgivning i kommunerna.

Jag vet mycket väl att det pågår mycket ute i industrin. Men det har ju också varit en diskussion i Dagens Industri under januari och februari mellan företrädare för industrin och andra. Till exempel har Göran Bryntse, som är teknisk doktor, skrivit om vilken potential som finns i en satsning på energisnåla pumpar, fläktar och motorer. Bara inom pappersindustrin skulle vi om vi satsade på detta kunna spara 7 terawatt av de 23 som används där. Han menar att man inte gör det för att det inte finns incitament för att göra det.

Det är i så fall allvarligt, för det är en industri som skulle kunna bli en ny basindustri i Sverige. Jag tror att regeringen här skulle kunna ha en väldigt viktig uppgift i att föra denna dialog med företrädare för industrin om vikten av detta. Det kan inte vara så att vägen ut för den energiintensiva industrin är att få billigare energi. Vi har ju förstått nu när vi har lyssnat på regeringen att den vägen är stängd. Fortum säger att det inte blir billigare.

Dessutom borde det vara intressant för ministern att följa utvecklingen i USA, där man nu inom kraftindustrin har kommit fram till att det är billigare och smartare att stödja energiintensiv industri med effektiviseringsprogram än att bygga ut kapaciteten. Det är dubbelt så billigt att spara. Det har ju ni sagt tidigare. Det skulle vara trevligt att höra om ministern skulle kunna tänka sig att ta en diskussion med Vattenfall om att de faktiskt kan jobba mer effektivt på det sättet.

Anf. 22 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Om vi börjar i utlandet, med USA och EU, kan vi konstatera att i det program som vi precis har antagit på energiministernivå och som ska gå vidare till ministerrådet står det mycket riktigt att det är två saker som är viktiga. Det första är energieffektivisering, och det andra är förnybara energikällor.

Det är ett program som EU har antagit och som vi kommer att få effektuera i Sverige i nästa steg. Det kommer naturligtvis att innebära rätt dramatiska men också utmanande saker för svensk industri, för svensk bostadsmarknad och för transportsektorn. Men jag tycker att det är fantastiskt att vi har kunnat åstadkomma den här utvecklingen på EU-nivå.

Jag är glad att Kent Persson säger att det är bra med EU på något område. Det skulle vara intressant att veta om det, när vi nu har nått något så hemskt bra på just miljöområdet som jag vet att Vänsterpartiet är engagerat i, innebär att man kanske kan stanna kvar i EU och se att det här är ett viktigt instrument för att rädda miljön framöver. För mig innebär det ett genombrott för miljöpolitiken på EU-nivå när vi har kommit så här långt.

Jag har haft en diskussion med energiministern i USA om både energieffektiviseringsprogrammen och de förnybara energikällorna. Jag vet att det finns ett stort intresse från USA:s sida att komma till Sverige och att samarbeta med Sverige. Jag ska säga att det inte bara är USA som vill samarbeta med Sverige, utan det finns många länder som vi nu diskuterar den här sortens samarbete med.

Det är väl det som är det positiva med det som händer på miljöområdet och energiområdet, att Sverige, om vi ligger långt fram, kan utveckla teknik och annat som gör att vi kan skapa jobb och utveckling just inom detta område. Det är också därför som den här regeringen är så aktiv. Vi ser till att stora resurser går till Energimyndigheten för den här typen av program.

Jag tycker inte att vi ska negligera att man inom industrin nu säger att man ska spara en terawattimme per år. Det är ett rätt dramatiskt energieffektiviseringsprogram. Men det går att göra mer.

Som jag säger har vi nu inom bostadssektorn implementerat de direktiv som finns på EU-nivå för att bättre kunna hitta nya material, nya sätt att värma hus och annat för att minska energiförbrukningen. På samma sätt jobbar vi med transportsektorn. Alla de här tre delarna måste vi jobba med samtidigt för att klara det.

Jag vill också säga att Vinnova deltar i ett antal program som också handlar om detta. Och regeringen ökar sitt anslag till Vinnova för att bland annat stärka forskningen på energi- och miljöområdet.

Till sist vill jag säga att när det gäller individen är det viktigt att se vad som är den nationella uppgiften eller EU:s uppgift i det här. Det är ju att göra det enkelt och lönsamt att vara miljövänlig. Det är inte individen som kan hitta nya byggmaterial, nya sätt att bygga eller nya maskiner som drar mindre energi, utan här måste vi jobba mer med systemtänkande. Det är också därför som vi deltar i en mängd olika program för att hitta nya byggmaterial, för att få en bättre märkning på hushållsmaskiner, för att få energieffektivare motorer i våra fordon och så vidare.

Det är det systemtänkandet som jag tycker att den nationella nivån har ansvar för men som också EU har ansvar för. Det är på det området vi också får en kraftfull förändring. Det är med de ambitionerna som den här regeringen jobbar med energieffektivisering.

Anf. 23 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Tack för det! Men jag får fortfarande inget svar på frågan huruvida det blir några ytterligare medel när det gäller stöd till energirådgivning i budgeten framöver. Inte heller får jag något svar på frågan om ministern är beredd att ta en diskussion med till exempel Vattenfall, som vi trots allt äger ännu, om möjligheterna att diskutera en annan strategi än att man bara ska bygga ut och öka kapaciteten. Det kan ju vara så att man går in och stöder industrin på samma sätt som sker i USA, och att det är billigare att göra det än att bygga ut kapaciteten.

När det gäller individens uppgift och vad som ska ligga på individnivå vill jag säga att energirådgivningen har varit av avgörande betydelse för väldigt många hushåll i diskussionen om vad de ska investera i vid konvertering från olja, om det ska vara till biobränsle eller till bergvärme. Jag känner till det här därför att det har varit en stor och viktig uppgift i den kommun som jag kommer från. Det hade alltså inte kunnat komma till stånd om det inte funnits ett statligt stöd. Så ser den ekonomiska verkligheten ut i väldigt många små kommuner. Det finns en risk att det här prioriteras bort när ekonomin stramas åt.

Jag skulle vilja ha ett svar från ministern på den här frågan: Kan vi räkna med fortsatt stöd inom det här området? Det är en viktig signal att skicka ut till kommunerna i Sverige.

Anf. 24 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag tycker att det är väldigt viktigt att se att energirådgivningen är *en* del av ett mycket stort program. Och jag tror att det är väldigt viktigt när vi diskuterar energieffektivisering att vi inte förlorar oss i detaljerna, även om varje detalj kan kännas otroligt engagerande och otroligt viktig. Men om vi inte lyfter blicken och ser att det här är ett globalt ansvar, om vi inte lyfter blicken och ser att vi måste samarbeta över nationsgränserna för att klara det här förlorar vi oss i de här smådelarna.

Jag vill nå resultat på global nivå. Jag vill rädda klimatet. Jag vill se till att vi hittar system som är gränsöverskridande, som innebär att vi gör någonting riktigt, riktigt vettigt. Med det vill inte jag säga att energirådgivningen är fel – den håller vi på att utvärdera just nu – utan jag vill bara säga: Lyft blicken och se att vi behöver göra *mycket* mer på det strukturella området för att komma framåt. Det är det jag försöker beskriva. Det är precis det som är regeringens fokus.

När det gäller Vattenfall och dess roll kan vi notera att Vattenfall naturligtvis i första hand är en producent av energi. Det är det som är deras uppdrag. Däremot ska de producera energi på ett effektivt sätt. Och det uppdraget har redan Vattenfall och gör redan i dag. Man måste göra det därför att det är ett sätt att tjäna pengar.

När vi jobbar med energieffektiviseringsprogram sker det som ett samarbete mellan Energimyndigheten och industrin. Det är ju så vi jobbar. Återigen, en terawattimme per år ska vi spara genom det här programmet. Det är ett *mycket* kraftfullt program, och vi ska rikta ännu mer insatser för att jobba med det.

När det gäller energirådgivningen och kommunerna håller vi på att utvärdera den verksamheten, precis som vi utvärderar all annan verksamhet. Vi kommer att föra de här diskussionerna inför det budgetarbete som nu pågår. Jag tycker att det är viktigt att också säga att kommunerna har ett ansvar. Jag ser ju att den kommunala ekonomin förstärks om vi får högre sysselsättning. När fler kommer i jobb ökar också skatteintäkterna för kommunerna och kommunernas möjligheter att också själva ta ett eget ansvar ökar.

Till sist: Det är viktigt att vi lyfter blicken. Det är viktigt att vi ser de stora dragen och inte förlorar oss i detaljerna, även om man kan vara engagerad själv i varje enskild detalj.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2006/07:207 om utsläppsrätter till fossilgas och skatt på fjärrvärme

Anf. 25 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Per Bolund har frågat mig hur jag avser att verka för att minska tilldelningen av utsläppsrätter i enlighet med vad EU-kommisionen beslutat, när jag avser att klargöra regeringens position för eller mot en stor utbyggnad av fossilgasen och om jag avser att klargöra att skattebefrielse för bränsleledelen i så kallad högeffektiv kraftvärme ska räknas på årsbasis.

Inledningsvis vill jag framhålla att jag delar Per Bolunds uppfattning att klimatfrågan är av hög prioritet. Den måste angripas i ett internationellt samarbete, och EU har påtagit sig en ledande roll i detta samarbete. Inom EU är övergång från kol till gas inom energisektorn ett mycket betydelsefullt element i strategin för att minska klimatpåverkan. Energisektorn domineras i många länder på kontinenten av koleldade kraftverk. En övergång till gaskombiverk innebär att utsläppen per producerad kilowattimme el minskar till hälften. I ett något längre perspektiv kan utsläppen från fossilbränsleldade kraftverk elimineras genom att koldioxiden avskiljs och lagras. Ett pilotprojekt för sådan avskiljning och lagring pågår i den norska delen av Nordsjön. Ett viktigt instrument i denna utveckling är handeln med utsläppsrätter.

Låt mig också påpeka att jag och miljöministern redan vid ett flertal tillfällen besvarat frågor och interpellationer från Miljöpartiet som handlat om samma frågeställning som Per Bolund här tar upp, det vill säga det planerade Öresundsverket i Malmö.

Låt mig nu besvara Per Bolunds frågor i tur och ordning.

När det gäller kommissionens beslut angående den svenska fördelningsplanen för utsläppsrätter har Per Bolund nyligen fått en redogörelse i riksdagen av miljöministern för regeringens övergripande uppfattning i denna fråga.

Per Bolund uppehåller sig speciellt vid frågan om tilldelning av utsläppsrätter till nya gaskraftvärmeverk. Som jag tidigare framhållit är försörjningstryggheten för el och annan energi ett av de viktigaste målen för energipolitiken. Elmarknaden i norra Europa är i dag integrerad, och beslut om vart investeringar i ny produktionskapacitet lokaliseras styrs i hög grad av skillnader i förutsättningar mellan länderna. Enligt den svenska fördelningsplanen ska förhållanden i närliggande länder beaktas vid tilldelningen av utsläppsrätter till nya el- och värmeproduktionsanläggningar. Jag anser att detta är en viktig princip för att säkerställa att svenska företag inte får konkurrensnackdelar som i värsta fall kan leda till investeringar i mindre energieffektiv produktion i andra länder och därmed också till ökade koldioxidutsläpp.

Frågan om hur tilldelningsvolymen fördelas mellan de anläggningar som ingår i utsläppshandelssystemet påverkar inte de totala koldioxidutsläppen och berörs inte i kommissionens beslut. Inom ramen för sammanlagd tilldelning avser regeringen att beakta vikten av stabila och förutsägbara marknadsvillkor när tilldelningen för perioden 2008–2012 genomförs.

När det gäller regeringens position för eller emot en utbyggnad av naturgasen har vi angett att naturgasen, som är ett fossilt och ändligt bränsle, kan ha betydelse under en omställningsperiod. Detta förutsätter dock att den används på ett sätt som leder till bättre utnyttjande av de samlade energiresurserna och minskad belastning på miljö och klimat. Vår uppfattning är att statens styrmedel och EU:s ramverk sannolikt kommer att leda till att naturgasen företrädesvis utnyttjas för kombinerad el- och fjärrvärmeproduktion i kraftvärmeverk och för att ersätta olja och kol i nuvarande produktionsanläggningar. Något statligt stöd är inte aktuellt.

Statens roll i detta sammanhang begränsar sig till prövningen av tillstånd till sådana projekt. Den kommer att innebära att regeringen har att göra en ingående prövning och intresseavvägning utifrån förutsättningarna i varje enskilt ärende. Jag har tidigare informerat riksdagen om att jag inte genom uttalanden på förhand avser att föregripa en sådan prövning.

Låt mig nu övergå till frågan om nedsättningen av koldioxidskatten för högeffektiv kraftvärme.

De generella skatteregler som i dag gäller vid el- och värmeproduktion från fossila bränslen innebär att varken energiskatt eller koldioxidskatt tas ut för det bränsle som är hänförligt till elproduktionen. Om värmen som uppkommer vid elproduktionen nyttiggörs beskattas i normalfallet motsvarande bränsleandel med 21 procent av koldioxidskatten på bränslet. Någon energiskatt tas inte ut. Vid ren värmeproduktion tas fulla energi- och koldioxidskatter ut.

Den nedsättning av koldioxidskatten som för närvarande är föremål för statsstödsprövning av kommissionen avser anläggningar som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem. I och med införandet av utsläppshandelssystemet har deltagande anläggningar kommit att omfattas av dubbla styrmedel. Dels betalar de koldioxidskatt, dels deltar de i utsläppshan-

delssystemet. Detta är en ineffektiv ordning som inte bidrar till en kostnadseffektiv klimatpolitik för EU som helhet. Åtgärden är utformad så att investeringar i högeffektiva kraftvärmeanläggningar ska främjas. Den befrielse från koldioxidskatt som Per Bolund syftar på avser endast de bränslen som används i verkligt högeffektiv kraftvärmeprocess. I de fall det inom samma anläggning även bedrivs ren elproduktion tillämpas reglerna för beskattning av kondensproduktion.

Skatteredovisningen sker för varje kalendermånad. Skatteverket måste redan i dag göra åtskillnad mellan kraftvärmedrift, kondensdrift och eventuellt ren värmedrift när skattedeklarationen behandlas. Med de föreslagna reglerna måste Skatteverket dessutom göra en bedömning om det vid kraftvärmedrift handlar om högeffektiv kraftvärme eller inte. Det innebär, som jag tidigare framhållit, att skattebefrielsen endast kommer att tillämpas vid högeffektiv kraftvärmeproduktion. Vid kraftvärmedrift som inte uppfyller effektivitetskraven kommer enligt förslaget 7 procent av koldioxidskatten att tas ut för den bränsleandel som är hänförlig till värmeproduktionen. Vid kondensdrift kommer det, liksom i dag, inte att tas ut någon skatt. Som Per Bolund säkert inser blir det således inte så stora skattemässiga skillnader mellan olika slags elproduktion om förslaget genomförs.

Anf. 26 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Tack så mycket för svaret.

Näringsministern säger att både hon och miljöministern har svarat flera gånger på frågor från Miljöpartiet. Jag delar inte den uppfattningen. När jag får ett riktigt svar på mina frågor lovar jag att jag kommer att sluta fråga.

Min interpellation är ställd utifrån det faktum att EU-kommissionen underkände den svenska nationella fördelningsplanen den 29 november. Den svenska tilldelningen måste därmed minska med 2,4 miljoner ton per år för perioden 2008–2012. Det är inte förhandlingsbart, utan det är ett krav från kommissionen att man minskar den svenska tilldelningen med ungefär 10 procent.

Det finns många marknadsaktörer som väntar med stor spänning på ett besked från regeringen om hur den här neddragningen av utsläppsrätter ska göras. Anledningen till detta är att fördelningen av utsläppsrätter har stor påverkan på hela branschens utveckling framöver.

Syftet med interpellationen är därför att få reda på om regeringen tänker fördela utsläppsrätter till förmån för tung, konkurrensutsatt basindustri eller stödja fortsatt utbyggnad av fossil, gas- och koleldad, energiproduktion. Regeringen kan inte fortsätta att låtsas att man kommer att göra båggedera. Den samlade svenska utsläppsrättsbubblan räcker helt enkelt inte till för alla behov.

Om jag då ska försöka dra slutsatser av svaret, som jag kan tycka inte är helt tydligt, får jag utgå från att regeringen har tagit ställning i de här frågorna. Det verkar bli mer och mer uppenbart att regeringen värnar mer om Gazproms och Eons intressen och väljer att strunta i den svenska konkurrensutsatta basindustrin. Näringsministern kan inte stå här och låtsas att hon kommer att ge utsläppsrätter till alla parter. Om den fossilbaserade energiproduktionen ska få den tilldelning av utsläppsrätter som den begär måste de tas någonstans ifrån. Det finns då ingen annanstans

att ta dem ifrån än från den tunga konkurrensutsatta industrin. Det är faktum.

Det är också uppenbart av svaret att regeringen tänker ge fossilgasen både mycket generösa skatteregler och en väldigt generös tilldelning av utsläppsrätter. Näringsministerns svar på frågan, att statens roll när det gäller fossilgasutbyggnad begränsar sig till prövning av tillstånd, stämmer helt enkelt inte. Fördelningen av utsläppsrätter påverkar ju i allra högsta grad fossilgasens utveckling framöver. Det är också därför det är väldigt viktigt att få ett svar på hur prioriteringen kommer att göras mellan olika industrisektorer.

I utredningen Flexmex 2, som borgarna stödde och ställde sig bakom, precis som Miljöpartiet, var det väldigt tydligt hur man prioriterade. Man prioriterade då processindustrin allra högst – där ska fördelningen av utsläppsrätter komma först. Därefter kommer annan energianvändning inom industrin, och i allra sista hand kommer el- och värmeproduktion. Det är väldigt viktigt att få det klarlagt här: Står Centerpartiet, näringsministern och regeringen fortfarande bakom denna linje, eller har de bytt fot i frågan? Tänker man nu, som framgår av svaret, fördela utsläppsrätterna till nytillkommande fossileldad energiproduktion? Då har man helt gått ifrån den linje som det fanns konsensus om tidigare.

Det är också viktigt att få reda på hur regeringen ser på klimatfrågan. Om det svenska klimatmålet ska nås är det väldigt svårt att se hur det går ihop med att regeringen nu uppenbarligen planerar att subventionera fossilgaseldade värmeverk, som ger utsläppsökningar på 1,4 miljoner ton per år. Visst måste man vara ärlig nog att säga att 1,4 miljoner extra ton koldioxidutsläpp försvårar Sveriges möjligheter att nå de svenska klimatmålen. Och om man nu ska subventionera något energislag – fri tilldelning av utsläppsrätter är faktiskt en subvention – varför ska man då prompt subventionera den fossila energin? Vore det inte lämpligare att föra över subventionen till förnybar energi, som Sverige har exceptionellt goda förhållanden för att producera?

Den grundläggande frågan är hur ministern ska klara av att ge förutsägbara marknadsvillkor till alla när kommissionen har beslutat att tilldelningen ska minska. Det går inte att ge förutsägbara förhållanden för alla, utan någonstans måste utsläppsrätterna tas ifrån. Det vill vi ha svar på.

Anf. 27 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag vill först klargöra att det är jag som är energiminister. Jag är inte ansvarig för utsläppshandeln, och om Per Bolund vill diskutera den framtida utsläppshandeln måste han diskutera det med miljöministern. Det är rätt viktigt att vi håller den gränsdragningen, så jag kommer inte att svara på den typen av frågor.

Den andra delen handlar om hur vi ska rädda miljön och hur energipolitiken ska fungera som en del av detta. Utsläppshandeln sätter ett tak för vilka utsläpp vi får göra, och sedan fördelar vi det på olika sätt inom systemet. Men för miljöns skull är det taket som sätter gränsen för vad som släpps ut i miljön och vad som förstör miljön. Det är rätt viktigt att se det. Eftersom vi har det på en europeisk nivå är det också viktigt att se att det är på Europainivå som de här taken gäller, och sedan är det fördelat mellan olika länder.

Den här regeringen har en hög ambition, som jag sade i mitt tidigare interpellationssvar. Vi har en hög ambition när det gäller utsläppen av koldioxid. -30 procent har varit vår position som vi har framfört, både jag som energiminister och miljöministern, i våra samtal på EU-nivå. Jag tycker att det är intressant, precis som jag sade i det förra interpellationssvaret, att det är den här regeringen, Allians för Sverige, som är pådrivande för en så hög ambitionsnivå. Det var ingenting som Miljöpartiet klarade av att genomföra tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet under den förra mandatperioden. Det kanske kan vara på sin plats att erkänna att ambitionsnivån har höjts när det gäller den svenska ståndpunkten på det här området.

Gasproduktion kommer att finnas under en övergångsperiod, precis som jag säger, men det är ingen energikälla som vi förlitar oss på långsiktigt. Vi står bakom den politik som finns på EU-nivå, nämligen att energieffektivisering och förnybart är de två områden som vi behöver satsa på. För svensk del är vi dessutom i ett läge där vi är så beroende av vattenkraft och kärnkraft för vår elproduktion, vilket ger ett lite skakigt system om vi får problem i något av de här energislagen.

Av trygghetsskäl måste vi satsa på det förnybara. Vi kan inte hamna i en situation, som vi delvis har hamnat i nu, med bekymmer i kärnkraften där vi är tvungna att stänga verken och vi inte har andra energislag att koppla in. Av trygghetsskäl måste det förnybara få en större andel av energiproduktionen i vårt land. Det är också det som alliansöverenskomsten om energi- och miljöpolitiken står för.

Basindustrin är naturligtvis viktig för oss. Vi för ständiga diskussioner om hur vi kan förena energieffektivitet på ett bra sätt men också få en tillräckligt bra el- och energiproduktion som gör att man kan känna trygghet och att jobben stannar kvar i Sverige. Vi måste klara av att diskutera jobb, miljö och energi på samma gång. Den dialogen förs i en konstruktiv anda, och jag tror att vi kommer att få en bra och långsiktigt hållbar energipolitik som säkrar jobben men som också säkrar miljön framöver.

Anf. 28 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Jag vet att miljöministern är huvudansvarig för utsläppshandeln i regeringen. Men Maud Olofsson är inte bara energiminister, hon är också näringsminister. Hon borde därför ha ett aktivt intresse av hur regeringens politik påverkar den svenska industrin, både energiindustrin och framför allt den hårt konkurrensutsatta tunga basindustrin. Man får väl ändå utgå från att miljöministern och näringsministern, som tillhör samma parti, kommunicerar i frågorna. Det vore annars uppseendeväckande.

Näringsministern säger att gas inte är en långsiktig lösning. Då tycker jag att näringsministern ska fråga hur Eon ser på saken. Eon kommer med hjälp av fri tilldelning av utsläppsrätter att investera många miljarder i ett nytt gasverk i Malmö. Fråga hur långsiktigt Eon ser på den investeringen. Är det en kortsiktig investering som sedan ska tas bort? Det tror inte jag. Jag tror att Eon ser det som en långsiktig investering. Regeringen kommer att medverka till att man får en långsiktig användning av fossila bränslen i Sverige, det vill säga en utbyggnad.

Maud Olofsson säger att hon värnar om de förnybara bränslena. Det får vi hoppas stämmer. Det problem Maud Olofsson har är hur hon ska få ihop detta. Hon ska dels ha en utbyggnad av fossilgasen, dels göra en effektutbyggnad av kärnkraften och dels få in ny vattenkraft inom det gröna certifikatsystemet för elen. Hur påverkar alla de besluten möjligheten att bygga förnybar energi i Sverige? Vad som händer är att möjligheterna försämras för den förnybara energin att få rimliga konkurrensvillkor genom att man hela tiden subventionerar och stöder utvecklingen av fossila bränslen. Det drar fullständigt undan mattan för den förnybara energin, som vi är övertygade om är lösningen för att få en bra arbetsmarknad och möjligheter att producera egen energi i stället för att vara beroende av importerad energi. Det är där lösningen ligger för den långsiktigt hållbara miljöutvecklingen men också ekonomiska utvecklingen och utvecklingen av arbetsmarknaden.

Maud Olofsson duckar intensivt för den fråga jag ställer om fördelningen av utsläppsrätter. Det är ändå viktigt att vi får svar på hur näringsministern ser på detta eftersom detta i allra högsta grad påverkar svenskt näringsliv. Åtminstone kunde vi få ett svar på hur hon ser på frågan.

Det finns bara tre sätt att skära ned utsläppsrätterna på på det sätt kommissionen vill. Man kan antingen skära rakt över, osthyvla alla utsläpp, lika för industrin och på alla håll och kanter. Då påverkar man självklart också den tunga basindustrin. Man kan annars ta utsläppsrätterna från nytillkommande elproduktion och värmeproduktion med fossila bränslen och i stället lägga utsläppsrätterna där de verkligen behövs, det vill säga den konkurrensutsatta industrin. Eller så kan man göra tvärtom. Man kan stödja den fossila el- och värmeproduktionen, men det blir då på bekostnad av den tunga basindustrin.

Jag tycker att vi kan förvänta oss att få ett svar från regeringen. Det ligger i industrins intresse att få ett snabbt svar så att de vet vilka utvecklingsmöjligheter som finns framöver. Vilka styrmedel är det som ska gälla? Vad är det för regler som kommer att gälla för dem? Det påverkar i allra högsta grad deras investeringar och vilka planer de har för framtiden. Hur reglerna kommer att se ut påverkar också investeringsmöjligheterna i förnybar energi. Det är därför viktigt att vi får ett besked så fort som det bara är möjligt.

Miljöpartiets förslag är att dra bort utsläppsrätterna från nytillkommande el- och värmeproduktion med fossila bränslen. Där finns det alldeles utmärkta möjligheter att producera el och värme med förnybara metoder. Det finns ingen anledning att subventionera den fossila kraften när det gäller både el- och värmeproduktion i Sverige. I så fall är det bättre att använda fossilgasen i Danmark eller Tyskland, där den direkt kan ersätta kolbaserad värme- och elproduktion.

Kan näringsministern ställa upp på denna fördelningsprincip, att först och främst ta från el- och värmeproduktionen och att satsa resurserna på den tunga konkurrensutsatta industrin?

Anf. 29 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag vill återigen markera att jag är här i min egenskap av energiminister, och jag är inte ansvarig för utsläppsrättshandeln. Det är viktigt att vi har rätt diskussion med rätt minister. Vill man ställa frå-

gor när det gäller utsläppshandel får de riktas till miljöministern. Det är mitt svar i den delen, och jag hoppas att kammaren respekterar det.

När det gäller synen på näringslivet har vi kontinuerliga samtal med svensk basindustri och över huvud taget med näringslivet. Allians för Sverige och jag har större förtroende hos den gruppen av företag än vad Miljöpartiet har. Det är en enkel tolkning jag gör av debatten.

Vi kommer att se till att värna industrins möjligheter att vara kvar i Sverige och se till att vi har både en energiproduktion och också ett effektivt energisystem. Det är därför som jag påpekar att de två bärande delarna i det vi nu har kommit överens om på energiområdet på EU-nivå är energieffektivisering och det förnybara. Det är möjligen lite tråkigt för Miljöpartiet att stå på läktaren och se allt detta hända. Ni har varit så kritiska till EU-samarbetet, och ni tycker att det är så förfärligt att vi samarbetar över nationsgränserna på EU-nivå. I er hjärtefråga miljön går det faktiskt att nå resultat. Det är precis det samarbetet som kommer att innebära att vi får en effektivare energianvändning, att vi får mer av förnybart, att vi räddar klimatet. Men ni väljer att stå på läktaren och titta på när allt detta sker. Jag bara beklagar att ni har valt den strategin. Det är möjligt att ni drar slutsatsen att ni kanske ska vara med i arbetet som EU driver och att det kanske blir en mer positiv syn på EU-samarbetet. I så fall vore det välkommet om miljödebatten som pågår i EU faktiskt kunde leda till en större samsyn om EU:s roll.

Regeringen har också sagt ja till det program som EU driver. Vi vill ha en ännu högre ambitionsnivå. Vi gör så därför att vi ser att Sverige har stora möjligheter att vara med och bidra.

Jag vill också påpeka att det händer mycket när det gäller det förnybara. De gröna elcertifikaten är en del i det beslut som fattades i våras om en energiuppgörelse. Det är ett sätt att styra fram mot det förnybara och den gröna elproduktionen. Även här har Miljöpartiet valt att sitta på läktaren. Ni har valt en strategi där ni aldrig någonsin är med och påverkar någonting men är otroligt vassa i debatten och har massor med förslag. Men ni är inte med och påverkar.

Det sker en utveckling i samhället. Det påverkar den energiproduktion och energikonsumtion som finns i det svenska samhället.

Gas är ingen långsiktig lösning. Vi vill satsa på att ha ett hållbart energisystem. Vi vill ha en effektivare energianvändning. Det är regeringens ambition. Vi kommer att ta de slutsatser som EU lägger fram till Sverige och hitta en strategi för att åstadkomma detta i vårt eget land.

Anf. 30 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Det är intressant att notera att näringsministern uppenbarligen inte har några problem att diskutera miljö- och klimatfrågor, som inte heller är näringsministerns bord utan är miljöministerns bord. Men där var det inga problem att ge svar och komma med synpunkter. Men när det gäller frågan om utsläppshandelssystemet är det uppenbarligen helt omöjligt att komma med några som helst besked. Det är intressant att notera. Det är kanske inte helt seriöst.

När det gäller EU älskar näringsministern att i stället för att svara på frågor angripa motparten, det parti, som ställer frågan. Det är kanske inte riktigt det som är syftet med interpellationsdebatter. Interpellationsdebatter går ut på att det är oppositionen som ska kontrollera vad regeringen

gör och vilken politik som förs där. Det vore intressant att faktiskt få svar på de frågor vi ställer.

Jag har svårt att se vilka skäl som finns från näringsministerns sida att slå sig för bröstet i fråga om EU-beslut. Den 20-procentsnivå på utsläppsminskning som EU kom fram till är långt ifrån tillräcklig. Det tidigare beskedet från EU-parlamentet var 30 procent. Men man kom inte fram till det. I stället drog man ned på den siffran kraftigt till ett 20-procentsmål. Eftersom näringsministern gärna pratar om klimatfrågor – fast det är miljöministerns bord – är det intressant att höra hur näringsministern ser på möjligheterna att uppnå de långsiktiga målen om att minska utsläppen med 60–80 procent till år 2050 när man under de första 30 åren, från 1990, bara uppnår 20 procent? Det känns inte riktigt som att man har sopat banan för att nå fram till de långsiktiga målen.

Anf. 31 TALMANNEN:

Innan jag släpper in näringsministern för slutreplik vill jag bara påpeka att interpellationsdebatten är en del av riksdagens kontrollmakt, men under själva debatten gäller kammarens allmänna debattregler. Det går att debattera det mesta så länge man håller sig inom ämnet. Det är det man ska göra.

Anf. 32 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag tycker att det är viktigt att säga att klimatfrågan bär alla i regeringen ansvar för. Det vore förfärligt om det bara vore miljöministern som ansvarade för klimatfrågan. Det är självklart att klimatfrågan har en koppling till energipolitiken och näringspolitiken i allra högsta utsträckning. Vad jag säger är att utsläppsrättshandeln är en fråga som handläggs av miljöministern. Det är också den ordning som vi har i regeringen. Det är bara det jag säger.

Jag har varit pådrivande för att få en utsläppsnivå som är –30 procent fram till 2020. Det är därför som flera ministrar har varit nere i EU och diskuterat med ordförandeskap och annat för att hamna på en hög ambitionsnivå. Vi tycker oss ändå ha åstadkommit att vi nu har hela EU på –20 procent, vilket var omöjligt för ett antal år sedan. Det har den nya regeringen åstadkommit tillsammans med de andra länderna för att vi har varit pådrivande. Det är väl bara att beklaga att den gamla regeringen inte åstadkom det i sina diskussioner med EU. Det är väl bara att beklaga att Miljöpartiet inte har haft möjligheter att påverka politiken i den riktningen medan vi har lyckats åstadkomma det i Allians för Sverige.

När det gäller att debattera de här frågorna så måste vi naturligtvis i en sådan här debatt som vi har få chans att syna varandras argument. Jag har full respekt för att riksdagen ska granska regeringen, men i en debatt måste vi kunna granska varandras argument.

Jag säger att vi behöver en ambitiös energipolitik som går mot det förnybara och mot ökad energieffektivisering men också se till att vi tryggar energiförsörjningen för den industri som vi har i vårt land. Jag säger inte att det är någon enkel vandring vi är inne på. Det finns många avvägningar som vi behöver göra i det här sammanhanget. Men jag tror att det är väldigt viktigt att vi vet i vilken riktning vi går. Jag tror också att det är väldigt viktigt att vi gör det gemensamt. Jobb, miljö och energi är saker som vi måste diskutera samtidigt, och vi måste ha en samsyn för

att vi ska gå åt rätt håll. Jag upplever ändå att det finns en större ambition och ett större intresse i dag för att gå mot det miljövänliga och hållbara hållet. Det gläder mig.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2006/07:66
23 februari

Svar på
interpellationer

9 § Svar på interpellation 2006/07:214 om besöksnäringen

Anf. 33 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Berit Högman har frågat mig dels om jag avser att ta initiativ till ett branschprogram även för besöksnäringen, dels om jag avser att avsätta särskilda resurser för detta ändamål, dels om jag avser att verka för att Nutek även fortsättningsvis aktivt ska stödja besöksnäringen på regional nivå.

Jag delar Berit Högmans uppfattning att turistnäringen är en mycket viktig näring för Sverige med stor tillväxtpotential. Det är därför glädjande att antalet gästnätter i Sverige ökade till nästan 48 miljoner eller med 6,3 procent under 2006. Det är de högsta volymerna som någonsin registrerats, och Sverige som destination har haft en betydligt bättre utveckling än stora delar av världen. Vi kan se att en framgångsrik turistnäring inte bara genererar arbetstillfällen inom själva turistföretagen utan även leder till en viktig näringslivsutveckling, bibehållen och utvecklad service och sysselsättning inom andra områden. Det blir inte sämre av att en ovanligt stor andel av företagarna i denna näring är kvinnor.

I syfte att tillvarata de möjligheter som svensk turism står inför och öka antalet utländska besökare beslutade riksdagen för 2007 att anslaget för turistfrämjande under en treårsperiod, med start 2007, ska öka med 10 miljoner kronor per år för att möjliggöra en utökad marknadsföring av Sverige som turistland utomlands. Anslaget för turistfrämjande för 2007 uppgår till drygt 111 miljoner kronor, varav 11,4 miljoner kronor disponeras av Nutek för turistfrämjande insatser.

Nutek fick i sitt regleringsbrev för 2006 i uppdrag att inom sitt turistfrämjandeuppdrag ansvara för det fortsatta arbetet med och vidareutvecklingen av Framtidsprogrammet, baserat på Statskontorets utvärdering av tidigare resultat och erfarenheter. Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2007.

Jag har tagit del av Statskontorets utvärdering och vill också ta del av Nuteks redovisning för att sedan ta ställning till den bästa metoden för att stödja en ännu bättre utveckling av turismen i Sverige och en konkurrenskraftig svensk turistnäring.

Nutek är ansvarig myndighet för turistfrämjande och ska utveckla näringspolitiska insatser för turistnäringen genom kunskapsbildning, kvalitetsutveckling och samverkan. En viktig uppgift är att ta fram och sprida information och kunskap om turism och turistnäringens utveckling i Sverige. Detta gäller landets alla regioner.

För att få en ännu bättre utveckling av turismen i Sverige är turistnäringen, liksom många andra näringar, beroende av specifika insatser men också, och framför allt, av goda generella villkor för företagande och för ett gott entreprenörskap.

Regeringen har presenterat ett brett program för arbete och företagande för att bryta utanförskapet på arbetsmarknaden, skapa fler jobb och fler företag. Regeringen har initierat en rad olika reformer och åtgärder som förbättrar Sveriges företagsklimat, gör det enklare och mindre kostsamt att anställa och mer lönsamt att driva företag. Sverige ska bli ett av världens bästa länder att starta och driva företag i.

För att öka sysselsättningen och tillväxten i hela landet har regeringen aviserat och genomfört en rad konkreta åtgärder. Regeringen har vid årsskiftet genomfört jobbskatteavdrag för inkomster av anställning eller aktiv näringsverksamhet, avgiftslättnader på socialavgiftsområdet för ungdomar, invandrare och långtidsarbetslösa samt de så kallade nystartsjobben. Vi avser också att sänka arbetsgivaravgifterna i vissa tjänstebanscher.

Vidare har vid årsskiftet förmögenhetsskatten halverats och företagens sjuklöneansvar efter andra sjukveckan avskaffats. Reformeringen av beskattningen av fåmansbolag, de så kallade 3:12-reglerna, har inletts liksom en översyn av trygghetssystemen för företagare. Regeringens arbete med att öka användningen av förnybar energi innebär även möjligheter till att fler jobb skapas.

För till exempel turismen i norra Sverige är de sänkta arbetsgivaravgifterna i stödområde A särskilt viktiga. Arbetsgivare med ett så kallat fast driftställe får göra ett avdrag med 10 procent av lönesumman.

Regeringen genomför också en kraftfull satsning på 100 miljoner kronor för att främja kvinnors företagande och öka kunskaperna och forskningen om kvinnors företagande.

Tempot i arbetet med regelförenklningar för företagen ska öka. Regeringens avsikt är att minska företagets administrativa kostnader för samtliga statliga regelverk med 25 procent fram till 2010. För att förbättra företagets lånemöjligheter kommer regeringen skyndsamt att förstärka bankernas förmånsrätt vid konkurs.

Den växande turistnäringen gynnas av att regeringen har sänkt momsen på liftkort från 12 till 6 procent. Nu jämföras skidanläggningar med andra idrottsaktiviteter och får 6 procent moms. Skidanläggningarna kan sänka sina liftkortspriser och konkurrensen snedvrids inte längre mot andra idrotter.

I december 2006 fattade regeringen beslut om en nationell strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning mellan 2007 och 2013. I strategin lyfter regeringen fram bland annat innovativa miljöer och entreprenörskap som prioriterade områden. Den nationella strategins och de regionala strukturfondsprogrammets fokus på företagande och entreprenörskap innebär att företag i större utsträckning än i dag kan använda sig av strukturfondsprogrammets möjligheter. I tillägg till detta kommer låne- och stödmöjligheter för främst småföretag att finnas.

Anf. 34 BERIT HÖGMAN (s):

Herr talman! Tack, Maud Olofsson för svaret! Jag är glad över att vi är överens om vikten av att utveckla besöksnäringen, men jag tolkar svaret som att besöksnäringen inte kan vänta sig särskilt mycket egen uppmärksamhet från den borgerliga regeringen. I stället hänvisar ministern till den generella företagarpolitiken. Det vore väl okej om det

vore så att det som regeringen sade före valet också var det som gällde nu. Men så är det ju inte.

Faktum är att många företag inom besöksnäringen har fått det kämpigare med en borgerlig regering. Landets företagare förväntar sig en rejäl sänkning av arbetsgivaravgiften. I stället blev det en höjning för de minsta företagen, samtidigt som den utlovade sänkningen av arbetsgivaravgiften inom tjänsteföretag nu skjuts på framtiden.

För företag med två tre anställda som är vanligt i besöksnäringen handlar det om 37 000 kronor om året från 2008. Även om vi tar hänsyn till regeringens skattelättnader för fåmansföretag tappar företagen 25 000 på regeringens politik, enligt beräkningar vi fått från riksdagens utredningstjänst.

Även framgent kan vi räkna med att besöksnäringen drabbas hårdare än andra. Den aviserade arbetsgivaravgiftssänkningen ska ju gälla för restauranger men inte för hotell och inte för detaljhandeln. Hur går det för turistföretagaren som driver *bed and breakfast*? Och hur ska bensinmacksföreståndaren i tid skilja på när han säljer korv och när han säljer bensin? Blir detta en regelförenkling över huvud taget?

Jag konstaterar att statsrådet tycker att det är viktigt att förbättra företagens sociala skyddsnät. Det är bra, och det är ett initiativ som togs redan på vår tid med den socialdemokratiska regeringen. Men jag konstaterar att det inte är lika noga med de anställda. Genom att man återigen försämrar anställningstryggheten ska turismen utvecklas. Vilken bransch i Sverige har utvecklats genom dåliga förhållanden för de anställda?

Vilken bransch har möjlighet att i framtiden, när det är konkurrens om arbetskraften, attrahera den bästa arbetskraften genom att säga: Kom till oss. Vi har de lägsta lönerna och den sämsta anställningstryggheten.

Men med alliansens arbetsmarknadspolitik är det just besöksnäringens arbetskraft som kommer att drabbas allra hårdast. Det är våra unga människor, som jag vet att Maud Olofsson tidigare har sagt att hon värnar om. Det är de som får svårast att kvalificera sig för en ny a-kasseperiod. De som går in i perioder av arbetslöshet och i bästa fall får sin a-kassa tvingas sedan att ta ett jobb med lägre lön än de hade tidigare. Och det är just de unga som går detta öde till mötes. Och kanske blir de fler när det nu ska selekteras ytterligare inom utbildningssystemet.

Min fråga till Maud Olofsson blir: Är detta en politik som ökar konkurrenskraften i besöksnäringen?

Anf. 35 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Först trodde jag att Berit Högman hade ett genuint intresse för att diskutera turistnäringen. Och det tycker jag verkligen är jättebra eftersom vi behöver diskutera den. Jag möter rätt mycket turistföretagare som tycker att vi politiker inte bryr oss tillräckligt. Därför tycker jag att det är bra att vi har den här interpellationsdebatten.

Men när Berit Högman nu beskriver vad som egentligen är anledningen till den här debatten, nämligen anställningsskyddet, så blir jag lite fundersam. Turistföretagen har verkligen inte kommit till mig och sagt: Se nu till att ni stärker lagstiftningen när det gäller visstidsanställningar och gör det svårare för oss att visstidsanställa och så vidare. Det är tvärtom. Det är precis i turistnäringen som denna flexibilitet behövs. Det är

precis i turistnäringen som vi behöver ha enklare lagstiftning så att man kan säsongsanställa.

Det var ju det här som ni försökte förhindra i regeringsställning tidigare. Turistnäringen skrek ju högt och sade att man inte kan ha heltidsanställda året om vid skidliftsanläggningar eller vid sommarturistanläggningar därför att man inte kan försörja dessa människor under de delar av säsongen när man inte har några besökare.

Därför tycker jag att den ambition som Berit Högman har när hon diskuterar turistnäringen så att säga faller när det är anställningstryggheten som hon talar om.

Den största anställningstryggheten består ju i att det finns riktiga jobb att gå till. Och ju fler turistföretagare som kan etablera sig och som kan överleva på sin verksamhet, desto bättre är det.

Den här regeringen har satsat på ökade marknadsföringsinsatser för att stärka turistnäringen i vårt land. Det är tio miljoner ytterligare som går till just dessa åtgärder. Och jag tror att det finns mycket mer att göra. När jag talar med turistnäringen och med de myndigheter och andra som ansvarar för detta så säger man att när man blir duktigare på att fokusera på vilka produkter som man har och vilka marknader som man vilja ha dessa produkter och hur man kan rikta marknadsföringsåtgärderna till rätt kundgrupper och rätt marknader så stärks också turistnäringen. Och där finns det mycket att göra.

Den andra delen handlar om att utveckla turistföretagen. Där har jag och inte minst jordbruksminister Eskil Erlandsson ett stort ansvar. De strukturfondsprogram och landsbygdsprogram som finns fokuserar väldigt mycket på att utveckla nya områden inom turistnäringen. Vi har livsmedelsproduktionen som kommer att bli mycket intressant för att locka turister. Och det gäller att hitta kombinationslösningar. Mer flexibilitet och mer kompletterande verksamheter på landsbygden är också ett sätt att göra detta.

Men man får också fokusera mer på hur man kombinerar olika delar av de turistattraktioner som finns i vårt land och så att säga göra paket av dem så att man kan sälja dem till de marknader som finns. Jag tror att det finns väldigt mycket mer att göra här.

Jag vill se Nuteks utvärdering i mars för att kunna dra några slutsatser innan jag bestämmer vad jag tänker göra. Jag tror att det är rätt viktigt att vi tar del av de utvärderingar som Statskontoret och Nutek nu kommer att göra men också lyssnar till turistnäringen själv. Det är också viktigt att man från turistnäringen definierar vad Sverige behöver göra för att stärka svensk turistnäring. Vilka är insatserna? Den diskussionen är jag beredd att föra, och jag för den redan med turistnäringen på samma sätt som jag har fört den med andra näringar. Det är den diskussionen som jag tycker är viktig.

Anf. 36 BERIT HÖGMAN (s):

Herr talman! Vi är överens om att varje part måste få säga sitt. Men då är arbetet med branschprogram ett alldeles utomordentligt sätt att åstadkomma detta, där näringen är med, och där samhället är med. Besöksnäringen är nämligen unik på det sättet att den är så beroende av våra gemensamma saker.

Besöksnäringen i Stockholm är oerhört beroende av ett öppet Vasamuseum, ett bra Nationalmuseum, ett fint Skansen och så vidare för att hotellen och glassförsäljarna ska ha det bra i den här staden. Ute på landsbygden är det än mer tydligt att det gemensamma och turistföretagaren är så oerhört beroende av varandra.

Därför är det förvånande att alliansen i en motion framför ett förslag som direkt skulle försvåra detta. Man skriver att riksdagen som sin mening ska tillkännage vad som i motionen anförs om att kommersiell verksamhet på annans mark inte ska kunna ske utan ägarens samtycke och utan att avtal skrivs med markägaren.

Jag undrar vad cykelpaketsuthyraren och älg- och björnsafariarrangören funderar på. Är detta verkligen en regelförenkling? Är detta ett sätt att administrativt underlätta och att utveckla naturturismen? Jag ställer dessa frågor och undrar när vi kan förvänta oss ett lagförslag i denna riktning.

Vidare säger statsrådet att hon vill invänta Nuteks bedömning och förslag. Och det är viktigt att vi har en helhetssyn. Tidigare sade hon också att vi måste lyfta blicken. Och om vi lyfter blicken ser vi att det är de sammantagna åtgärderna – vad samhället gör, vad Vägverket gör, vad Riksantikvarieämbetet gör och så vidare – som är en förutsättning. Väldigt många inom besöksnäringen har nämligen inte ett eget varumärke, utan förutsättningen för dem kan vara Göta kanal eller kulturlivet som till hundra procent är samhällsfinansierat. I ett sådant läge sägs det att det är den privata företagaren som ska ha större inflytande, vilket blir tydligt när det gäller markfrågan eller ert förslag om att sälja ut delar av Sveaskog till småskogsägare. Underlättar det utvecklandet av naturturismen i en landsända som jag vet att Maud Olofsson också värnar väldigt mycket om, nämligen Norrlands inland? Är det inte tvärtom så att utvecklingen av besöksnäringen kräver en tydlig ansvarsfördelning men också en väldigt tydlig armkrok mellan det som samhället driver och äger och det som turistföretagaren är så beroende av?

Anf. 37 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag hade inte förmånen att få vara här under hösten. Och det hände understundom att jag då tittade på dessa interpellationsdebatter på tv och ibland tänkte att jag hade någonting att säga i någon debatt. Nu behöver jag inte göra det längre.

Den här frågan ligger naturligtvis mig varmt om hjärtat. Jag har varit sysselsatt inom turistnäringen under i princip hela mitt liv, och därför tycker jag att detta är så viktigt.

Det som Maud Olofsson säger förvånar mig lite grann eftersom detta inte är vad vi som har jobbat inom turistnäringen, både på arbetsgivar- och på arbetstagar- sidan, har diskuterat. Vi har diskuterat helt andra frågor. Maud Olofsson glömde momssänkningen. Maud Olofsson glömde elpriserna. Maud Olofsson glömde infrastrukturen som på senare år har blivit så viktig.

Låt mig då berätta en sak för Maud Olofsson som hon också glömde. Vad är det som har gynnat turistsektorn väldigt mycket? Jo, det är utbildningen.

När jag började jobba framför allt i restaurangbranschen i slutet av 70-talet så höll kockyrket på att dö ut. Ingen ville bli kock. Och vad gjorde man då? Jo, man förbättrade utbildningen. Man ställde större krav på utbildningen. Och man drog så sakta i gång det som har blivit så populärt, nämligen kocktävlingar.

Det var i mycket liten skala i början, men det har ökat och har blivit bättre, och man har fått bättre kvalitet. Det fanns naturligtvis viktiga män omkring det här. Inte minst har Werner Vögeli varit en stor förebild för många av oss.

Därför blir jag lite förvånad när man drar sin vanliga litanian om vad man har gjort för företagen. Sanningen i det här sammanhanget, Maud Olofsson, är att man är ganska besviken på Maud Olofsson bland företagarna. Här har de röstat på alliansen för att få en bättre situation, och det första de får i ansiktet är en höjning av arbetsgivaravgiften.

Låt mig få peka på det andra som också gör att det kommer att bli svårt för företagare. Tyvärr håller företagare inte på särskilt länge inom den här branschen, och ibland är minnet kort. Men man har dåliga villkor, man har dåliga löner. Det innebär att man inte får den bästa arbetskraften. Det här är en fråga för parterna, men det är ändå så att genom att man inte får en höjning av standarden när det gäller utbildning och att utveckla branschen på olika sätt kommer man att sitta i den här situationen.

Slutligen skulle jag vilja säga till Maud Olofsson att den lag som hanterade visstidsanställda och heltidsanställda var dispositiv. Hotell- och restaurangfacket hade ett avtal om just detta för de företag som är säsongsföretag. Det var skrivet redan innan alliansen tillträdde. Innan lagen hann träda i kraft fanns det ett kollektivavtal som reglerade detta för så gott som alla företag inom branschen.

Anf. 38 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag ska börja med att säga att turistnäringen består av en massa företagare. Om de ska kunna fortsätta att vara företag måste de ha bra villkor. Det är precis det som är regeringens arbete nu, att se till att de får goda villkor.

Det är sänkta arbetsgivaravgifter. Det är bara att titta på vad som händer nu. Vi har nystartsjobben, en sänkning av arbetsgivaravgiften för de unga som nu kommer in. Det finns inom turistbranschen väldigt många ungdomar. Där har vi sänkt arbetsgivaravgiften. Det kommer att gynna turistföretagen.

Det andra som är viktigt att säga är att ju mindre belastning vi har av regelverk, av sociala kostnader, av skatter och annat, desto större möjligheter har de här företagen att bedriva också turistverksamhet. Det är det som är det viktigaste för oss.

Kalla det för litanian om vad som görs för företagen. Jag förstår om Socialdemokraterna inte känner engagemanget för småföretagarfrågor, men vi gör det.

Det är intressant att Börje Vestlund tar upp och lyfter fram just kockutbildningen. Det blir en starkt yrkesutbildning, något som ingår i det mandat den här regeringen har fått för att leda landet. Vid en förändring av gymnasieskolan handlar det nu om att ha både högskoleförberedande lärlingsutbildning och yrkesutbildning. Det här är Socialdemokraterna

mot. Vi har sett brister i gymnasieskolan där man har minskat yrkesutbildningen och inte tyckt att den har varit viktig. Vi förstärker den nu och gör en förändrad gymnasieskola. Kockutbildning och annan utbildning som är mer yrkesinriktad kommer att få en förstärkt roll.

Sedan vill jag också säga att infrastruktur, momssänkning och annat sådant är prioriterade områden för den här regeringen. Vi måste ha bra båttransporter till Gotland, som vi nu har löst. Vi måste ha bra flygförbindelser runt om i vårt land. Vi måste ha bra vägar, både det större vägnätet men också det finmaskiga vägnätet, för att vi ska kunna klara turistnäringen. Vi är ett stort land. Om hela Sverige ska kunna bidra till detta måste vi ha bra infrastruktur. Det är också därför som vi försöker få andra delar, det privata näringslivet, att gå in och medfinansiera en del av infrastrukturutbyggnaden för att vi ska få råd att göra det. Är det någonting som har varit eftersatt under den tidigare regeringens tid är det just infrastrukturen.

Vi har sänkt moms på skidliftar, som är en del i att förbättra konkurrensmöjligheterna för den delen av turistverksamheten.

När det gäller Berit Högmans frågor tycker den här regeringen att det är viktigt att stärka också äganderätten. Om vi har en lagstiftning som gör det tillåtet för människor att verka och vara ute i naturen, plocka bär och annat – allemansrätten – måste vi också se till att turistnäringen och allemansrätten kan finnas sida vid sida. Vi kan inte ha en situation där äganderätten inte är skyddad när det gäller turistnäringen.

I fråga om att utveckla nya verksamheter och om man ska gå mot branschprogram eller inte vill jag invänta utvärderingen innan jag tar ställning till vad det är jag ska göra. Jag vill lyssna till vad olika delar av branschen säger och vad utvärderingen ger. Vad är rätt saker att göra? Det råder lite delade meningar när jag lyssnat till branschen så här långt.

Men jag tror att vi kommer att hitta kraftfulla åtgärder för att stärka turistnäringen. Det är min ambition. Det är en viktig del av svensk näringspolitik.

Det sista jag vill säga och komplettera vad gäller Sveaskog, som Berit Högman tar upp, är att Berit Högman har missat att också Socialdemokraterna har tyckt att vi ska sälja ut 10 procent av Sveaskogs skogsinnehav. Jag tror att privata skogsägare också kan använda skogen som resurs för turistnäringen. Men det är kanske så att Berit Högman inte vet vad socialdemokraterna i regeringen och riksdagen sade under förra perioden.

Anf. 39 BERIT HÖGMAN (s):

Herr talman! Jag utgår från att Maud Olofsson är intresserad av att Sveaskog får fortsätta med sitt dotterbolag som utvecklar besöksnäringen och inte ifrågasätter det i sin iver att privatisera Sveaskogs marker.

Vi kan inte komma ifrån att hur mycket vi än stöttar den enskilde företagaren är han eller hon beroende av att Sverige som land är känt utomlands. I det perspektivet är det obegripligt att den borgerliga regeringen har dragit ned på exportfrämjandet, har dragit ned på Sveriges närvaro i andra länder. Vad hjälper det om vi sänker skidliftsmomsen till 6 procent om inte nya grupper i Europa eller i världen känner till att man kan åka skidor i Sverige?

Jag gläds, avslutningsvis, åt att vi är överens om att branschen ska utvecklas. Det är min förhoppning att regeringen och Maud Olofsson inser

att det inte bara är de enstaka åtgärderna utan framför allt samverkan mellan näringsidkarna som skapar utveckling för besöksnäringen. Det är mycket tydligare där än i andra branscher där vi har branschprogram. Jag hoppas naturligtvis att det blir branschprogram.

Det är upp till regeringen att visa att högre arbetsgivaravgifter för småföretagare, sämre marknadsföring för Sverige, minskad närvaro på exportmarknader och nedskärningar i företagens FoU-verksamhet leder till en konkurrenskraftig besöksnäring. Själv tillåter jag mig att tvivla.

Anf. 40 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Då har vi gått igenom hela det program som alliansen gick till val på. Nu var det nystartsjobben också. Jag säger inte att man bara ska döma ut någonting, men jag säger så här: Vi får väl se. Denna typ av åtgärder har funnits tidigare, och det var inte så lyckat den gången heller.

Låt mig säga en sak om momssänkningen, Maud Olofsson. Vad vet Maud Olofsson om momssänkningen i det sammanhanget? Det går inte att sänka momsen, för man kommer inte överens i EU om detta. Vi har haft momssänkningen uppe på hur många råd som helst. Det har diskuterats och diskuterats, och det borde Maud Olofsson ha vetat om hon hade gått på EU-nämndens sammanträden.

Men jag tänkte ägna den sista minuten av min talartid till att prata om utbildningen igen, jag tycker nämligen att den är viktig. Vad var det som lyfte branschen, Maud Olofsson? Vad var det som hände? Jo, man kunde lägga in den i högskolan. Hur skulle vi kunna rekrytera till högskolan om man inte har en normal högskolekompetens? Ni i er regering vill skärpa möjligheterna att söka till högskola. Det är ett förslag som ligger nu. Hur ska man kunna göra det om man inte har den kompetensen? Ska man sättas på skolan för att läsa ytterligare två eller tre år för att få kompetensen i svenska, engelska och matematik?

Jag tycker att det måste hänga ihop. Jag tror att en del inte blev så som det var tänkt i gymnasieskolan. Det hade funnits anledning att titta på det, och det var en skolutredning på väg, men den fick inte fortsätta. Yrkesutbildning var en sådan sak som man skulle titta på. Jag beklagar att man nu ska vänta ytterligare några år innan man kan få till stånd en utbildning. Jag skulle kunna prata om många andra delar, men jag ska låta det vara.

Nu har Maud Olofsson fått presentera hela sitt program i alla fall, och då måste Maud Olofsson vara nöjd.

Anf. 41 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Det är naturligtvis så att om jag pratar om turistnäring, skogsnäring eller något annat måste jag prata om helheten. Det är inte de enskilda detaljerna som helhet som faktiskt ger det totala företagsklimatet. Det är därför vi har ett helhetsgrepp när vi pratar om turistnäring, skogsnäring eller annat.

Det är därför att vi har sett brister i utbildningssystemet som vi nu genomför reformen med lärlingsutbildning och yrkesutbildning. De som vill gå vidare till högskolan kan gå en högskoleförberedande utbildning. Vi ger olika möjligheter. En del inom turistnäringen och kockyrket vill

gå vidare till högre utbildning, andra klarar sig med en gymnasieutbildning eller en yrkesutbildning i samarbete med företagen.

När det gäller vår syn på vad som ska göras blir inte lögnen bättre för att den upprepas, Berit. Du säger att vi minskar marknadsföringsinsatserna. Jag säger: Nej, vi ökar dem med 10 miljoner. Det är bara att läsa innantill. Vi ökar marknadsföringsinsatserna inom turistområdet med 10 miljoner kronor per år. Det är totalt över 100 miljoner kronor som går till de här turistsatsningarna. Använd inte lögnen, utan läs innantill vad som står i den delen.

Vi sänker arbetsgivaravgifterna. Vi ska återkomma till vilka näringar som kommer att omfattas och hur det totala förslaget ska bli. Men att vi ser turistnäringen som en viktig näring inom tjänstebanschen är alldeles självklart. Vi har också pekat på det.

När det gäller minskade insatser för forskning och utveckling: Det är inte sant! Vi ökar insatserna för forskning och utveckling. Vi höjer anslaget till Vinnova, som har den forskning som är näringslivsnära. Läs innantill och titta på de förslag som regeringen lägger fram och se att vår totala satsning syftar till att stärka jobben i Sverige, stärka svensk företagsamhet och se till att vi får en bättre ekonomi. Jag menar att turistnäringen är otroligt viktig för att vi ska klara det. Det som är fördelen med turistnäringen är att den har den regionala dimensionen. Den finns både i glest bebyggda områden och i våra tätorter. Den ska vi värna om i vårt land.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på interpellation 2006/07:227 om förläggning av Sydlänkens norra del i Vättern

Anf. 42 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Lars Elinderson har frågat mig vad jag avser att göra för att få till stånd en fördjupad studie av alternativet med kabelförläggning i Vättern innan Svenska kraftnäts styrelse beslutar om val av teknik för utbyggnaden av Sydlänken.

I mitten av januari i år redogjorde jag i ett svar på en riksdagsfråga (2006/07:399) för Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnät) hantering av Sydlänkenprojektet. Jag vill inleda mitt svar med att upprepa delar av vad jag då sade.

Svenska kraftnät har till uppgift att på ett affärsmässigt sätt förvalta, driva och utveckla ett kostnadseffektivt, driftsäkert och miljöanpassat kraftöverföringssystem. Med beaktande av dessa mål ansvarar Svenska kraftnät självt för med vilken teknik och på vilket sätt verket vill bygga nät utifrån de krav och behov som ledningen ska svara mot.

Under hösten 2006 har Svenska kraftnät genomfört ett antal möten angående Sydlänken med länsstyrelser, kommuner och andra intressenter. Svenska kraftnät har tagit fram en förstudie som har varit ute på remiss fram till den 4 januari 2007. Allmänheten har också haft möjlighet att lämna synpunkter, antingen skriftligt till Svenska kraftnät under remisstiden eller vid samrådsmöten. Samrådsmöten har anordnats på 13 platser under oktober 2006 utmed de föreslagna stråken.

I mitt svar på riksdagsfrågan sade jag också att det är min uppfattning att Svenska kraftnäts fortsatta hantering av Sydlänkenprojektet kommer att innebära en gedigen och fullgod genomgång av projektets nyckelfrågor. De ekonomiska och miljömässiga konsekvenserna liksom olika sträcknings- och teknikalternativ kommer att belysas i den fortsatta beredningen av Sydlänken.

Därmed till Lars Elindersons fråga om alternativet att lägga en del av sträckningen som sjökabel i Vättern. Som jag redan sagt är det Svenska kraftnäts uppgift att göra nödvändiga bedömningar av hur verket vill utveckla stamnätet. I detta specifika fall har man alltså gjort en samlad bedömning att en förläggning i Vättern inte är ett lämpligt alternativ. Vad jag förstår har man kommit till den slutsatsen baserat på många olika faktorer av vilka Lars Elinderson nämner några, bland annat konflikten med försvarets intressen på den aktuella platsen. Det finns dock andra faktorer såsom de praktiska förutsättningarna för att lägga ut en sjökabel i Vättern. Vad jag förstår har Svenska kraftnät också gjort en överslagsberäkning som visar att en sjökabel skulle vara dyrare än en sträckning på land.

Det är inte regeringens uppgift att ha synpunkter på vilka enskilda avvägningar Svenska kraftnät gör när verket projekterar för nya sträckningar av stamnätet. Det finns därför ingen anledning för mig att vidta några åtgärder vad gäller Svenska kraftnäts projektering av Sydlänken. Jag avser däremot att hålla mig informerad om den övergripande utvecklingen av detta viktiga projekt.

Anf. 43 LARS ELINDERSON (m):

Herr talman! Tack, näringsministern, för svaret.

När jag lämnade min interpellation i början av året hade jag naturligtvis inte ännu haft möjlighet att ta del av det svar som några veckor senare kom på den fråga som näringsministern refererar till i sitt svar här. Men jag läste svaret och blev lite förvånad över det försiktiga tonläget i svaret, som också präglar näringsministerns uppfattning i frågan. Samma tonläge präglar detta svar.

Jag förstår naturligtvis att näringsministern inte kan peka med hela handen och beordra Svenska kraftnät att ta andra än rent affärsmässiga hänsyn i denna fråga. Utöver att det vore rent olämpligt vore det ministerstyre. Men näringsministern brukar inte vara den som hymlar med sin egen uppfattning i viktiga frågor, och det uppskattar jag mycket. Jag hade därför hoppats att få ett svar där också andra viktiga frågor lyftes fram så att vi skulle få möjlighet att diskutera till exempel betydelsen av att enskilda skogsägare inte drabbas onödigt, frågan om miljöpåverkan, problemet med strålning och andra frågor där jag tror att näringsministern och jag står varandra nära.

Bakgrunden till min interpellation är, och det förstår naturligtvis näringsministern, att misstron mot den process som Svenska kraftnät har satt i gång är ganska stor. Den har kommit i uttryck i de remissvar som lämnades på förstudien. Inte minst har den framkommit i LRF:s svar. I ett 13 sidor långt remissyttrande går LRF igenom alla de argument som talar emot att välja en teknik med luftledning, från hushållnings- och skogsbruksargument, miljöskäl och grundlagsskyddet för enskild egendom till driftsekonomiska och samhällsekonomiska argument.

Den komplettering av förstudien som gjordes i november förra året, som avser en kabelförläggning i Vättern och som näringsministern hänvisar till, har bidragit till att öka känslan av att Svenska kraftnät ensidigt driver processen i riktning mot en lösning med luftledning för växelström.

Också andra faktorer verkar i samma riktning.

Svenska kraftnät har redan tidigare, i andra sammanhang, drivit linjen att driftsmässiga skäl talar för en luftledning. LRF pekar i sitt remissvar på flera sådana exempel. Dessutom har generaldirektören för verket mycket tydligt uttalat sin personliga uppfattning i denna principfråga. I en intervju i Land den 5 januari säger han: Jag har lite svårt att förstå att all infrastruktur ska ligga i mark. I ett tämligen glesbefolkat land som Sverige är det orealistiskt.

En tydligare policyförklaring från generaldirektörens sida är svår att tänka sig.

För att återgå till frågan om en länk i Vättern har frågan aktualiserats under hand i samband med den samrådsrunda som genomfördes under hösten. Det blev uppenbart att Svenska kraftnät hade missat att utreda den möjligheten. I hast uppdrog man därför till en säkerligen duktig person att på kort tid lägga fram argument mot en sådan förläggning, för det är det som rapporten redovisar.

Jag har bett ett antal experter att hjälpa mig att värdera rapporten, och samtliga delar min uppfattning att den är tendensiös. Problemen och svårigheterna lyfts fram och överbetonas, medan man helt bortser från fördelarna med att lägga en länk i Vättern. Jag hoppas att den fortsatta diskussionen ska göra det uppenbart att det finns andra än rent driftsmässiga skäl att diskutera den tekniska lösningen för länken.

Anf. 44 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag måste börja med att förklara lite grann hur sådant här fungerar.

Den ena delen är att riksdagen beslutar om lagstiftning. Vilka regler som ska gälla i fråga om miljölagar, strålningslagar etcetera fattas det beslut om här. Dessa lagar och regler är jag som statsråd skyldig att följa. Jag kan inte hitta på några egna små regler. Även om jag skulle tycka en massa saker, ska jag följa det som riksdagen har beslutat. Vi är utförare av riksdagens uppdrag och hämtar vårt mandat från riksdagen. Det är rätt viktigt att veta det.

Den andra delen är maktindelningen mellan regeringen och myndigheterna. Vi har sagt till myndigheterna: Ni ska göra de här sakerna. I det här fallet är det Svenska kraftnäts ansvar att bygga nät. Då kan inte jag som minister gå in och säga: Ni borde lägga den där kabeln i Vättern eller ni borde göra si eller så. Jag måste säga till dem: Ni är ansvariga för det här. Ni ska ha samråd med dem det gäller. Ni ska ha diskussionen. Ni ska ta miljöansvar. Det är inte bara det ekonomiska ansvaret utan de ska ta alla de här hänsyn. Sedan, om jag är missnöjd med det, om jag vill förstärka några saker, kan jag göra det i regleringsbrev och annat. Eller så kan jag se till att hämta ett annat mandat från riksdagen och lägga fram en proposition. Men jag kan inte som minister gå in och styra och ställa i enskilda fall i de här bolagen för då skulle det inte fungera. Det ville vi inte med den gamla regeringen och det vill vi inte med den nya regeringen. Det är

därför det uppfattas som att jag har en nedtonad roll. Ja, det är i det stycket en nedtonad roll, för jag har att följa den lagstiftning som riksdagen har fattat beslut om. Jag respekterar riksdagens beslutsordning och den lagstiftningsroll som riksdagen har mycket starkt eftersom jag tycker att det är viktigt att vi gör det.

Sedan hoppas jag ju bara att Svenska kraftnät nu har goda samrådsförfaranden. Jag blir lite orolig när Lars Elinderson säger att det finns en misstro mot processen, för det är inte bra om vi har myndigheter som har att göra de här avvägningarna om man känner en sådan misstro. Jag säger ju också i svaret att jag kommer att följa den här delen så att jag ser att det är en förtroendefull process som pågår mellan markägare, dem som är påverkade av den här ledningen och så vidare, och att man tar de nödvändiga hänsyn som vi har sagt i regleringsbrev och annat att man ska göra. Jag är mycket noga med att säga att det inte bara är fråga om de ekonomiska hänsyn utan det är också miljöhänsyn. Det är strålningshänsyn. Det är alla de hänsyn som vi har fattat beslut om som Svenska kraftnät ska följa. Det är rätt viktigt att säga det.

Jag kommer att följa den här processen på ett bra sätt, och jag är väldigt glad över att Lars Elinderson också engagerar sig i den här frågan och på fältet bidrar till att öka kunskapsnivån gällande olika alternativ.

Anf. 45 LARS ELINDERSON (m):

Herr talman! Jag är också glad över det här sista uttalandet som näringsministern gjorde. Jag menade självklart inte, och det poängterade jag också i mitt inledande anförande, att jag förväntar mig att näringsministern ska gå in i remissförfarandet eller på annat sätt styra Svenska kraftnät och den process som pågår. Däremot är det viktigt att göra näringsministern uppmärksam på att det finns synpunkter också från delar av denna näring, den expertis som finns runt om den här processen, där man ifrågasätter sakens saklighet och objektiviteten i processen. Jag tycker att det är viktigt att det kommer fram.

Att missnöjet är uppenbart tror jag att näringsministern skulle uppleva om hon kom till mina bygder, längs Vätterstranden, och jag skulle tro att det är likadant nere i Småland. Det finns en misstänksamhet, inte minst mot bakgrund av tidigare erfarenheter, som LRF också har påpekat i sitt remissvar, och heller inte minst mot bakgrund av det uttalande som generaldirektören gjorde i januari i år.

Det jag vill med den här interpellationen är att göra näringsministern uppmärksam både på misstron och på att det material som har presenterats i sammanhanget, och som gäller till exempel den här förläggningen i Vättern, av expertisen inte betraktas som en grundläggande studie utan som ett beställt material för att föra bort den här diskussionen från agendan. Problemet i detta är att kompetensen på det här området är så pass koncentrerad. Svenska kraftnät sitter på en kompetens. Men de övriga experter som finns har också ett beroendeförhållande till Svenska kraftnät. När jag tar del av den kunskap som finns hos experter av olika slag säger de: Hänvisa inte till mig! Man är beroende av processens fortsättning. Sitt still i båten så att det över huvud taget blir någonting. Annars tar vi risker. Det finns alltså skäl att ytterligare fördjupa diskussionen, och jag tror inte bara att det gäller förläggning av en vattenkabel i Vättern utan det gäller över huvud taget frågan om valet mellan luftledning

och länk. Jag tror att vi har samma mål och syfte i den här frågan, och jag vill uppmana näringsministern att göra som framgår i slutet av svaret, följa den här frågan noga och ta en diskussion för att få ett ytterligare underlag för hur man från Svenska kraftnäts och andra experters sida bedömer den här frågan.

Prot. 2006/07:66
23 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 46 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag delar uppfattningen att vi har samma mål och syfte. Vad jag bara vill säga är att jag inte kan gå in och detaljstyra eftersom jag har gett det här ansvaret till Svenska kraftnät. Däremot följer jag den här frågan noga. Det här är ju inte heller den första fråga jag får när det gäller det här. Jag har besvarat ett antal interpellationer tidigare.

Sedan vill jag också säga att det naturligtvis är svåra avvägningar. Det är inte så att det bara finns en uppfattning utan det finns ganska många uppfattningar som också kommer mig till del när det gäller hur ledningar ska dras och hur det ska göras. Det som är viktigt att säga är att ska vi få ett bra nät måste vi i slutändan naturligtvis få en lösning på frågan, för vi behöver en bättre överföringskapacitet. Vi måste komma fram. Då kommer det att finnas miljöintressen. Det kommer att finnas äganderättsintressen. Det kommer också att finnas andra intressen som måste vägas samman för att vi ska komma till en bra lösning.

Jag är glad över att Lars Elinderson med flera engagerar sig i den här frågan, och jag tror att det behövs en bra och öppen debatt så att man känner från medborgarnas sida att man är med och påverkar och har möjlighet att vara med och diskutera de olika lösningarna. Jag förutsätter att Svenska kraftnät har en öppen attityd till den demokratiska funktion som de här samråden har, och jag kan bara än en gång säga att jag kommer att följa, och redan följer, den här diskussionen och den här utvecklingen mycket noggrant. Jag förutsätter också att vi i slutändan hittar en bra lösning där dessa olika hänsyn har tagits.

Anf. 47 LARS ELINDERSON (m):

Herr talman! Ibland tolkar man uttalanden av den här typen – ”jag förutsätter att vederbörande gör som vi vill” – som en uppmaning. Jag tolkar näringsministerns uttalande nu om att hon förutsätter att Svenska kraftnät är opartiska i den här utredningen som att det också kan ses som en uppmaning till Svenska kraftnät att vara det på ett bättre sätt än tidigare, något som jag tycker behövs.

Jag vill bara återkomma till den rapport om förläggning av en länk till Vättern som presenterades i november. Den aktualiserades några veckor tidigare i ett av de samrådsmöten som togs upp. Rapporten presenterades på några veckor. Den redovisar sju åtta tunga argument mot, sådant som man bedömer och säger är tunga argument. Ett argument för nämns i förbigående, nämligen att det är färre markägare som är berörda. Ändå är slutsatsen av rapporten att riskerna för besvär, överklaganden och tidsfördröjning är större med alternativet i Vättern än alternativet där tusentals enskilda markägare skulle beröras av det här projektet. Det tycker jag är ett tillräckligt uttryck för att det här inte är en fråga som har utretts med tillräcklig balans och osaklighet från Svenska kraftnäts sida. Men jag hoppas som sagt att näringsministern tar till sig den här frågan och bevakar den aktivt.

Anf. 48 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag vill bara till sist tacka Lars Elinderson för att han aktiverar sig så bra i den här frågan, för det behövs verkligen. Som jag säger förutsätter jag att Svenska kraftnät har en bra dialog med alla de berörda och tar de nödvändiga hänsyn som ska tas. Där gäller det inte bara ekonomiska hänsyn, utan det är också miljöhänsyn, strålningshänsyn och andra hänsyn som måste tas.

Jag kommer att följa den här frågan mycket noggrant, fortsätta följa den precis som vi gör nu, och också se till att vi kan ha en myndighet i det här sammanhanget som åtnjuter ett stort förtroende. För det är viktigt, om vi ska kunna klara den fortsatta utbyggnaden, att det finns ett sådant förtroende. Jag tackar för engagemanget och vill bara uppmana Lars Elinderson att fortsätta med det tillsammans med alla andra som finns med i den här processen.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på interpellation 2006/07:266 om elpriserna och basindustrins konkurrenskraft

Anf. 49 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Alf Eriksson har frågat mig om jag avser att använda Vattenfall som ett instrument för att genom långsiktiga och konkurrenskraftiga villkor säkra basindustrins konkurrenskraft. Frågan är ställd mot bakgrund av att regeringen bejakat en energipolitik som innebär utökad sammankoppling mellan de europeiska elnäten vilket Eriksson bedömer leder till högre elpriser i Sverige.

Låt mig först säga att basindustrin är av stor betydelse för svensk sysselsättning och tillväxt. Vattenfall är som en stor aktör naturligtvis också viktig för industrin, men förhållandet är ömsesidigt. Vattenfall behöver en stor och konkurrenskraftig basindustri att sälja stora volymer el till.

En diskussion kring Vattenfalls roll på en avreglerad marknad och statens möjligheter att ingripa måste utgå från det ramverk som omger bolaget och regeringen. Riksdagen har beslutat att Vattenfall ska bedriva sin verksamhet så att man uppfyller marknadsmässig avkastning i hela företaget. Vidare stipulerar statsstödsregler och konkurrenslagstiftning att ett statligt företag måste konkurrera på samma villkor och med samma krav som privata aktörer.

Lösningen på basindustrins konkurrenskraft ligger inte i statliga direktiv till ett konkurrensutsatt bolag eller i en stängd, nationell marknad för specifikt energi i Norden. En gemensam marknad i EU och fria rörligheter kan inte börja begränsas i bara energisektorn.

Vattenfall kan tack vare sin storlek, riskspridning och finansiella muskler erbjuda basindustrin långa avtal på konkurrenskraftiga villkor och gör det också utan att staten behöver ingripa med olika direktiv. Vattenfall har ur ett strikt affärsmässigt perspektiv de senaste tre åren tecknat långa avtal, i vissa fall upp till tio år, med basindustrin på en volym över 85 terawattimmar el. Vattenfall investerar också stort i ny förnybar produktion och planerar investeringar i befintlig produktion. Totalt finns

ambitioner som skulle ge ett tillskott på mellan 16 och 19 terawattimmar el mellan 2002 och 2016. Om allt realiserar innebär det investeringar i Sverige på över 80 miljarder kronor varav hälften i förnybar elproduktion.

Jag och Vattenfall delar synen att det är en framgångsrik strategi att arbeta tillsammans med basindustrin för att teckna långa avtal på konkurrenskraftiga villkor. Det finns därför ingen anledning för mig att vidta specifika åtgärder mot just Vattenfall.

Anf. 50 ALF ERIKSSON (s):

Herr talman! Tack, näringsministern, för svaret, även om jag inte blev speciellt tillfredsställd av det.

Bakgrunden till interpellationen är att flera av våra elintensiva basindustrier anser sig tvingade att lägga ned verksamheten i Sverige på grund av de höga elpriserna och flytta till länder som kan erbjuda bättre villkor. De anställda vid de företagen ser sina jobb och sin trygghet hotade. De vet att den socialdemokratiska regeringen satte press på statligt ägda Vattenfall att avtalsvägen träffa långsiktiga avtal med vår elintensiva basindustri så att den kan ha kvar sin konkurrenskraft i Sverige. När vi hör näringsministern uttala att hon inte tänker agera i frågan utan säger att hon inte kommer att ställa några andra krav på statligt ägda Vattenfall än på andra privata elproducenter blir naturligtvis oron stor.

Herr talman! Det är den verklighet som basindustrin och de anställda upplever. Jag känner samma oro. Även om vi ständigt genomgår strukturförändringar har vår basindustri en framtid i Sverige. Vår välfärd är till stor del uppbyggd på förädling av råvaror från skogen och av malmen. Det har varit möjligt genom god tillgång på relativt billig elenergi, främst från vattenkraften. Om de förutsättningarna drastiskt ändras kommer vi att tappa en del av vår basindustri och därmed många jobb och stora exportinkomster.

Något som också oroar är ministrerns oreserverade stöd till en europeisk gemensam elmarknad. Det finns ingen fungerande europeisk elmarknad. En snabb anslutning till denna bristfälliga marknad resulterar bara i att de svenska elpriserna skjuter i höjden.

Vi socialdemokrater är inte emot gemensamma marknader, men vi ska bygga ut den nordiska först. I annat fall kommer det att vara överföringskapaciteten mellan Norden och Europa som bestämmer elpriset i Sverige. Med ett högt elpris i övriga Europa kommer naturligtvis våra svenska elproducenter att sälja strömmen till den som betalar mest. Då har det mindre betydelse hur stor produktion vi har. Om vi inte betalar europeiska priser får vi ingen ström till vår industri.

Jag vill därför fråga ministern om hon kommer att ta några initiativ så att industrier som i sin förtvivlan uppvaktat oss, och även ministern, kan förvänta sig en lösning på sina energiproblem.

Senast i går meddelade statsministern att Vattenfall inte är till salu. Tidigare har näringsministern uttryckt att hon ska överväga möjligheten att sälja delar av Vattenfall till den elintensiva industrin. Pågår de övervägningarna fortfarande? Till vilket pris skulle en sådan försäljning ske? Är det till marknadspris, som industrin nu protesterar mot, eller till något annat? Vi är mycket nyfikna på hur regeringen tänker.

Anf. 51 BERIT HÖGMAN (s):

Herr talman! Häromdagen träffade jag en industriman hemma i Värmland som jag samtalar med då och då. Han har gedigen erfarenhet från basnäringen. Han sade ungefär så här: För sex sju år sedan var det nog få i min bransch som trodde att jobben skulle bli kvar i Sverige. Nu är vi säkra på att det blir så. Han angav flera skäl, men han uttryckte också oro för energipriserna.

Jag kan vara bekymrad för att den nya regeringens inriktning och prat om en växande tjänstesektor och nya jobb egentligen döljer en tanke att vi inte behöver en basindustri i Sverige på det sätt som vi betecknar basindustrin i dag.

För mig och för oss socialdemokrater är det självklart att basindustrin är en förutsättning för det växande tjänstesamhället. Det har visat sig hittills och det kommer att visa sig framgent. Ju färre tydliga tecken politiken visar på att basnäringen är nödvändig desto större risk är det att man fortsätter att tro att basnäringen inte har någon framtid i Sverige. Industrimannen lyfte fram branschprogrammen och en del andra satsningar som exempel på vad som hade hjälpt till, men varnade för industrisektorn.

Min fråga blir: Kan du i dag, Maud Olofsson, ge ett tydligt besked till basnäringen, till Rottneros – Utansjö eller mitt Rottneros i Rottneros – att basnäringen är viktig och att den är en prioriterad verksamhet också för den borgerliga regeringen?

Anf. 52 HANS STENBERG (s):

Herr talman! Basindustrin är, trots utvecklingen av tjänstesektorn, fortfarande ryggraden i svensk ekonomi.

Jag kommer från den mest elintensiva regionen i landet, Västernorrland. Där har vi en oerhört stor vattenkraftsproduktion men också en oerhört stor ansamling av elintensiva industrier. Därför har jag som riksdagsledamot haft många anledningar att ha täta kontakter med basindustrins företrädare. I de diskussionerna har energifrågan och elpriserna ständigt dykt upp som den viktigaste frågan för basindustrins framtid.

Väldigt samfällt säger man, oavsett vilket företag man har talat med, att det under senare år har varit så att om man från basindustrins sida velat teckna ett långsiktigt avtal har det inte funnits något annat alternativ än Vattenfall. De andra, som exempelvis Eon, har lämnat priser på sådana nivåer att det har varit detsamma som nedläggning att försöka driva verksamheten med dem.

Regeringen kan naturligtvis inte detaljstyra och säga åt ett statligt företag att teckna avtal med ett visst bolag. Det ska inte regeringen göra. Men regeringen måste uttala en vilja och inriktning till Vattenfall att inte bara jobba kortsiktigt utan även långsiktigt och se till att man får långa avtal i den industri som faktiskt är ryggraden i svensk ekonomi. Det här är alldeles för viktiga frågor för att man ska avfärda dem med något slags ideologiskt resonemang om att marknadskrafterna ska styra.

Det finns faktiskt skäl för en ägare att vara aktiv och tänka långsiktigt även på de elproducerande bolagen. Det är ju inte säkert att man långsiktigt får de högsta vinsterna i ett bolag genom att ta ut så höga priser av industrin så att den läggs ned i landet. Då försvinner ju faktiskt avsättningen för energiproduktionen på lång sikt.

I mitt län har vi nu ett läge där två av våra pappersindustrier är på väg att läggas ned. Energifiserna är åtminstone i det ena fallet en avgörande faktor. Ett annat exempel är Kubal, Sveriges enda aluminiumsmältverk, som under den tidigare regeringen fick ett långsiktigt avtal med Vattenfall som gör att man nu kan trygga verksamheten, bygga ut och se en väldigt ljus framtid för företaget. Det är därför viktigt att den nuvarande regeringen nu lägger ideologiska hänsyn åt sidan och ser praktiskt på den här frågan. Vattenfall måste få sådana tydliga och klara signaler att man fortsätter att teckna långsiktiga avtal med basindustrin på internationellt konkurrenskraftiga grunder.

Anf. 53 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Det är klart att man som norrbottning vill ta till orda när energipriser och basindustri kommer upp. Situationen är naturligtvis densamma i många av Norrlandslänen. Vi kan nämna LKAB som förbrukar ungefär 1 procent av den totala energiproduktionen i landet.

Elpriserna är av största vikt. Jag blir ändå förvånad över att mina socialdemokratiska riksdagskolleger, som tidigare var så tysta, tar till orda nu. Tidigare sade ni ju ingenting trots de problem industrin sade sig ha. Varför reagerade ni inte när er partiledare under valrörelsen ganska tydligt uttalade att de höga energipriserna inte var en slump utan faktiskt meningen? Detta måste rimligen innebära att det vi nu ser är resultatet av en socialdemokratisk energipolitik.

Vi moderater ville under hela förra mandatperioden få till stånd en bred energiöverenskommelse över blockgränserna. Vi tror att det för industrin är viktigt med en långsiktighet. Nu gick inte det eftersom Miljöpartiet var så pass viktiga för Socialdemokraterna. Vår näringsminister slöt tillsammans med oss en bredare energiöverenskommelse, och industrin välkomnade det. Min förhoppning är att ni socialdemokrater nu när ni har förutsättningarna med en framtida ny partiledning, kan ta ett ansvar för den samlade energipolitiken och lämna era tidigare kamrater, alltså Miljöpartiet. På det sättet tror jag att vi kan få en långsiktigt hållbar energipolitik med konkurrenskraftiga priser för vår norrländska basindustri.

Anf. 54 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Först kan jag konstatera att det var den förra socialdemokratiska regeringen som i EU drev fram att vi skulle ha en avreglerad elmarknad och en gemensam europeisk elmarknad. Det är rätt viktigt att komma ihåg det. Den förra regeringen gjorde detta med stöd av oppositionen. Att i det här läget komma och säga att det nog inte var så bra och att vi nu bara ska ha en nordisk elmarknad är ju att inte fullfölja de beslut man faktiskt tog. Det var Göran Persson som förhandlade fram detta. Jag tror att det är rätt, eftersom jag har svårt att se varför vi skulle ha en gemensam marknad på alla områden utom just på energiområdet. Jag tror nämligen att en avreglerad elmarknad på den europeiska nivån kommer att innebära ökad konkurrenskraft, och det är bra för basindustrin.

Det andra jag vill säga är att basindustrin är otroligt viktig för oss. Det är ju därför jag sitter i ständiga samtal med basindustrins företrädare för att försöka hitta lösningar. När de kommer med olika idéer om vad vi

ska göra är jag beredd att lyssna på dem och pröva dessa idéer. Det är mitt förhållningssätt.

När det gäller energipolitiken tror jag att det är väldigt viktigt att vi slutar vara så tvärsäkra på vad som är rätt och inte rätt utan försöker att ha en öppen attityd och en öppen hållning. Det är också viktigt att basindustrin får långsiktiga spelregler, och där vill jag ge mitt stöd till Krister Hammarbergh. Skulle basindustrin känna att nu slutar vi gräla om denna fråga och försöker hitta vad som förenar oss i svensk energipolitik, då är vi villiga att diskutera vad vi kan göra gemensamt för att skapa de här spelreglerna. Sverige är ett litet land. Energifrågan är jätteviktig för Sverige men också för många andra länder.

Jag hoppas verkligen att Socialdemokraterna med en ny ledning nu känner att de också vill vara med och skapa långsiktiga spelregler tillsammans med Allians för Sverige. Dessutom ger EU en rätt bra grund för att man ska åstadkomma det.

Vad säger då basindustrin? Jo, man säger att man vill ha långsiktiga spelregler och långsiktiga avtal. Jag har precis berättat att Vattenfall tecknar långsiktiga avtal med en omfattning om 85 terawattimmar. Det är rätt mycket, men för att Vattenfall ska kunna göra det måste de ha en viss storlek. Jag kan meddela kammaren att det inte bara är Vattenfall som jag uppmanar att teckna långsiktiga avtal. Jag säger det också till Fortum, Eon och andra aktörer på den här marknaden. Precis som några av mina meddebattörer här har varit inne på säger jag till företagen: Om ni vill ha kunderna kvar måste ni också se till att de kan vara kvar i Sverige, för annars har ni inga kunder. Diskussionen om långsiktiga avtal omfattar inte bara Vattenfall utan alla kraftbolag.

Det investeras nu i ny energiproduktion. Det görs rejäla investeringar som kommer att tillföra vårt svenska energisystem mycket i framtiden. Jag ser framför mig att vi om vi sköter oss rätt till och med kan bli exportörer av el och energi.

Men vi måste också ha en flexibilitet i vårt energisystem, så att vi för vår elproduktion inte är så beroende av bara vattenkraft och kärnkraft. Vi behöver ett tredje ben att stå på.

Jag vill också att fler än bara de stora investerar. Därför har jag uppmanat svensk basindustri att delta i det investeringsprogram för ny energi som nu pågår i Sverige. Där kan vi glädjande se att basindustri investerar i till exempel vindkraft och annan förnybar energiproduktion. Det tycker jag är bra, för det ökar konkurrensen. Det vi ska göra är att underlätta för dem att komma fram i hanteringen när det gäller miljööverklaganden och annat, så att de snabbt kan få komma till skott med sina investeringar.

Det viktigaste vi kan göra i det här sammanhanget är att värna svensk industri, se att svensk basindustri har en alldeles unik ställning i vår ekonomi och också skapa långsiktiga spelregler, så att de vet vad som gäller framöver.

Anf. 55 ALF ERIKSSON (s):

Herr talman! Jag är mycket tillfreds med de planer som näringsministern redogör för när det gäller utbyggnaden av produktionen av förnybar energi. Jag delar uppfattningen att vi med de rätta styrmedlen nog kan bli exportörer.

Framför allt statliga Vattenfall står för stora investeringsplaner. De har kommit till stånd för att Vattenfalls ledning har agerat efter de spelregler som den förra regeringen i samarbete med Centern och Vänsterpartiet lagt fram för den framtida energipolitiken.

Förmodligen finns det ingen verksamhet som är så beroende av långsiktiga spelregler som just elproduktion. Vad säger då den nuvarande borgerliga regeringen? Numera är ju verkligheten nästan den motsatta: Nu har vi inga långsiktiga spelregler. Ni har slutit någon typ av borgfred som innebär att inga långsiktiga beslut på energiområdet ska fattas under mandatperioden. Ingen vet vad som ska hända efter 2010.

Minst två av regeringens partier pratar ute i bygderna om att man ska bygga nya kärnkraftverk så snart mandatperioden är slut. Samtidigt pågår en förtroendekris för våra kärnkraftverk. När vi träffar industriföreträdare får vi höra att de är övertygade om att också näringsministerns eget parti är på väg att svänga i denna fråga och släppa fram nya kärnkraftverk i Sverige.

Herr talman! Detta är förödande för investeringarna i den framtida elproduktionen. Vem vågar göra de stora satsningarna på förnybar energi om vi inte vet att vi får konkurrens från framtida nya kärnkraftverk i Sverige?

Så här kan vi inte ha det. Det måste nu komma besked från regeringen. Blir det någon nybyggnation av kärnkraftverk i Sverige, ja eller nej?

Vi hade en mycket bra långsiktig energipolitik som vi socialdemokrater och marknaden trodde var stabil eftersom den var blocköverskridande. Men den försvann. Tydligt var makten viktigare än spelreglerna.

Tillsammans får avsaknaden av spelregler och ett reservationslöst närmande till den europeiska elmarknaden stora konsekvenser för vår basindustri. Det enda styrmedel som återstår för det svenska folket är det statligt ägda Vattenfall.

Jag återkommer till frågan: Vad kommer att hända med Vattenfall? Även här svävar vi i okunskap. I majoritetstexten till näringsutskottets betänkande som antogs här i riksdagen före jul står: I nuläget är det inte aktuellt att sälja bolaget. Hur länge är "nuläget"? Det står också att staten bör kvarstå som huvudägare. Är det så att delar av Vattenfall är på gång att säljas? Svaret är viktigt.

Anf. 56 BERIT HÖGMAN (s):

Herr talman! Alf Eriksson tar upp nyckelfrågan i energipolitiken, nämligen långsiktigheten, spelreglerna som gör att industrin och aktörer förmår att se vad man har att rätta sig efter.

Om Krister Hammarberghs minne är kort må det vara honom förlåtet. Men jag är övertygad om att Maud Olofsson kommer ihåg att den förra långsiktiga energiuppbyggnaden var blocköverskridande. Att komma nu och påstå att vi inte har eftersträvat blocköverskridande energipolitik är verkligen att hantera sanningen väldigt vårdslöst, Krister Hammarbergh.

Om vi får besked om vad alliansregeringen har för långsiktig politik kan vi också ta ställning till den. Men så länge vi inte får ett enda besked om vare sig kärnkraften, Vattenfalls framtid eller kolkraften, som debatterades tidigare på förmiddagen här i dag, är det omöjligt att förstå vad det är vi tar ställning till.

Vi förstår basindustrins oro över framtiden. Den är precis lika okun-
nig och villrådig som vi är i detta läge. Efterlysningen är, Maud Olofs-
son, ett besked om detta. Jag beklagar den ställning ni har tagit, nämligen
en icke-politik i hela fyra år.

Anf. 57 HANS STENBERG (s):

Herr talman! Till Krister Hammarbergh vill jag säga att det skulle
vara märkligt om jag inte tog upp den här frågan nu, eftersom jag så
konsekvent har drivit den oavsett vilka som har haft regeringsmakten
under de snart 16 år som jag har suttit i riksdagen. Jag har plågat alla
tidigare energiministrar. Jag kommer också att plåga den nuvarande. Det
lovat jag.

Det är väldigt bra att man satsar på att bygga ut ny energiproduktion.
Det är viktigt. Det är också viktigt att man håller trycket uppe på Vatten-
fall när det gäller att se till att teckna långsiktiga avtal.

Det är jättebra att Maud Olofsson tar upp frågan om de privata bolagen
och att det är viktigt att också de tecknar långsiktiga avtal. Men vi
har hittills sett väldigt lite resultat och att man faktiskt gör det. Jag tror
inte att man ska ha alltför stora förhoppningar på det.

Man kan fundera över energipriser och liknande. Det finns en enormt
stor sparpotential när det gäller energin i exempelvis hushållssektorn. Jag
ser bara själv hur mycket ström jag gör av med i mitt hushåll jämfört
med vad mina föräldrar gjorde, på saker som kanske inte alltid är nöd-
vändiga och som kanske går att göra lite smartare.

För basindustrin, som i många fall har elenergin som en råvara, är det
inte lika lätt, även om man ska göra allt man kan för att spara också där.
Därför måste man ha rimliga priser till basindustrin och ge tydliga direk-
tiv till Vattenfall, som självklart också måste behållas helt i statlig ägo.
Annars tappar vi också den möjligheten att styra.

Anf. 58 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Jag skulle aldrig drömma om att påstå att Berit Högman
skulle ha ett kort minne. Men ibland kanske man minns det man vill
minnas. Jag vill påminna lite grann om det vi höll på med i näringsut-
skottet, bland annat du och jag, i våras.

Jag vill påminna om den småskaliga vattenkraften och de gröna elcer-
tifikaten. Det fanns en uppgörelse, och ni hade våndor. Plötsligt hade ni
lovat två olika saker. Ni valde en partner, och den partner ni valde hette
Miljöpartiet.

Jag tror fortfarande att det är väldigt viktigt att vi har en stor och bred
energiöverenskommelse. Därför är det bra, Hans Stenberg, att du driver
på. Jag tycker att du ska fortsätta att driva på.

Men gör jobbet internt! Jag tror att det är där du gör störst nytta för
svensk industris bästa. Då har ni möjlighet att lämna pardansen med
Miljöpartiet när det gäller energipolitiken.

Anf. 59 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Man kan inte låta bli att kommentera en del saker i det
här sammanhanget. Industrin välkomnade alliansens politik, sades det.

Alliansen hade ingen gemensam politik. Den hade en gemensam politik om vad de ska göra med kärnkraften några år framåt. I övrigt fanns ingenting i politiken, utan den var tom och innehållslös.

Vi ser heller inte några konkreta förslag från alliansen. Man har inte bara haft hösten på sig, utan man hade kunnat göra det under våren. Men vi ser ingenting.

Vi ska ha en öppen attityd och hållning och klara problemen internt, säger Krister Hammarbergh. Det tycker jag är väldigt intressant. Man skulle internt kunna komma fram med några fräscha förslag. De har vi inte sett än från alliansens sida.

I stället säger ni till oss att vi ska göra det internt och tillsammans med er. Det tycker jag är att inte spela med öppna kort. Vi har haft en blocköverskridande överenskommelse på det här området.

Herr talman! Jag begärde i första hand ordet för att ställa frågan: Varför lär vi oss ingenting när det gäller frågorna om att öppna för europeiska marknader? Vi har ju erfarenhet, herr talman. Näringsministern kan ändå inte ha varit blind för de problem vi har haft när vi har öppnat för gemensamma europeiska marknader.

Vi har gjort det på järnvägens område, flygets område och teleområdet. Vi har också märkt att vi inte har varit jämlika mellan länderna. Tvärtom har problemen varit ganska uppenbara. Ska vi göra samma misstag och bara säga: Vi är för en europeisk marknad, utan att sätta frågetecknen?

Hur fungerar de andra europeiska ländernas elmarknader? Vad är det för villkor där? Är det staten som har gått in och äger också en del av den? Hur mycket subventionerar staten där? Är det stora bolag som står i farstun och vill komma in och köpa våra elbolag?

De frågorna måste vi ställa oss. Annars riskerar vi att inte få den fria marknaden. Vi riskerar att få en marknad där vi inte är jämställda. Vi har sett det på många områden.

Jag hoppas verkligen att näringsministern i sin klokhets inte gör samma misstag igen. Jag ser jättegärna en europeisk marknad. Men vi måste också slå vakt om vår Nordenmarknad och se till att den inte bara försvinner bort.

Vi ska ha en gemensam europeisk marknad, och där har vi svårt att kunna påverka. Vi måste vara försiktiga och inte göra om samma misstag, herr talman.

Anf. 60 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Vi kan börja med den europeiska och avreglerade elmarknaden. Jag vill bara påminna om att det var den förra socialdemokratiska regeringen som genomförde allt detta. Om ni är missnöjda med det som Göran Persson förhandlade fram i EU – rikta den kritiken mot er egen partiledare! Det är han som har tagit fram det här.

Jag kan bara beklaga att ni inte ser att just energin är en del av den europeiska marknaden. Jag kan bara beklaga att ni inte ser att en ökad konkurrens på en europeisk elmarknad naturligtvis också kan leda till en större prispress. Jag vill påminna om att det EU-kommissionen nu gör är att granska konkurrenssidan ordentligt när det gäller energimarknaden, vilket jag tycker är otroligt bra.

Men om ni har sådan kritik att rikta mot avregleringen och den öppning av EU:s elmarknad som ni nu framför här, så rikta den mot er egen partiledning! Det är ju ni som har genomfört allt det här.

Den andra delen handlar om långsiktiga spelregler. Jag vill påminna om att det, precis som jag har sagt i mitt svar, sker stora investeringar nu. Det är det som lugnar svensk basindustri. Man ser att vi nu tillför runt 80 miljarder kronor i nya investeringar. Det kommer att öka tillgången på energi och el på marknaden, vilket är mycket bra.

Det vi behöver göra för att snabba på den här delen är att öka tillståndsgivningen och snabbheten i den. När man ska bygga vindkraftverk och annat är det jättelånga handläggningstider för att få fram investeringarna. Vi måste se till att man snabbar på detta och att det kommer fram fortare.

Det är viktigt att framhålla att mycket rör förnybart bland de investeringar som sker. Det är helt i linje med den energipolitik som nu förs på Europeanivå. Det är också positivt. 50 procent av vår elproduktion kommer från vattenkraften och 50 procent från kärnkraften. Tänk om kärnkraften hade råkat ut för de problem som man nu har råkat ut för i sommar, höst och vinter under en kall vinterperiod och vi hade haft lite vatten i våra vattenreservoarer! Då hade vi haft en mycket besvärlig situation. Det är därför jag är så noga med att prata om trygghet. Vi har vattenkraften, vi har kärnkraften och vi måste få ett tredje ben – det förnybara. Då kan vi känna trygghet också från basindustrins sida när det gäller energiproduktionen.

När det gäller långsiktigheten vill jag rikta en fråga till Socialdemokraterna: Är ni beredda att göra upp med oss om detta nu? Vi har sagt att vi inte stänger några kärnkraftverk. Vi startar inga nya. Vi satsar på energieffektivisering. Vi satsar på förnybart. Vi satsar på förnybart både när det gäller energin och när det gäller bränslen. Är det en uppgörelse som ni kan vara med om? Då välkomnar jag det, för jag tror att vi behöver de långsiktiga spelreglerna. Det är bra om ni kan ge besked om det här i kammaren i dag.

Om vi ska kunna komma framåt i det här tror jag att vi behöver en gemensam världsbild. Det vi investerar i i dag har ett helt annat pris- och kostnadsläge än när man investerade i vattenkraften i Sverige för ett antal år sedan. Jag tror att det är viktigt att se det för alla som ska investera. Jag hoppas att det är fler än Vattenfall, Fortum och Eon som kommer att vara energiaktörer framöver. Jag hoppas att vi får fler som gör som Basel gör nu så att det blir fler som går in och investerar. Det kommer också att förbättra konkurrensen.

Jag tror att svensk basindustri känner sig rätt lugn med det företagsklimat som växer fram nu i Sverige där vi ser till att det är lönsamt och bra att vara företagare i vårt land. Men vi för också en energipolitik där vi ser mer långsiktigt och där vi lyssnar mer på varandra. Vad är det som behöver göras för att vi ska kunna klara det här? Jag tycker att det är bra att Vattenfall och andra aktörer nu tecknar långsiktiga avtal. Jag kommer att fortsätta att föra dialogen både med kraftindustrin, med de fackliga organisationerna och med svensk basindustri för att nå resultat. Vi är på god väg att göra det.

Anf. 61 ALF ERIKSSON (s):

Herr talman! Som tidigare sagts har svensk basindustri haft fördelen att ha tillgång till relativt billig energi, i jämförelse med våra viktigaste konkurrentländer. Det har kompenserat det faktum att vi ligger långt ifrån de stora marknaderna och har större transportkostnader. Genom den stora andelen billig vattenkraft som vi har i vårt energisystem bör vi också i fortsättningen kunna ge den elintensiva basindustrin en kompensation för dessa högre transportkostnader.

Det är i grunden vad debatten har handlat om, och min fråga har varit om ministern är beredd att som ägare påverka Vattenfall så att konkurrenskraftiga avtal inom industrin kan komma till stånd.

Ministern har redogjort för Vattenfalls planer som gjordes upp under den socialdemokratiska regeringen. Då var vi överens, och de planerna är mycket bra.

Det som har tillkommit nu är de konstiga reglerna för framtiden. Vänd inte frågan mot socialdemokratin! Det är inte vi som talar om utbyggnad av kärnkraft till 2010. Det är den frågan som ställer allt på ända. Detta måste regeringen själv reda ut och komma med besked om, helst i morgon.

Anf. 62 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Återigen: Hade Maud Olofsson varit närvarande i EU-nämnden hade hon kanske vetat vad som hade hänt i den europeiska politiken. I detta sammanhang var det så att det fattades ett principbeslut om att ta fram ett elpaket. Det är just det elpaketet som håller på att plockas fram, med utgångspunkt från EU:s grönbok om energi. Det är det man håller på att utarbeta detaljerna kring.

I sin iver att alltid i alla sammanhang i alla debatter hävda att hon inte är skyldig till något i svensk politik, förutom det som är bra förstås, skyl-ler Maud Olofsson allt på oss socialdemokrater. Det börjar ärligt talat bli ganska tjatigt. Det vi frågar om i debatten är vad regeringen avser att göra. Det vill vi ha svar på, inte hur illa vi har skött landet – om vi nu har gjort det, det återstår att se.

Jag vill fortsätta med konkurrensen och konkurrenssituationen på de olika marknaderna, som med rätta har avreglerats. Där har vi varit snabba på betet och huggit direkt. Vi har fått en mycket konstig situation där vi ibland har blivit uppköpta av stora europeiska bolag och tappat kontrollen över dessa bolag. Andra länder har inte avreglerat lika snabbt. Detta är avgörande, Maud Olofsson.

Är Maud Olofsson beredd att åtminstone inte gå före det övriga Europa?

Det är viktigt. Vi har gått före, och de andra länderna har kommit långt efter. I och med det har de haft en starkare position för de har fortfarande haft sina bolag kvar på sin marknad.

Anf. 63 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Det är viktigt att vi klarar ut detta med EU:s marknad.

Det var Göran Persson som förhandlade fram allt detta. Det var er egen partiledare som förhandlade fram en avreglerad elmarknad. Det är Göran Persson som har varit med och tagit fram detta så att vi har en mer avreglerad elmarknad i Norden jämfört med övriga Europa. Har ni ångrat

er så rikta er kritik mot er egen partiledare, inte mot mig. Jag tycker att det här är bra.

När vi nu har denna avreglerade elmarknad är det viktigt att vi får en bra överföringskapacitet så att vi kan dra nytta av den konkurrens som finns på den europeiska marknaden. Det är det som jag vill åstadkomma. Vi kommer naturligtvis att börja med Norden och göra den elmarknaden mer och mer effektiv, men vi kommer också att se till att vi har en alleuropeisk elmarknad. Svensk basindustri tycker att det är bra.

Jag vill påminna om att vi har 7 öre mindre i kostnad per kilowatt-timme på den svenska marknaden jämfört med den övriga.

Jag vill också påminna om att svensk basindustri är befriad från skatter på detta område. Vi har gjort en massa saker för att gynna just svensk basindustri.

Det är intressant att Socialdemokraterna nu börjar ändra attityd och åsikt om den avreglerade elmarknaden. Ta den diskussionen inom partiet och klara av den där!

Vad gör regeringen? Vi gör en massa saker. Och det är viktigt, för nu måste det hända saker, både på europeisk och på svensk nivå. Energieffektivisering är det ena benet, förnybar energi det andra.

Jag har i dag redovisat hur mycket investeringar som sker på båda dessa områden. Basindustrin och andra industrier ska spara en terawatt-timme per år för att vi ska få tillgång till mer el.

Det andra är att vi har 80 miljarder till investeringar under de här åren som innebär att vi får en ökad elproduktion.

Ni kan vara alldeles säkra på att jag kommer att fortsätta att föra den här dialogen med både basindustrin och kraftindustrin så att vi får ännu mer långsiktiga avtal. Det är det som skapar trygghet och räddar jobben i vårt land. Den ambitionen har jag att fullfölja.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på interpellationerna 2006/07:285, 286, 288 och 291 om transportbidraget

Anf. 64 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Marie Nordén, Hans Stenberg, Karin Åström och Karl Gustav Abrahamsson har, i för övrigt likalydande interpellationer, ställt följande frågor:

Hur kommer jag att agera för att kunna behålla den nuvarande omfattningen av transportbidraget?

Hur kommer jag att leva upp till de löften om höjda bidrag, som jag gett i medierna, när nivån för transportbidraget har sänkts?

Kommer jag att verka för att företagare i Norrland får besked om förhandlingsresultatet och i så fall när?

Har jag verkat för att minska transportbidraget därför att det är att jämställa med andra bidrag och därmed komma bort från bidragsberoendet som man sagt sig vilja bekämpa?

Vilka åtgärder avser jag att vidta för att en anmälan till EU ska ske?

Jag väljer att besvara samtliga fyra interpellationer gemensamt.

Jag är väl medveten om att transportbidraget minskar företags avståndsackdelar och således dess särskilda betydelse för de företag i Norrlandslänen som är berättigade till bidraget. Jag har ingen som helst ambition att ta bort detta bidrag.

Vid den nya regeringens tillträde uppdagades för 2006 att det saknades 28 miljoner kronor samt att det även för 2007 saknades närmare 150 miljoner kronor förutsatt att framtida transportbidrag ska ha samma utformning som tidigare transportbidrags omfattning. I budgetpropositionen aviserades att anslagets nivå kan behöva justeras under 2007.

Jag och regeringen gör nu vårt yttersta för att kunna utforma ett transportbidrag som på ett bra sätt kompenserar företagen i norra Sverige för deras kostnadsackdelar och avser att återkomma om anslagets slutliga nivå för år 2007.

Anf. 65 HANS STENBERG (s):

Herr talman! Det hör väl till god ton att tacka för svaret, så jag får väl göra det. Men jag måste säga att jag blir häpen när jag hör Maud Olofssons svar.

Hon säger att det uppdagades att det fattades 28 miljoner 2006 och 150 miljoner 2007. Att det fattades 2006 beror på högkonjunkturen och de stigande oljepriserna. Det har gjort att kostnaderna för transporter har blivit högre. Men det är ni som lägger budgeten för 2007. Ni har ju faktiskt regeringsmakten. Det kan väl inte uppdagas att det fattas pengar. Det är helt enkelt så att ni har avsatt för lite pengar i budgeten redan från början. Jag tycker att det är mycket märkligt.

Transportbidraget är ju, som Maud Olofsson också sade, ett väldigt viktigt regionalpolitiskt inslag. Det har betytt oerhört mycket för Norrlands inland. Det är en förutsättning som åtminstone delvis kompenserar för de kostnader man har för långa avstånd. Transportbidraget ifrågasätts också hela tiden av andra länder, av EU-kommissionen och andra. Vi i Sverige måste hela tiden vara beredda att försvara och argumentera för vikten av att behålla ett transportstöd. Vi tycker att vi har väldigt bra argument för det. Hittills har vi lyckats behålla och till och med utveckla transportbidraget.

Därför är det så oroande när regeringen så att säga ger upp i förväg och avsätter långt mindre pengar 2007 än vad som faktiskt gick åt under föregående år. Med det sänder man en tydlig signal till omvärlden om att Sverige inte tänker slåss för att behålla bidraget på den här nivån. Det kanske inte var meningen att det skulle bli så. Maud Olofsson har kanske blivit överkörd i regeringsförhandlingarna av Finansdepartementet. Men det är likafullt en väldigt olycklig signal som skickas, särskilt med tanke på de väldigt tydliga löften som gavs av de borgerliga partierna före valet om hur angeläget det var att upprätthålla transportbidraget.

Därför vill jag fråga Maud Olofsson: Vad tänker regeringen göra för att reparera den skada man har åstadkommit i budgeten genom att budgetera för lite pengar och se till så att vi kan upprätthålla transportbidraget på minst samma nivå som i dag? Helst skulle vi behöva utveckla det.

Anf. 66 MARIE NORDÉN (s):

Herr talman! Jag vill också tacka för svaret även om ministern valde att inte besvara min fråga. Det enda raka svaret som jag kunde hitta i interpellationssvaret var faktiskt på en fråga som ingen av oss ställde. Avser ministern att avskaffa transportbidraget? Det svarade hon på, men den ställde vi aldrig.

Transportbidraget är, precis som Hans Stenberg sade, en väldigt viktig faktor för många av våra företagare uppe i Norrland. I Jämtland är det flera av dem som i dag funderar på om de kan fortsätta att bedriva sin export, den som gör att de faktiskt kan fortsätta med sitt företagande. Det är en avgörande fråga, och det är inte acceptabelt att man nu väntar och inte får något besked. Jag hade en förhoppning om att, efter den här debatten och efter ministrarnas svar, kunna ge besked till företagarna hemma att bidragsnivån inte kommer att sänkas.

Före valet avsatte Centern i sitt budgetförslag avsevärt mycket mer pengar till transportbidraget än både Moderaterna och Folkpartiet som ville sänka nivån rejält. I valrörelsen var beskedet från Maud Olofsson att transportbidraget skulle höjas, och man hänvisade då till sitt budgetförslag. Många av företagarna i Jämtland och övriga Norrland litade naturligtvis på de löftena. Därför måste väl ministern förstå att många företagare, de som litade på ministrarnas löften, upplever en stor oro nu och en väldigt stor besvikelse.

Jag ställde frågan om hur löftet om ett höjt transportbidrag nu ska kunna infrias då man har sänkt anslaget med närmare 150 miljoner. Den frågan har ministern fortfarande inte besvarat.

Anf. 67 KARIN ÅSTRÖM (s):

Herr talman! Jag tackar också ministern för svaret även om jag tycker att det var lite knapphändigt. Jag tror mig också veta att ministern tycker att transportbidraget är viktigt och också har kunskaper i den frågan.

Transportstödet betydelse för att nå viktiga marknader är klart dokumenterad. Det är dessutom ett av våra absolut viktigaste incitament för att företagen ska fortsätta att investera och framför allt för att de ska fortsätta att etablera sig i sedan tidigare sysselsättningssvaga regioner. Det är ett av våra mest viktiga och träffsäkra regionalpolitiska verktyg.

De norrländska företagen måste göras mer avståndsoberoende. Avstånden till och från marknaden måste vara mer konkurrensneutrala. Det är just här transportstödet har fungerat mycket väl. Det är en förutsättning för att företag över huvud taget ska finnas kvar i Norrland, och särskilt i inlandet. Här handlar det dessutom om många jobb och samhällets fortsatta överlevnad just ute på landsbygden.

Transportbidraget är detsamma som avståndskostnad. Ett transportbidrag på 30 procent, som det sett ut 2006 och tidigare, innebär bildligt talat att man med varutransport på lastbil som åker 100 mil kortar av transportsträckan till 70 mil i stället. Kostnad motsvarande 30 mil kan försvinna. Det handlar om mycket pengar för företaget, och det är helt klart avgörande för lönsamheten att över huvud taget producera något i norra Sverige.

Så sade en företagare i Norrbottens inland till mig. Han var mycket bekymrad över sitt företags framtid och anställda.

Det är mycket vanskligt att göra upphandlingar och ta emot order nu för hela 2007 när vi inte vet vilken budget vi har att röra oss med. Transportstödets storlek utgör en betydande del av företagets lönsamhet och påverkar naturligtvis priset på vår produkt på marknaden. I slutändan, om det blir förändringar på transportstödet, så innebär det att vi måste säga upp personal, och det kan bli aktuellt att vi faktiskt flyttar från orten. Det är enda utvägen.

Så sade en annan orolig företagare som varit i kontakt med mig.

Det här är bara en bråkdel av de samtal som jag har fått till mig från företagare när det gäller transportstödets framtid och framför allt ovissheten, att faktiskt inte få besked. Man sitter ute på företagen och försöker fylla sina orderböcker, och rent företagsekonomiskt vet man inte var någonstans man landar. En stor ovisshet råder i frågan.

Jag vill att ministern nu lämnar ett svar till företagen i Norrland om hur det kommer att bli med transportbidraget.

Anf. 68 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet! Det kanske inte finns så mycket mer att säga egentligen om det här, därför att mina kolleger har väl betat av det mesta, men en del kanske jag borde understryka.

Jag tror att näringsministern ska uppfatta det så att det här är näringsministrarnas supporterklubb när det gäller att försöka få igenom transportbidraget till den nivå som det borde ligga på. Vi förstår, och jag förstår, att näringsministern har betydande svårigheter att komma överens med dem som sitter i ett annat departement, nämligen när det gäller att komma över de pengar som behövs för att fullt ut kompensera för de bidrag som man borde kunna åta sig genom den förordning som nu finns. Den förordningen har ju nu som sagt upphört och ska ersättas med något nytt.

Att transportbidraget är viktigt kan vi konstatera. Man kan ju notera, precis som Karin Åström var inne på, alla de samtal som vi får och den oro som företagen känner för att man inte klarar av att budgetera och kalkylera produkterna när de ska säljas. Jag garanterar att de samtalen i lika stor utsträckning – kanske större utsträckning – kommer till departementet. Nutek får massvis med samtal om detta. Någonting måste alltså göras åt det här. Här riskeras alltså tusentals jobb i Norrlands inland och även i kustlandet. Jag vet ett stort företag, Volvo Lastvagnar i Umeå, som har sagt att även om det är ett stort företag med stor egen kraft, så att säga, så behöver man ändå det här på marginalen. Det är direkt i det företaget fråga om två och ett halvt tusen jobb. Om man räknar om det så är det säkert lika många jobb ytterligare som skulle äventyras om man inte kommer till rätta med det här.

Det är sagt att vi i valrörelsen fick löften om att man skulle räkna upp det här. Centern och Maud Olofsson var väldigt tydliga när det gällde att stötta företagen på den här punkten. Vi vet också att Moderaterna och Folkpartiet inte alls tyckte om det här. De drog ju ned kraftigt i sina budgetförslag.

Jag förstår att det egentligen är fråga om en dragkamp i regeringen om hur det här ska hanteras. Det har förekommit löften om att under hösten försöka få den här notifieringen klar. I december, tror jag, hörde jag en debatt om att det här ska ske i närtid. Om man nu frågar folk som

jobbar med det här om hur det ligger till så säger de: Ja, vi vet inte. Det kommer att ta mycket längre tid.

Om jag förstår det här rätt så är det i någon mån fråga om ett moment 22. Det saknas pengar. Innan man vet hur mycket pengar man ska ha så kan man inte skriva förordningen, och innan man har skrivit förordningen kan man inte gå till kommissionen för en notifiering. Det här ekorrhjulet måste man komma ur på något sätt, så att företagen får besked. Om jag själv gissar på en tidsplan för hur det här kommer att hanteras så är jag ganska säker på att företagen inte kommer att ha ett besked före sommaren 2007, och det tycker jag är oerhört olyckligt. Hur många företag har gått överstyr, och hur många företag har fått problem, därför att regeringen inte kan komma med ett besked och klara ut det här med kommissionen? Hur ska det nya transportbidraget se ut?

Jag tycker att det är allvarligt att oenighet i Regeringskansliet ska hämma viktiga tillväxtpöjligheter i Norrland och framför allt i Norrlands inland, och jag vädjar till näringsministern att ta itu med den här frågan så snart som det över huvud taget kan ske och ta reda på om kommissionen kan godkänna en ny förordning där även det diskuterade transportstödet finns. Och som sagt: Näringsministern kan räkna med att hon har en supportergrupp här som kommer att driva på och heja på när den här frågan ska avgöras.

Anf. 69 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Jag vill i likhet med de tidigare talarna understryka betydelsen av transportstödet. Jag vill också faktiskt peka på det som har tagits upp tidigare i den här debatten, nämligen den starka politiska enighet som har funnits kring stödet. Det är inte så som har sagts tidigare att Moderaterna hade besparingar i transportstödet. Det har funnits regionalpolitiska satsningar som inte har varit effektiva, men vi har konstaterat att det här är ett effektivt stöd. Det fungerar, och därför är det motiverat.

Låt mig också beklaga all den turbulens som har varit kring stödet under så pass lång tid och den osäkerhet som har skapats. De uttalanden som Karin Åström nämnde skulle vi nog egentligen ha kunnat plocka från ungefär 2005 eller början av 2006.

Jag måste säga att jag är lite förvånad över hur Socialdemokraterna nu arbetar i opposition. Här kommer fyra interpellationer, mer eller mindre likalydande, skrivna på exakt samma sätt. Tre är inlämnade samma dag, och ytterligare en droppade in tre dagar senare. Den fråga man kan ställa sig är: Har någon av er skrivit interpellationen själv?

Syftet med hela debatten tror jag är ganska uppenbart. Det är att klistra på den nuvarande regeringen den gamla regeringens tillkortakommanden och passivitet. Men vi ska komma ihåg att den här regeringen har regerat under väldigt kort tid och har mycket att städa upp. Det här är en del av städproblemen, framför allt därför att det viktiga arbetet från den gamla regeringen gentemot kommissionen aldrig startade i tid.

Låt mig vara ofin och påminna lite grann om turerna år 2005. Plötsligt drog den socialdemokratiska regeringen in 50 miljoner kronor av transportstödet. Stormen Gudrun kostade pengar. Sedan var det en häftig debatt, så i augusti 2005 återställde man stödet. Men man glömde att notifiera det här, så det skedde inte förrän i december 2005. Då var minsann företagen osäkra, men det var tyst från den socialdemokratiska

riksdagsbänken. Jag uppfattade då inte någon debatt här i kammaren. Kom ihåg att de kostnadsökningar som har varit under 2006, åtminstone vad gäller 35 miljoner kronor, härrör från schabblet från den tidigare socialdemokratiska regeringen!

I interpellationerna tar sig de socialdemokratiska ledamöterna – de har ju samma interpellation allihop – en stor ära av att man höjde budgeten. Ja, då borde ni i ärlighetens namn också ha nämnt att alliansregeringen höjde den delen med ytterligare 20 miljoner kronor i tilläggsbudgeten.

Oavsett hur ni vänder och vrider er har ni alltså alltid haft mindre pengar att röra er med. Ge inte sken av att ni gjorde annat när ni hade makten! Det gjorde ni inte.

Därför skulle jag vilja ställa en fråga till er. Eftersom detta var känt under så lång tid tidigare: Varför gjorde ni ingenting konkret för att få ordning på diskussionen med kommissionen under hela 2006? Det är bra att ni är kritiska, och det är självklart er uppgift i opposition, men borde ni inte också vara lite självkritiska?

Anf. 70 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Först och främst ska vi konstatera att det är väldigt bra att det går bra för de norrländska företagen så att efterfrågan på transportstödet ökar. Det visar ju en positiv trend när det gäller exportmöjligheterna för norrländska företag. Det är väldigt bra, därför att vi behöver fler som finns på exportmarknaden. Tyvärr är det så att vi är rätt beroende av ett fåtal stora företag för att klara exportmarknaden. Vi behöver fler företag runt om i hela vårt land, inte minst lite mindre företag som klarar av den här exportökningen.

Jag vill också säga, precis som Krister Hammarbergh, att transportstödet är en av de mest effektiva regionalpolitiska åtgärder som vi har. Det är träffsäkert. Jag kommer ihåg när vi i den förra borgerliga regeringen förhandlade med EU-kommissionen. Då hade vi fullt sjå att förklara hur det här funkar, men när vi sade att transportstödet räcker ungefär från norra Sverige till Mälardalen så insåg man att det här inte var ett konkurrenssnedvridande stöd, utan det var ett stöd som funkade väldigt bra. Den uppbackningen har vi också haft från kommissionen.

Det är viktigt att säga att den förra, socialdemokratiska, regeringen var oerhört passiv när det gällde intranportstödet. När vi diskuterar det framtida stödet med kommissionen får vi höra att just intranportstödet slogs man inte särskilt mycket för. Det kommer naturligtvis att göra det besvärligt för denna regering att klara hem den delen, men vi gör vad vi kan för att åstadkomma det.

När jag säger att det uppdagades i budgeten är det lite grann ett fullföljande av det som Krister Hammarbergh tar upp. I samband med regeringsövertagandet hade vi nämligen två dagar på oss att formulera en budget. Det ska erkännas att vi inte hade möjlighet att granska varje litet budgetstycke, utan till en del hade vi att förlita oss på de beräkningar som gjorts av Finansdepartementet och Näringsdepartementet. Det gällde bland annat frågan om transportstödet. Jag kan då konstatera att den socialdemokratiska regeringen hade minus 28 miljarder för 2006 och minus 150 miljarder för 2007. Det var det som uppdagades, vilket är

ganska viktigt att säga. Det kanske inte är så roligt att höra, men så ser det ut.

Vad har vi då att göra? Vi antog en budget i december; vi lade fram den i oktober. Nästa tillfälle att göra saker och ting är i samband med vårbudgeten. Det var ju så den förra regeringen jobbade. Man kan konstatera att transportbidraget ganska ofta fått tjäna som dragspel, och Krister Hammarbergh beskriver ju Ulrica Messings turer 2005 och 2006 där ena gången 100 miljoner och andra gången 50 miljoner kronor åkte från transportstödet. Med varierande framgång hade hon diskussioner i kammaren med en del av den dåvarande oppositionen, och hon förde samma diskussion också med företagen på den tiden.

Jag tycker att det är viktigt att vi skapar framtidstro för de norrländska företagen. Det är viktigt att vi stimulerar fler företag att satsa på export. Därför säger jag i mitt svar – och jag kommer att fortsätta att jobba för det – att transportstödet är ett viktigt stöd för att kunna stimulera den delen. Min ambition är att se till att det ges besked om detta så snart som möjligt. Men kom ihåg: Vi har lagt fram en budget. Nästa tillfälle blir i samband med vårbudgeten.

Anf. 71 HANS STENBERG (s):

Herr talman! Uppenbarligen är det ibland lite svårt att byta roller. Det verkar som om både Maud Olofsson och Krister Hammarbergh fortfarande, efter snart fem månader, har svårt att vänja sig vid att de innehar regeringsmakten. De är mer intresserade av att diskutera vad den tidigare regeringen gjorde än vad de själva ska göra i framtiden. Jag hoppas att de inte behöver sitta så länge vid makten att de vänjer sig vid det.

Kort om tid och svårt att påverka budgeten, säger Maud Olofsson. Det var mycket kort om tid mellan det att de tillträdde och tills de kunde lägga fram budgeten, och därför fick de siffror som de i dag inte vill stå för när det gäller anslagen. Det är mycket märkligt att inte samma misstag inträffat på andra områden. De var ju oerhört effektiva med att ändra när det gällde hela arbetsmarknadsområdet, exempelvis Arbetslivsinstitutet, bidragen till arbetslöshetskassan, arbetsmarknadsutbildningen, skattesänkningarna.

Regeringen lyckades genomföra enorma förändringar i budgeten, men transportbidraget ansågs uppenbarligen som så oviktigt att man inte ens brydde sig om att fundera över det faktum att det fanns en post för 2007 som var betydligt mindre än kostnaden för 2006. Vem som helst med ansvar för området borde väl insett att det inte skulle räcka.

Jag har svårt att förstå hur man resonerade när man ansåg att man kunde ha ett lägre anslag. Det finns två alternativ. Endera tänkte man sig en dramatisk konjunkturnedgång under 2007 eller så tänkte man skära ned på anslaget. Jag tror, precis som K G Abramsson sade, att den enkla sanningen är att Maud Olofsson fick stryk av Finansdepartementet. Hon vore väl inte den första minister som råkat ut för det, och jag tycker att hon i så fall kan erkänna det.

Jag hoppas att man lyckas rätta till detta i tilläggsbudgeten och kan komma med beslut i frågan så att vi kan ge klara besked till alla de företagare runt om i landet, framför allt i de norra delarna, som är oerhört beroende av stödet.

Anf. 72 MARIE NORDÉN (s):

Herr talman! Krister Hammarbergh verkar vara förvånad över lag i dag. Han är förvånad över att vi alls har åsikter, att vi ställer frågor till ministrar och att vi faktiskt vill ha en debatt. Syftet med debatten i dag är att få ett besked om vad som kommer att hända med transportbidraget i framtiden. Det vore oansvarigt av oss från den norra delen av landet att inte lyfta upp frågan när så många företagare är oroliga.

Beskedet om att något snart ska hända har getts tidigare. Redan i höstens budget skrev regeringen att man under hösten 2006 avsåg att anmäla ett nytt transportbidrag i syfte att få det godkänt 2007–2013. Ingenting hände. Den 13 december gav ministern svar på en skriftlig fråga om att regeringen avsåg att inom kort skicka en anmälan till kommissionen för ett godkännande av ett nytt transportbidrag.

Detta har inte gjorts. Nu har det gått drygt två månader. Jag och alla företagare, som med all rätt är oroliga över vad som kommer att hända, undrar naturligtvis varför. Det har funnits tid. Att pengarna skulle fattas upplever jag som en mycket märklig förklaring. Den sittande regeringen lägger fram budgeten, inte den tidigare, och jag köper inte förklaringen att ni fick andra siffror. Precis som Hans Stenberg sade fanns det säkert fler områden där ni fick andra siffror, men då hade ni inga problem att agera snabbt.

Alla vet att det handlar om prioriteringar och ambitioner inom regeringen. Att Centerns samarbetspartier inte har samma ambitioner på det regionalpolitiska området är inte en nyhet för någon, och det ser vi tydligt i höstens budget. Vi ser det tydligt också när vi läser Norrlandsprogrammet från alliansen; jag är inte säker på att det heter exakt så, men det handlar i alla fall om Norrland. Där nämns transportbidraget inte med ett ord. Vidare är det tydligt att Centern förlorade dragkampen i höstas. Varför ska vi tro att de vinner större framgång i vår? Vi hoppas naturligtvis att så blir fallet med tanke på alla företagare som väntar på besked.

Jag har fortfarande inte fått svar på frågan om Maud Olofsson kommer att hålla löftet som gavs till väljarna i valrörelsen om ett höjt transportbidrag. Återigen: Jag förstår företagarnas oro över att beskedet dröjer, ovissheten om vilken nivå bidraget kommer att ligga på och framför allt besvikelsen över att löftet som gavs i valrörelsen inte var värt mer. Vi är alla besvikna över att näringsministern inte verkar ha den övriga regeringen med sig i den här frågan.

Beskedet att regeringen inte avser att ta bort transportbidraget och ska försöka återkomma så snart som möjligt, samtidigt som man skyller på den förra regeringen, håller inte.

Anf. 73 KARIN ÅSTRÖM (s):

Herr talman! Jag måste börja med att kommentera Hammarberghs synpunkter. Jag är väldigt glad att han delar vår uppfattning att transportbidraget är bra för våra norrländska företag. Det gläder mig mycket.

Det vore emellertid bra om han även informerade statsministern och sina moderata ministrar om det, eftersom många av dem förmodligen har en annan syn på bidraget. Det stod klart när jag i december frågade statsministern hur han såg på transportbidraget och vad han avsåg att göra. Han svarade då: Norrbottningar vill inte längre leva på bidrag. Punkt. Sedan berörde han i sitt svar inte frågan om transportbidrag ytter-

ligare. Det visar att statsministern har en lite annan syn på frågan. Jag vill därför skicka budskapet till Hammarbergh att han kanske ska informera sina ministrar lite mer om detta.

Låt mig sedan gå över till att säga att vi före jul, i samband med budgetpropositionen, behandlade den här frågan i näringsutskottet. Det är fortfarande på det viset att man har lagt fram en budget som omfattar 150 miljoner mindre än den som vi socialdemokrater föreslog. Vi föreslog 506 miljoner för 2007, och det är egentligen det utfall som blev på 2006.

Det är faktiskt ministern som har ansvar för den budget som nu föreligger! Det är ni som har det totala ansvaret, så ni kan inte hålla på och backa tillbaka hela tiden och leva kvar i en förgången tid. Det är faktiskt ni som har ansvaret för den budget som föreligger. Det tycker jag att vi måste göra klart för oss.

Sedan vill jag berätta att ministrarnas statssekreterare Jöran Hägglund var hos näringsutskottet för information sista veckan i november. Han fick samma frågor från utskottet om när vi kan förvänta oss besked, hur det blir med anmälan till EU-kommissionen och vad den kommer att innehålla. Han hade inget besked att ge men sade att han skulle återkomma till oss inom någon vecka. Vi väntar fortfarande på ett besked.

Maud Olofsson själv besökte oss den 23 januari. Då fick du också samma fråga om transportbidraget. Du kunde inte heller lämna något besked, men du skulle återkomma mycket snart med uppgifter om hur detta fortskrider. I dag har ytterligare en månad gått. Det är den 23 februari och ministern ger samma besked i dag i svaret till oss, alltså att hon avser att återkomma.

Visst måste det väl finnas problem med detta! Jag tror att det var mina kamrater Hans Stenberg och Marie som var inne på detta tidigare. Vi förstår ju att det är problematiskt med kommunikationen med Finanssen. Därför vill jag igen rikta ett särskilt budskap till den moderata riksdagsledamoten Hammarbergh: Informera dina moderata ministrar så att de förstår betydelsen av transportstödet! Företagen måste få veta vilka villkor som gäller när de nu gör klart sina ekonomiska kalkyler och orderböckerna fylls på.

Anf. 74 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s):

Herr talman! Till Krister Hammarbergh vill jag bara säga att han låter som en regeringstalesman när han går igenom vad som är gjort och vad som inte är gjort. Det värsta är att han har missat en del saker i historien om den förra regeringen. Att vi inte skulle ha varit oppositionella mot vår egen regering är fel! När omdispositionen skedde på grund av Gudrun var vi väldigt upprörda. Dessutom var det fråga om en förordningsförändring som kom samtidigt, och den tyckte vi inte heller om. Vi demonstrerade mot den högljutt och offentligt. Vi ger oss alltså inte bara på borgerliga regeringsledamöter, utan vi tar hand om våra egna också.

Det mesta av det som näringsministern har sagt här tyder på att vi är ganska överens om att stödet är bra. Det är träffsäkert och förhållandevis enkelt att administrera när man väl har en förordning och turerna står klara. Då är det väl det man ska jobba med.

När jag tittar på svaret funderar jag över om jag har fått svar på mina frågor. Jag tror inte det. Jag drar själv slutsatsen att näringsministern inte har försökt verka för att själv dra ned stödet på något sätt, utan där är det

andra som hjälper till. Möjligen är det de som kommer att dra det längsta strået.

Den andra frågan var: Vilka åtgärder kommer regeringen och näringsministern att vidta för att låta kommissionen titta på detta? Jag får väl svara själv: Man måste mäta av stödets storlek anslagsmässigt för att sedan skriva förordningen och därefter komma till kommissionen. Men det tar väldigt lång tid.

Det vore väldigt behagligt för de företag som nu i viss mån är beroende av transportbidraget att få någon liten vink från näringsministerns sida: Hur kommer detta att landa? Vad kan vi räkna med? De besked de får är att detta inte är klart, att ni inte har avhandlat det tillräckligt i Näringsdepartementet och att det naturligtvis ska dras också i andra forum för att det ska fungera. Denna långbänk blir ett störningsmoment för de företag som har att kalkylera med att på marginalen ändå räkna in transportbidraget. Jag tror att det vore värdefullt om näringsministern offentligt sade inte bara att hon är positiv till detta utan också att det så småningom kommer att landa så eller så. Då kan man kanske ta risken att kalkylera med att stödet kommer att få en utformning som i någon mån liknar det vi har haft.

Sedan vill jag tillägga en kort fråga: Vad säger näringsministern om intransportstödet? Sverige är förmodligen det enda land som haft ett intransportstöd. Jag vet inte vem som rått för att detta inte var känt av kommissionen, men vi ska också komma ihåg att intransportstödet är en viktig bit av transportstödet. Väldigt många kronor går faktiskt till det. 10–15 procent av det totala stödet har gått till intransportstöd och då främst till verkstadsindustrin. Har näringsministern någonting att säga om ambitionen att ha med också intransportstödet i den kommande diskussionen om notifieringen med kommissionen?

Anf. 75 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Låt oss hysa en förhoppning om att företagen får känna till betingelserna så snabbt som möjligt. Sedan kan vi inte göra annat än att gemensamt här i kammaren beklaga att arbetet inte startades tidigare – de facto före regeringsskiftet. Det blir en lite märklig debatt, men vi får väl vänja oss vid att det är så här debatten ska se ut under de kommande åren. Man brukar ju prata om historielöshet, men den börjar väl bli lite väl exceptionell nu. Det tycks inte finnas några kunskaper alls kvar om historien före den 6 oktober, och det anser jag vara en lite väl kort tidshorisont.

Heder åt K G Abramsson som säger att det visst fanns anledning att kritisera den tidigare regeringen! Det skedde misstag, säger du, så heder åt dig! Andra talare säger att man nu är ansvarig och tar upp frågorna. Frågan är var de riksdagsledamöterna var vid de tidigare tillfällena. Det finns all anledning för er att gå tillbaka och titta på hur den här budgeten har hanterats tidigare. Det är inte så att den tidigare regeringen alltid har budgeterat efter de faktiska behoven. I många år har transportbidraget varit underbudgeterat.

Låt oss alltså ändå ha kvar en viss historiekunskap! Det är bra att veta vad den nuvarande regeringen gör i det korta perspektivet, för så lång tid har det inte gått, men låt oss också komma ihåg vad den tidigare regeringen ställde till med – för ni skäms väl inte?

Prot. 2006/07:66
23 februari

Svar på
interpellationer

Norrbottningar vill inte leva på bidrag – det är sant, Karin Åström. Eller vill du hävda motsatsen? Det går bra för Norrbotten nu. Nystartsjobben fungerar perfekt. 99 personer som varit långtidsarbetslösa har nu fått riktiga jobb på den reguljära arbetsmarknaden, detta under en väldigt kort tid med nästan ingen annonsering och där inte heller alla kommuner har varit på bettet. Det ser bra ut för Norrbotten, och norrbottningarna vill inte leva på bidrag.

Anf. 76 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Även om man inte ska fastna i historien tror jag att det är rätt viktigt att komma ihåg den, precis som Krister Hammarbergh säger.

Jag läser innantill från två skriftliga frågor som Ulrica Messing har svarat på, dels från Ulla Löfgren, dels från Gunilla Tjernberg. I Ulla Löfgrens fråga står det att bakgrunden till frågan är att regeringen i vårpropositionen 2005 beslutade att göra en besparing med 50 miljoner kronor på anslaget för transportbidrag. I svaret på Gunilla Tjernbergs fråga står det att regeringen i vårpropositionen aviserade förslag om att sänka anslaget inom utgiftsområde 19 Regional utveckling med 100 miljoner kronor för 2006 för att finansiera utgifter till följd av stormen i Sydsverige.

Det är precis som K G Abramsson säger: Detta har skett förut. Det som inte har varit bra är ju att transportstödet har varit underbudgeterat.

När jag försöker förklara vad som hände när vi tillträdde kan jag bara konstatera att vi var tvungna att lita på de beräkningar som fanns om de behov som skulle uppstå. Jag läste Socialdemokraternas siffror. Det är det man har att göra när man tillträder. De siffror som fanns redovisade var ju att det saknades 28 miljoner för 2006 och 150 miljoner för 2007. På det underlaget hade också Socialdemokraterna byggt sin egen budget. Vare sig ni vill kännas vid det eller inte var det på det sättet.

Den andra delen som jag vill ta upp är att jag kan fundera över varför Ulrica Messing inte har haft en djupare diskussion med kommissionen på ett tidigare stadium. När det gäller intransportstödet får vi ändå intrycket att det inte är det som har varit det stora trycket på kommissionen. Kommissionen har nog snarare uppfattat det som att Ulrica Messing och den socialdemokratiska regeringen inte har velat ha kvar intransportstödet, vilket gör det lite besvärligt nu när vi diskuterar med kommissionen. Då säger man: Men vi har fått intryck av att Sverige inte tycker att intransportstödet behöver finnas kvar.

Jag tror att det är väldigt viktigt att se att vi har suttit i fem månader. Det är klart att vi vill göra mer. Vi vill vara effektivare och hinna med mer. Men det är också så att vi ärver en historia i just den här frågan.

Vi har lagt fram en budget. Vi ska återkomma med en ny budget i vår. Det är ju de instrument som regeringen har. Är det ett underfinansierat anslag måste man precis som tidigare regering gjorde tillföra mer pengar i den budgeten.

Jag hoppas också att vi kan få en diskussion om den positiva bild som ändå finns i Norrlandslänen. Om jag tittar på de investeringar som sker i svensk basindustri, men också i många andra företag, kan jag se att det framträder en bild av ett mycket positivt investeringsklimat. Vi har fler jobb som utannonseras. Vi har fler företag som vill anställa.

Jag tror att det är väldigt viktigt, om vi ska hålla ihop Sverige, att vi verkligen ser att de här olika delarna av vårt land bidrar till den gemensamma tillväxten. Jag är naturligtvis väldigt glad att det som har beskrivits som en region som verkligen bara tär på Sverige nu är en av de mest närande regioner som finns.

Vårt eget bolag LKAB investerar stort i Malmfälten. Boliden investerar stort, och så gör många andra företag. Det är ju någonting fantastiskt positivt. Jag tror att det är det vi också ska lyfta fram i det norrländska perspektivet, att man är med och bidrar till tillväxten.

Kan vi skapa goda förutsättningar i en mer generell politik för småföretagandet har verkligen Norrlandslänen allt att vinna på det. Det är också den reaktion som vi får från många företagare. Nu är det lättare att andas. Nu är det lättare att driva företag. Nu investerar vi, och nu tror vi på framtiden.

Anf. 77 HANS STENBERG (s):

Herr talman! Jag blir mer och mer upprörd när jag lyssnar på den mycket skruvade argumentation som Maud Olofsson använder sig av. Det är klart att det har skett omfördelningar och att bidraget har förändrats tidigare, bland annat på grund av att vi har haft ett utgiftstak i statens budget och att man när det har inträffat stora naturkatastrofer har varit tvungen att omfördela pengar. Ibland har det blivit fel och då har vi socialdemokrater kritiserat vår egen regering. Den debatten är mycket väl känd.

Det känns faktiskt beklämmande att den som sitter med regeringsansvaret hela tiden säger att det är någon annans fel. Man till och med försöker ge sken av att den socialdemokratiska regeringen skulle ha varit så generös att den har presenterat hela sitt budgetalternativ för den tillträdande borgerliga regeringen. Det förstår vem som helst att så går det inte till.

Naturligtvis har man fått ett visst tjänstemannaunderlag att ta ställning till. Men det måste faktiskt vara så att den regering som sitter är ansvarig för den budget man lägger fram. Allt annat är ju helt barockt. Det måste faktiskt Maud Olofsson också inse. Man kan inte skylla på någon annan för de förslag man själv lägger fram.

I valrörelsen lovade Maud Olofsson att det skulle bli en höjning av transportstödet. Det hölls inte i samband med budgeten. Nu lovar Maud Olofsson här i kammaren igen, vad jag förstår, att man ska rätta till det här i vårbudgeten. Jag hoppas verkligen att det blir fallet, för det här är nödvändigt för väldigt många företag i vår del av landet.

Anf. 78 MARIE NORDÉN (s):

Herr talman! Historien är inte oviktig. Det håller jag med om. Men vad som har hänt och alla turer hit och dit är föga intressant för de företagare som väntar på besked. Det är en viss skillnad mellan att vara underbudgeterad – då är det ett problem som regeringen och riksdagen får hantera – och att faktiskt sitta på beslutet och inte ge några besked över huvud taget.

Jag säger precis som Hans Stenberg sade tidigare, att stå och säga att man har fått det underlag som vi skulle ha byggt vår budget på om vi hade fått behålla regeringsmakten – det är ju inte sant. Först och främst

vet vi alla att ni inte får vårt budgetförslag utan att det är ett tjänstemannaförslag. Vi kan gå tillbaka och titta på hur den budget som faktiskt lades fram 2006 såg ut. Då ser vi att ni har 147 miljoner mindre till transportbidraget.

Nu har Krister Hammarbergh gått, vilket jag tycker är tråkigt. Han sade: Det är tydligen så här det kommer att bli i debatterna. Det vore ju väldigt trist, tycker jag. Det är faktiskt så att man börjar undra hur länge en regering kan skylla på att den inte har haft tid. Är det illojala tjänstemän som presenterar andra förslag än ni själva hade önskat er? Ni säger att ni har suttit en sådan kort tid.

Tidigare pratade man om att hundra dagar var en smekmånad. Jag undrar hur många dagar den här regeringen vill ha smekmånad? När ska ni börja ta ansvar för era egna förslag och för den politik ni själva driver?

Som sagt, historien är inte i det här fallet intressant för dem som väntar på besked.

Anf. 79 KARIN ÅSTRÖM (s):

Herr talman! Jag konstaterar också att jag inte har fått svar på min fråga. Alltså: När kan ministern lämna besked till företagen?

Transportbidraget sysselsätter tusentals personer, både direkt i företagen och också genom underleverantörer, transportfirmor, etcetera. Det är alltså människors framtid i Norrland det handlar om, människor som faktiskt lever i samhällen som är helt beroende av att det finns företag kvar där, småföretag som du, Maud Olofsson, värnar så väl.

Jag hoppas verkligen att ministern lyckas rätta till den här situationen med Finansdepartementet, som det förmodligen handlar om. Jag ser fram emot att vi hittar en lösning.

Sedan tycker jag att det är mycket tragiskt att moderate riksdagsmannen Hammarbergh har lämnat oss. Jag vill passa på att säga så här då det gäller Hammarbergh att jag välkomnar honom in i debatter. Han har varit väldigt osynlig i mitt eget hemlän, så det är väldigt trevligt att få föra debatt med honom, om än det är här i kammaren. Välkommen in i debatten, Hammarbergh!

Anf. 80 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s):

Herr talman! Jag glömde säga till Krister Hammarbergh att vi kan själva. Vi kan skriva själva också, Hammarbergh.

Jag ska bara för mig själv konkretisera det svar jag tror att näringsministern har gett till mig och Socialdemokraterna, nämligen att vi får behålla ett transportbidrag. Det kommer mer pengar i den ekonomiska vårpropositionen. Därefter vidtar en snabb notifieringsprocess med kommissionen. Det vore bra om näringsministern kunde bekräfta att det är den tolkningen som är den riktiga. Det tror jag också vore bra för de företag som nu sitter och räknar så att de verkligen kan få ett besked om att det finns en ambition hos alliansregeringen att klara ut det här.

Om det behövs mer uppbackning för att klara Finansen ställer vi gärna upp. Ätminstone kan jag säga att jag ställer upp och fortsätter opinionsbildningen i supporterverksamheten.

Jag tackar näringsministern för debatten.

Anf. 81 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag vill också tacka för debatten. Det är viktigt att vi diskuterar de norrländska företagens förutsättningar att komma ut på exportmarknaden.

När vi diskuterar historien är det inte för att vi vill skylla ifrån oss utan mer för att få en rättvis beskrivning av hur det är. Jag hade naturligtvis inte tillgång till en socialdemokratisk budget, men jag hade tillgång till de siffror som utgjorde underlag för budgeten.

Socialdemokraternas budget i riksdagen blev knappt godkänd eftersom det inte gick att utläsa vad ni satsade på. Det går visst att säga att det finns en ram, att man satsar på det och det räcker till det och det. Men när ni räknar ihop allt räcker det inte till den ram som ni själva har satt upp.

Regeringen tycker att transportstödet är ett bra stöd. Det är ett förhållandevis enkelt stöd. Det är effektivt, och det stöder de norrländska företagens möjligheter att komma ut på exportmarknaden.

Vi lade fram en budget i höstas. Det är den första och enda budget vi har hunnit lägga fram på dessa fem månader. Vi kommer att ha en ny budgetomgång i vår, precis som den förra regeringen. Det är exakt samma ordning nu som det har varit tidigare. Vi kommer att återkomma till att skapa goda förutsättningar för de norrländska företagen.

Det är viktigt att säga att det vi ser hända i Norrland med de nya programmen för företagsutveckling är en positiv utveckling. Det ska vi glädjas åt. Det är bra att de socialdemokratiska riksdagsledamöterna nu är aktiva i att försvara småföretagens villkor för att bidra till tillväxten. Vi har inte sett det stora intresset tidigare, men det är väl bra om oppositionsrollen ger lite nya förutsättningar i det sammanhanget.

Jag är glad att jag har en stark supporterklubb. Det är alltid tacksamt för en minister.

Efter denna långa interpellationsdebatt vill jag önska trevlig helg och tacka för mig.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2006/07:307 om svensk strategi för Sudan

Anf. 82 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Peter Hultqvist har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att tydliggöra en svensk strategi som kan bidra till fred och stabilitet i Sudan, vad en sådan strategi innehåller samt vilka insatser och åtgärder jag planerar under den närmaste framtiden.

Den stora uppmärksamhet som riktas mot Darfurkonflikten är befogad. Det är en djup politisk och humanitär kris som drabbar civila hårt, inte minst kvinnor och barn, och som har återverkningar på stabiliteten i hela regionen. Det finns regler som måste följas i alla väpnade konflikter. Dessa åsidosätts dagligen i Darfur. Det är ett absolut krav att Sudan måste respektera de mänskliga rättigheterna och att de ansvariga för övergrepp ställs inför rätta.

Peter Hultqvist tar som utgångspunkt det förslag om sanktioner mot Sudan som International Crisis Group (ICG) har framfört. Jag vill peka på att denna diskussion inte är ny. Den 29 mars 2005 antog FN:s säkerhetsråd resolution 1591 om sanktioner mot Sudan, som omfattar ett vapenembargo och reseförbud inklusive transitering samt frysning av tillgångar för individer från Sudan som listats av säkerhetsrådet.

Säkerhetsrådets resolutioner är folkrättsligt bindande för samtliga medlemsstater i FN. Resolution 1591 implementerades i Sverige och EU genom en gemensam ståndpunkt som antogs av EU:s medlemsstater den 30 maj 2005. Sverige har inte rättslig möjlighet att införa nationella handelsrestriktioner mot enskilda företag. Handelsfrågor faller under EG:s behörighet och det är bara EG som kan besluta om sådana frågor.

Vid Europeiska unionens ministerrådsmöte för yttre förbindelser den 22 januari och den 12 februari i år diskuterades frågan om skärpta sanktioner, vilket återspeglas i slutsatserna som antogs. Ett resultat är att det råder enighet inom EU om att sanktionsinstrumentet kan behöva aktualiseras.

Det råder dock också enighet om att fokus nu måste ligga på det medlingsarbete som FN:s särskilde sändebud för Darfur, Jan Eliasson, och Afrikanska unionens (AU) sändebud, Salim Salim, leder. Om detta arbete skulle visa sig vara en inte framkomlig väg är det emellertid klart att politiken måste få en ny inriktning. Regeringen är mycket tydlig i sitt såväl politiska som praktiska stöd till Jan Eliassons insatser. Det internationella samfundet, inklusive EU, kan bäst stödja dem genom ett fortsatt samlat och enhetligt agerande.

Det krävs en förnyad och stärkt politisk dialog för att nå fred i Darfur. Som en del av ansträngningarna för att nå försoning på lokalplanet ska en bred samling företrädare för den drabbade befolkningen i Darfur mötas inom ramen för Darfur–Darfur Dialogue and Consultation. Detta är en del av fredsavtalet för Darfur och förutses bli en viktig process för lokal dialog, ökad säkerhet och en positiv politisk utveckling. Beslut har just tagits om ett svenskt stöd om 10 miljoner kronor för att förbereda denna process. Regeringens målsättning är att särskilt stödja kvinnors deltagande i denna centrala process.

Samtidigt som strävandena efter en politisk lösning fortsätter, krävs också förstärkning av insatserna med fredsfrämjande styrkor. Afrikanska unionens insats AMIS (African Union Mission in the Sudan) spelar en viktig roll, men för att fullt ut kunna bidra till säkerhet måste insatsen förstärkas med utvidgat stöd från FN. Khartoum måste stå fast vid sina åtaganden och medverka till att FN:s stegvisa förstärkning av AMIS kan genomföras och att en gemensam insats kan komma på plats. Sverige fortsätter att stödja AMIS genom EU:s civilmilitära stödsats. Vi har polis, militär personal och personal från Statens räddningsverk på plats. Sverige bidrar till det stödpaket som FN upprättat för AMIS. Regeringens inriktning är också att Sverige ska kunna bidra med militära förband när förutsättningarna för ett sådant bidrag finns.

Mycket av vårt och internationella samfundets fokus ligger förståeligt nog på Darfur, men vi måste också se till Sudan som helhet. Fredsavtalet som undertecknades i januari 2005 mellan SPLM (Sudanese People's Liberation Movement) och regeringen i Khartoum markerade slutet på mer än två decennier av inbördeskrig mellan Sudans södra och norra

delar. Fredsavtalet utgör också grunden för en demokratisk förändring av Sudan med planerade val 2009 som en nära förestående och central milstolpe. En framgångsrik implementering av detta fredsavtal är helt avgörande för Sudans framtid, inklusive Darfur.

Det finns dock alltför många exempel på långsamt genomförande av fredsavtalet och fortsatt djup misstro mellan parterna. Det internationella samfundets politiska engagemang i denna fråga måste därför öka. Regeringen driver denna uppfattning, inte minst i EU.

Sveriges samlade bistånd till Sudan, inklusive Darfur, kommer i år att uppgå till nära 350 miljoner kronor. Sverige har ett starkt engagemang för att bidra till återuppbyggnaden av södra Sudan. Sverige är en stor humanitär givare i Sudan. Ansträngningarna för att skydda och bistå den utsatta befolkningen i Darfur måste fortsätta och stärkas. De humanitära organisationerna måste kunna arbeta i en säker miljö och få obehindrat tillträde till den nödlidande befolkningen. Den vardag med övergrepp, kidnappningar, plundring av kontor och stöld av fordon och utrustning som i dag drabbar humanitär personal i Darfur är helt oacceptabel.

Mot bakgrund av det omfattande svenska engagemanget med humanitärt stöd till befolkningen och återuppbyggnadsstöd i framför allt södra Sudan avser biståndsminister Gunilla Carlsson att besöka Sudan under våren.

Anf. 83 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! På tio rader avhandlades situationen i Sudan i den 14 sidor långa regeringsdeklarationen i samband med den utrikespolitiska debatten häromveckan. Situationen i Sudan är så allvarlig att frågan borde ha större tyngd och ges ett större intresse i det viktiga huvuddokumentet.

Varför använder aldrig utrikesministern och regeringen beteckningen folkmord på det som sker i Sudan? Det var det ord som den förra socialdemokratiska regeringen använde, och det är en relevant och korrekt beteckning.

Krig, svält, förödelse och utarmning har lett till hundratusentals döda. Det är en pågående mänsklig och humanitär katastrof.

Här tycker jag att Sveriges röst i världen måste bli betydligt starkare. Utrikesministern betonar i sitt svar att engagemanget måste öka, och det låter bra. Men jag tycker att regeringen så här långt har varit alltför tyst, nedtonad och diskret i sitt agerande när det gäller Sudan, och man frågar sig varför. Jag noterar att utrikesministern i sitt interpellationssvar är betydligt mer omfattande i sina analyser och redogörelser jämfört med vad som har varit normalt i den här frågan. Det är bra – det tackar jag för.

Jag noterar också att utrikesministern sedan vår förra debatt som anknyt till den här frågan har sålt sina aktier i Lundin Petroleum. Det är också bra.

(Utrikesminister CARL BILDT (m): De var sålda redan då, visade det sig.)

Det är bra, även om utrikesministern tidigare sagt att han inte kunde sälja aktierna. Nu är de sålda. Men skuggan finns fortfarande kvar som gör att trovärdigheten i den här typen av frågor ifrågasätts.

Jag har stor respekt för Jan Eliassons medlingsarbete för Darfur–Darfur Dialogue and Consultation, Afrikanska unionens insats via AMIS, EU:s civilmilitära insats och fredsavtalets förhoppning om val 2009. Men det går inte heller att blunda för den massiva misstro som finns, de oerhört djupa problemen, den allvarliga situationen.

International Crisis Groups rapport, där det krävs sanktioner mot enskilda personer i Sudans regering och även mot oljeföretag, är intressant. Den utgår från perspektivet att Sudans regering konsekvent nonchalerat FN:s resolutioner och att FN:s insatser motarbetas och försvåras, och ICG har tröttnat. De tycker att man måste snäppa upp det hela och sätta ett hårdare tryck på Sudans regering.

Vilken linje driver du och den svenska regeringen inom ramen för EU? I ditt svar säger du att om FN:s medlingsarbete inte når resultat är det ”klart att politiken måste få en ny inriktning”. Vad innebär i så fall ”en ny inriktning”? Är det sanktioner? Är det den logiska slutsatsen av ditt uttalande om att det råder enighet inom EU om att sanktionsinstrumentet kan behöva aktualiseras? Vilka villkor bör enligt dig gälla för när EU ska ta upp sanktioner? Vilka kriterier finns på den punkten?

Sedan ICG presenterat sin rapport har schweiziska ABB och tyska Siemens ställt in sin verksamhet i Sudan. Lundin Petroleum finns fortfarande representerat som partner i det så kallade Block 5 B, där man borrar efter olja. Den sudanesiska statens bolag Sudapet är delägare i samma konsortium som Lundin Petroleum. Är det här lämpligt? Kan utrikesministern på något sätt påverka Lundin Petroleum att dra sig ur Sudan? Gagnar det freden att Lundin Petroleum finns med i det här konsortiet?

Jag tycker att det behövs väldigt mycket av tydligt politiskt ledarskap i den här frågan, att det ska göras väldigt tydligt var Sverige står, och det kräver att vi tar ut steglängden i förhållande till vad som hittills har varit fallet.

Anf. 84 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag hade under föregående mandatperiod förmånen att sitta i EU-nämnden, och eftersom denna fråga nästan alltid är med på utrikesministrarnas möte har jag vid ett antal sammanträden hört den kritik som inte minst Moderaterna har riktat mot Socialdemokraterna för att vi inte har gjort någonting och nästan aldrig någonsin har agerat när det gäller Sudan. När jag ser det här svaret på den konkreta frågan konstaterar jag att det ser ut ungefär som när den socialdemokratiska utrikesministern Laila Freivalds skrev sina svar. Det är inte mycket som skiljer i det avseendet. Vi kanske ska ha det så i utrikespolitiken.

Man ägnade stor kraft och energi åt att det för det första ska kallas folkmord – det är folkmord – och att vi för det andra väldigt omgående ska skicka trupp till Sudan. Då tittar jag på detta svar och kan se ungefär samma svar som Laila Freivalds lämnade så många gånger i liknande situationer: Ja, vi är beredda att hjälpa till med trupp om det så behövs, under förutsättning att FN är med, och allt det som står i det här papperet.

Då är jag lite nyfiken: Hur kan man som parti ändra sig så fort man kommer till makten?

I mitt utskott har vi varit väldigt noga med att inte yrka bifall till en massa motioner bara därför att det är socialdemokratiska motioner, utan vi vill hålla det vi lovar. Det vi säger när vi är i opposition ska vi kunna

genomföra om makten skulle komma till oss i morgon, om fyra år eller när den nu kommer. Man måste kunna stå för det.

Var finns ryggraden i det moderata partiet när det gäller just denna fråga? Man lade ned så stor energi, kraft och ork på att kritisera den socialdemokratiska regeringen för att den skulle göra mer och mer.

Prot. 2006/07:66
23 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 85 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Låt mig börja med att tacka Peter Hultqvist för att han har ställt den här interpellationen. Vi hade ett tidigare meningsutbyte i denna kammare som handlade om andra aspekter på detta, och jag närmast efterlyste en möjlighet att mera utförligt diskutera sakfrågan. Jag tackar för att interpellationen har kommit. Det ger oss möjlighet att diskutera lite bredare, även med beaktande av de tidsmarginaler som finns.

Jag ska inte fördjupa mig så mycket i historien och vem som har varit skyldig till vad. Jag satt inte i EU-nämnden under den tidigare mandatperioden. Men jag kan säga att jag har varit rätt mycket engagerad i Sudan, framför allt under den tidigare perioden när vi hade konflikter mellan nord och syd. Två och en halv miljon människor dog i den konflikten. Då var det svenska engagemanget närmast obefintligt. Jag förde rätt omfattande samtal i ett antal huvudstäder för att då försöka få i gång en fredsprocess. Det kom till stånd en sådan, och det ledde till en fred. Den är i dag skör.

På Peter Hultqvists fråga vad det är för linje som Sverige driver inom den europeiska unionen vill jag svara att det är flera olika saker. En väldigt viktig sak är: Se nu till att det inte brakar samman mellan nord och syd igen, för då klarar vi ingenting, inklusive Darfur! Det har vi fått ett ökat genomslag för, också i dialog med den amerikanska administrationen, även om de är mer engagerade. Men EU:s linje har blivit mer engagerad också genom svenska insatser. Det är bra. Så var det inte förr. Det kan ha implikationer, men jag ska ta det sedan.

Den andra linjen är också väldigt viktig i det här sammanhanget. Det har kanske lite med Jan Eliasson att göra, i den meningen att vi nu har en medlingsinsats där. Jag säger detta också med en viss personlig bakgrund. Jag vet hur känsligt det är, med Salim Salim och Jan Eliasson i det här fallet. Man sänds in för att försöka åstadkomma någonting, med en regering och med ett antal splittrade rebellgrupper som har ett fredsavtal som inte fungerar, att försöka få detta att fungera igen. Då är det väldigt viktigt att man har det internationella samfundets allra mest enhetliga stöd för det man gör, för annars kommer de olika parterna att spela på verkliga eller inbillade motsättningar i det internationella samfundet.

Just nu har vi två fredsprocesser i gång. En sammanträdde i Tripoli häromdagen, och det ställer till lite problem. Vi ska vara enhetliga i det stödet. Vi hoppas att det lyckas. Det är inte alls säkert – det kan vi inte veta. Men de gör så gott de kan, och de ska ha allt det stöd som de kan få. Därefter, om det misslyckas, ska jag lyssna på dem, icke minst om de rekommendationer som de kan göra.

Kan vi då hamna i en sanktionsituation? Ja, det har vi sagt. Resolution 1591 förutsätter detta. Det kan vara reseförbud och personer. Det kan också vara företag. Men låt mig där bara nämna en komplikation, och det är att vi vill att södra Sudan ska komma i gång och kunna förverkliga fredsavtalet, inklusive företag, investeringar och infrastruktur. Det är

klart att det är besvärligt om vi hamnar i en situation där södra Sudan drabbas av ekonomiska restriktioner på grund av det som inträffar i norra Sudan och konflikten med Darfur. Jag bara nämner detta som en av de dessvärre många komplikationer som vi måste ta hänsyn till när vi ska försöka ta itu med detta.

Det är fullt möjligt att använda begreppet folkmord om det som inträffade 2003–2004. Det var då helvetet var som allra värst i Darfur. Det var då som vi kanske kunde ha gjort mer. Jag delar den bedömningen från dem som var kritiska då. Nu ligger den juridiska bedömningen i den internationella brottmålsdomstolen, och jag skulle tro att vi kommer att se med stort intresse på de bedömningar, de åtal och de domar som kommer där. Det ska vi i sedvanlig ordning från svensk sida respektera. På samma sätt som stödet i FN-processen när det gäller medlingar ligger stödet för folkrätten när det gäller den internationella brottmålsdomstolen centralt i svensk utrikespolitik.

Anf. 86 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Visst gör världssamfundet insatser, visst gör Sverige insatser, men frågan är om det inte är för lite. Ibland kan man också ställa frågan om det är för sent. Jag skulle vilja att Carl Bildt utvecklade resonemanget kring när han tycker att gränsen är nådd för när det är dags för EU att sätta in sanktioner. Hur ser de kriterierna ut? Jag skulle vilja att de preciserades ytterligare.

Sedan ställer jag en annan fråga. Kan Bildt påverka Lundin Petroleum i någon mening? ABB och Siemens har dragit sig ur efter rapporten från ICG. De har lagt ned sin verksamhet tillfälligt. Det är deras formulering. Skulle Lundin Petroleum kunna göra på samma sätt? Finns det någon möjlighet att påverka detta?

Lundin Petroleum beskriver själva sin verksamhet på det här sättet: Tre prospekteringsboringar i Block 5 B är planerade att påbörjas under mitten av 2007. Konstruktionen av borrhutrustning för träskmark, förberedelser av en omlastningsplats samt konstruktion av en ny landrigg pågår. Verksamhetsstart 2007 är fortfarande villkorat av att arbetsförhållandena i Block 5 B förblir stabila och säkra.

Sedan beskriver man det här: Vi arbetar mycket hårt på att förbereda våra potentiellt mycket stora prospekteringsprogram i Sudan och Ryssland där boringarna är planerade att starta under 2007. Dessa är prospekteringsprojekt i världsklass med potential att ha en betydande inverkan på värdet av Lundin Petroleum.

Eftersom andra drar sig ur och eftersom andra åtminstone tillfälligtvis upphör med sin verksamhet kan man fråga sig om det inte är rimligt att de gör det också.

Våldet och oron i den här regionen sprider sig också till grannstater som Tchad och Centralafrikanska republiken. Svält, sjukdomar och utarmning försätter människor i yttersta misär. Våldet pågår dagligen. Jag tycker att vi ska kunna prata i begrepp som folkmord om det som pågår i dag. Man kan naturligtvis använda den internationella juridiken, men politiskt ledarskap kräver ofta något mer, att man tar ut steglängden och förklarar att det som pågår inte är acceptabelt.

Det pågår också en rörelse runt om i världen där man kan se att kyrkor, folkrörelser, olika gräsrotsorganisationer och faktiskt delstater i

USA engagerar sig. Det sker vid sidan av statsledningen med George W Bush i spetsen. Det är uppenbart att allt fler människor tycker att det här är angeläget. Vi har haft nog med folkmord i världen – Kambodja på 70-talet, Rwanda 1994 och Bosnien 1995. Det finns fler exempel. För tre år sedan var det 50 000 människor som hade dött i Sudan. Nu är siffran uppe i 200 000. Var går gränsen?

Nu vill FN ha en fredsstyrka på 20 000 soldater i Sudan. Det är sanktionerat av resolution 1706. Syftet är att neutralisera den sudanesiska regeringens milisförband, ge stöd åt Röda Korset och Läkare utan gränser. Men det här är svårt mot bakgrund av att Ryssland säljer krigsflygplan till Sudan och Kina köper olja i landet. USA:s underrättelsetjänst CIA och Sudans motsvarighet samarbetar. Så det är inte enkelt.

Det är ändå intressant att flera delstater i USA lagstiftat att pensionsfonder inte får äga aktier i företag med verksamhet i Sudan. För tio år sedan förbjöd Bill Clinton amerikanska företag att verka där. Så det händer mycket.

Men jag tror att vårt språk, vårt engagemang och vårt sätt att närma oss det här måste bli betydligt starkare. Det görs mer. Processen kanske är på rätt väg, men frågan är om det görs tillräckligt. Jag tror inte det. Vi måste ha mer av att tala klartext i den här frågan.

Anf. 87 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Det var uppenbart att Carl Bildt inte var närvarande vid EU-nämndens sammanträden. Jag kan förstå att han inte kan ansvara för varje ord som varje moderat sade förra mandatperioden. Men detta var ett så centralt tema i Moderaternas utrikespolitik. Gång efter gång återkom man till ämnet Darfur. Situationen kan ju inte ha förändrats så mycket från utrikesdebatten 2006 till utrikesdebatten 2007. Även om Carl Bildt skulle förneka det är situationen väldigt allvarlig. Då är min fråga: Har Carl Bildt krävt att vi ska sätta in sanktioner mot Sudan i EU under de senaste utrikesministermötena, i varje fall sedan den nuvarande regeringen tillträdde?

Det var ett så centralt tema med åtgärder mot Sudan i Darfur hela tiden, och så försvann hela listan på åtgärder som ska sättas in när man tillträdde i regeringen. Jag tycker att det är något konstigt med hur man agerar före valet, när man är i opposition, och efter valet, när man kommer i regeringsställning.

Anf. 88 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Jag tänkte ta lite fakta innan jag ställer mina frågor. I den socialdemokratiska regeringens utrikesdeklaration 2006 står: Just nu riktas världens ögon mot Darfur och det folkmord som skördat hundratusentals människors liv och drivit miljoner på flykt.

I den moderata utrikesdeklarationen 2007 kan man läsa: Tillsammans med Norge förbereder vi en insats i Darfur i Sudan.

På Ekots hemsida den 2 februari 2007 står: Lundin Petroleum letar efter olja i södra Sudan. I väster i Darfur pågår ett blodigt inbördeskrig där 200 000 människor har dött och över två miljoner är på flykt undan strider och i nöd, enligt FN. Oljan är den främsta inkomstkällan för Sudans regering som nu anklagas för grova övergrepp i Darfur. De fortsätter trots många protester från bland annat FN.

I utrikesministrernas veckobrev från 2002 i augusti kan man läsa följande: När en del medier ylade som värst över min roll i styrelsen för det som då hette Lundin Oil för något år sedan försökte jag säga att jag trodde att oljan skulle bidra till en fredsprocess inom ett eller två år, och så har det nu också blivit.

Min fråga till Carl Bildt är: Tror du fortfarande att oljan kommer att kunna bidra till en fredsprocess i Sudan?

Anf. 89 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Det är tveklöst så att oljan bidrog till nord-sydöverenskommelsen om fred. Det är tveklöst, av den enkla anledningen att man både i nord och syd kom fram till att om man var intresserad av denna olja och den inkomst det var måste man ha fred. Krig förhindrar företagande. Företagande är förutsättningen för att man ska få tillgång till de naturtillgångar man har. Det är tveklöst så att detta bidrog till fredsavtalet mellan nord och syd.

Darfur är en senare konflikt i det stora område som är Sudan och har en annan grund. Jag har inte tid att gå in på detaljerna i det. Jag har tillbringat rätt mycket tid i Sudan förr i världen. Men svaret på frågan är tveklöst ja.

Till Börje Vestlund som är intresserad av de partipolitiska piruetterna när det gäller detta – sådant är livet – och ställde frågan vad det är som har förändrats mellan utrikesdeklarationen 2006 och 2007 är svaret att det är något rätt väsentligt. 2006 visste vi inte om vi skulle kunna få ett fredsavtal. I maj 2006 fick vi ett fredsavtal – vi och vi, de fick ett fredsavtal. Vi vet i efterhand att det inte har fungerat så bra. En viktig rebellrörelse var utanför. De har sedermera splittrats. Vi har sett att det inte går riktigt bra, om jag uttrycker saken mycket försiktigt. Det som har inträffat är en väsentlig skillnad i den delen.

Den diskussion som var aktuell då har förlorat lite i aktualitet genom fredsavtalet i maj. Nu är vi i en situation där vi försöker rädda fredsavtalet, inte göra om det men försöka få in dem som var utanför och dem som har splittrats i fredsavtalet. Det är det som Salim Salim och Jan Eliasson ägnar sig åt.

Peter Hultqvist ställer den synnerligen berättigade frågan om när man ska omvärdera den här politiken och diskutera sanktioner, eller vad man nu ska diskutera. När Jan miss... – nej, jag ska inte säga så, för det är orättvist. Om det visar sig att det som Salim Salim och Jan Eliasson försöker att åstadkomma icke är möjligt att åstadkomma – ordet misslyckande vill jag inte använda, för jag vet hur svårt sådant här är, men ibland går det bara inte – kommer de att återkomma, till FN och till Europeiska unionen och säga: Det här går inte. Vi gör något annat. Då får man ta den diskussion som Peter Hultqvist har aktualiserat.

Därmed svarar jag också på Börje Vestlunds fråga om jag har aktualiserat sanktioner på det senaste ministerrådsmötet. Nej, för jag vill inte dra undan mattan för Salim Salim och Jan Eliasson – det vore en dumhet – för att knipa en del inrikespolitiska poäng. Men det är jag inte intresserad av. Jag har ett genuint engagemang, dokumenterat sedan många år tillbaka, för fredsprocessen i Sudan, med nord-syd. Men jag ska villigt erkänna att jag inte har varit i Darfur. Men jag har varit på många andra ställen.

Låt mig bara nämna igen att om vi hamnar i den situationen, och det vill jag inte alls utesluta, så är situationen i syd ett genuint dilemma. Vi vill delta i återuppbyggnaden i södra Sudan – svenska biståndspengar, satsningar i infrastruktur och också oljeutvinning.

I min tidigare egenskap har jag fått vädjanden från ledare i syd om att man skulle accelerera alla satsningar på olja i södra Sudan. De betraktar det som deras fred, deras olja och deras pengar. Men vi kan i alla fall hamna i ett läge där sanktionsfrågan blir aktuell. Men jag vill bara nämna att vi då står inför vissa politiska dilemman när det gäller fredsprocessen nord-syd. Och jag är genuint orolig för att nord-syd-processen går dåligt. Nu ligger koncentrationen på Darfur. Men om vi skulle misslyckas också med nord-syd-processen, då får vi i Afrikas största land, som gränsar till tio andra länder, från Nilen, Sahara och Röda havet ned till de tropiska regnskogarna och upp i de etiopiska bergen, en konflikt med söndring som icke kommer att begränsa sig till Sudan utan som kommer att spridas till en större del av regionen. Och då kommer de ord som vi diskuterar om vi ska använda eller inte använda just nu dessvärre att få användas på ett långt större område. Det är det som diplomatin nu måste förhindra, och det är det som är min inriktning.

Anf. 90 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Jag delar förhoppningarna om att diplomatin och medlingsarbetet ska vara framgångsrikt. Allt annat vore rena dumheterna.

Men när det gäller oljan och Sudan så får ju den sudanesiska staten sin vinning i sammanhanget. Den går inte lottlös ur detta. Och den sudanesiska staten har också en armé, och den sudanesiska armén har också hjälptrupper vilkas status man kan fundera på. Det är milisförband av olika slag.

Det går pengar från olja till militär. Och oljebolagens verksamhet har inte alltid skett på ett särskilt humant sätt, utan det har också varit mycket brutala tag i dessa sammanhang. Många människor har fått lida och sätta livet till just för att röja väg.

Finansiering med oljepengar av militär är inte bra. Det måste man också lyfta fram i en sådan här debatt.

I det konsortium, Block 5 B, där Lundin Petroleum nu är med och jobbar äger Sudapet, den sudanesiska statens bolag, 13 procent. Det gör alltså att det finns en koppling mellan detta svenska bolag och den sudanesiska statens bolag. Det tycker jag inte ser bra ut. Och det är därför som jag upprepar frågan till dig Carl Bildt: Har du möjlighet att på något vis påverka detta? Jag inser att regeringen inte kan besluta om det, men det måste gå att tydliggöra att detta inte är acceptabelt, särskilt som ABB och tyska Siemens har dragit sig ur detta sammanhang.

Jag tackar för debatten. Jag tycker att den har belyst olika aspekter på detta svåra, komplicerade och för världen oerhört viktiga problem som på olika sätt måste lösas.

Utrikesministern utvecklade sin syn på när EU eventuellt ska gå in och diskutera sanktioner. Men jag vill understryka: Ta fasta på det som International Crisis Group säger, eftersom det är människor med djup kunskap som har följt detta mycket länge och som är trötta på att Sudans regering nonchalerar det.

Anf. 91 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! På frågan om olja kan bidra till fred svarar Carl Bildt ja. I gårdagens ledare i Expressen stod det: ”Det är fyra månader sedan Bildt gick rakt från oljeindustrin in i den svenska regeringen.”

Med ett resonemang om att olja kan bidra till fred, när vi sett att oljan har lett till ett långvarigt och omfattande krig i Irak, kan man börja fundera på vad dessa tankar kan leda till. Lundin Petroleum och andra oljebolag kanske kan få ett kommande fredspris för att man bidrar till fred.

Jag har lite svårt att se dessa kopplingar eftersom oljan hittills bara har skapat krig och särintressen.

Därför frågar jag igen: Tror du verkligen på att oljeindustrins intressen i Sudan kan leda till en fred där?

Anf. 92 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Jag ska inte tro så mycket i detta sammanhang. Och det handlar inte om min roll som utrikesminister. Jag har bara redovisat att jag har varit där. Och nu talar jag om nord-syd-konflikten. Jag har suttit i samtal med alla sydledare och med alla nordledare och talat om oljan och freden. Det var under en tid då det inte fanns någon fredsprocess över huvud taget, inte heller från FN:s sida. Jag var mycket kritisk mot Kofi Annan i privata samtal med honom. Det ledde så småningom till att vi fick i gång en fredsprocess. Det var framför allt den amerikanska regeringen – men jag ger gärna en ros till den norska regeringen också – FN och den amerikanske senatoren Danforth. Då var det viktigt, och jag vill hävda att vi spelade en roll för att få i gång den processen. Då var engagemanget i Sverige gränsande till obefintligt. Och det var två och en halv miljon döda i den konflikten. Sedan fick vi fredsavtalet.

Därefter har vi fått konflikten i Darfur. Det är en oerhörd tragedi, framför allt 2003–2004 då det var helvetets år. Och då var det inte så påtagligt mycket entusiasm här heller. Sedan har det stapplat sig fram. Vi fick ett fredsavtal i maj förra året. Det går rätt dåligt. Det pågår nu en ny politisk process där Jan Eliasson och Salim Salim deltar. De ska ha allt stöd. De har varit nere under de senaste tio dagarna och talat både med president Bashir i flera omgångar och med de olika företrädarna. Vi har också haft fredsprocessen i Tripoli under de senaste dagarna. Vi måste se om detta kan fungera, och vi måste vårda asylprocessen.

Jag är ledsen om jag kanske inte känner så mycket för de inrikes partipolitiska piruetterna i denna fråga. Jag har sett så mycket av lidande, krig, elände och död. Jag har också varit engagerad för att åstadkomma fred i Sudan i konflikten mellan nord och syd då nästan ingen i Sverige brydde sig om detta.

Sedan förstår jag att ni vill knipa era partipolitiska poäng. Jag tycker att Peter Hultqvist är ett undantag eftersom han har väckt en seriös interpellation. Men jag vet hur det partipolitiska spelet är. Men jag har varit mer engagerad för freden i Sudan än vad jag tror att någon i denna kammar har varit, varit i närheten av eller ens är medveten om.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 93 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! LiseLotte Olsson har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att garantera individens rättssäkerhet i kontakten med Försäkringskassan samt för att komma till rätta med de brister som JO pekat på när det gäller myndigheten. LiseLotte Olsson har även frågat vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att den pågående omorganisationen inte ska påverka kvaliteten i handläggningen negativt. Slutligen har LiseLotte Olsson frågat mig vad jag avser att göra för att inte fuskbekämpning ska vara huvudinriktningen i Försäkringskassans verksamhet.

Jag vill börja med att säga att jag håller med LiseLotte Olsson om vikten av att den enskilde blir korrekt behandlad av Försäkringskassan. Regeringen har flera gånger, bland annat i höstens budgetproposition, betonat vikten av en lika och rättssäker handläggning för den enskilde.

Den försäkrade möter många gånger orimligt långa handläggningstider. Försäkringskassan har dock blivit bättre, och handläggningstiderna sjunker överlag för de flesta ärendena. Det är min bestämda uppfattning att det är möjligt att minska handläggningstiderna samtidigt som rättssäkerheten stärks. När det gäller den kritik som JO riktat mot Försäkringskassan tar jag kritiken på mycket stort allvar. Jag noterar samtidigt att antalet ärenden där JO riktat kritik minskat under 2006, vilket är positivt.

Det är viktigt att komma ihåg att det är endast 1,5 procent av alla som ansöker om ersättning från Försäkringskassan som får avslag. Endast ca 6 procent av de ansökningar som får avslag ändras sedan i länsrätten. Detta tyder enligt min mening inte på att Försäkringskassan är för hård i sin bedömning av rätten till ersättning.

Jag delar inte LiseLotte Olssons uppfattning att Försäkringskassans omorganisation kommer att leda till lägre kvalitet i handläggningen. Myndighetens omorganisation syftar tvärtom till en mer effektiv och lika handläggning. Arbetet med att förändra och modernisera Försäkringskassan är mycket viktigt, och jag vill poängtera att jag har stort förtroende för Försäkringskassan och dess pågående förändringsarbete.

Vad gäller LiseLotte Olssons fråga om huvudinriktningen på Försäkringskassans verksamhet vill jag poängtera att Försäkringskassans uppdrag är att administrera socialförsäkringen. I detta arbete ingår att tillse att de försäkrade får de förmåner de har rätt till. I arbetet ingår emellertid även att säkerställa att endast de som är berättigade till en förmån får ersättning samt att denna betalas ut med rätt belopp. Regeringen ser mycket allvarligt på att stora belopp betalas ut till icke-berättigade och anser att de insatser som Försäkringskassan vidtar för att minska dessa felaktiga utbetalningar är ytterst viktiga för att såväl rättssäkerheten som tilltron till socialförsäkringssystemet ska finnas. Ett välfärdssystem med generösa ersättningar förutsätter korrekta utbetalningar för att inte finansieringen av systemet på lång sikt ska urholkas.

Anf. 94 LISELOTTE OLSSON (v):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka för svaret. Av svaret framgår att statsrådets och min verklighetsuppfattning skiljer sig en hel del. Men vi kan kanske vara överens om att det inte är någon som påstår eller som

har påstått att det är okej att fuska till sig bidrag. Det är lika fel att skattefuska och anlita svart arbetskraft som att lura till sig bidrag som man inte har rätt till.

Jag skrev denna interpellation därför att jag tycker att fokuseringen från Försäkringskassans och regeringens sida är felaktig. Under de senaste månaderna, i princip direkt efter valet, har vi i medierna sett hur tonläget trappats upp och hur det hela fått orimliga proportioner.

För den som inte har satt sig in i siffrorna verkar det som att större delen av de sjuka och föräldralediga bluffar och roffar åt sig mer än de har rätt till. Det är väl känt att upprepar man någonting tillräckligt länge blir det till slut en sanning. Just nu är sanningen att sjukskrivna och föräldralediga fuskar och att försäkringen överutnyttjas – detta när verkligheten i stället är att människor känner sig jagade och att Försäkringskassan drar in människors sjukpenning på lösa grunder och utan förvarning.

Jag menar att det här nitiska granskandet och ifrågasättandet borde gälla även Försäkringskassans beslut och verksamhet. Som jag nämner i min interpellation finns det kraftig kritik mot Försäkringskassan från JO. Jag ska citera ur Justitieombudsmännens ämbetsberättelse: ”För socialförsäkringens del kan man misstänka att Försäkringskassans striktare tillämpning av reglerna genererar ett stort antal klagomål.”

Cristina Husmark Pehrsson säger i svaret att få av dem som överklagat fått rätt i domstol, vilket inte tyder på att Försäkringskassan har varit för hård i sina bedömningar. När man tittar på procenttalen kan det verka som att problemet inte är så stort. Men med tanke på antalet människor som söker bidrag handlar det om ett betydande antal personer som har överklagat och fått rätt.

Det är just det jag menar. När Försäkringskassan å ena sidan gör och har fel förminskar statsrådet problemet. När det å andra sidan pratas om fusket överdriver och förstorar regeringen det.

Jag ska nämna några siffror från DN i tisdags. Försäkringskassan i Stockholm krävde i fjol tillbaka 50 miljoner – i och för sig mycket pengar och absolut ingenting som jag försvarar. Men sätt den summan i relation till att Försäkringskassan varje vecka betalar ut 1 ½ miljard i Stockholm!

Jag skulle önska att regeringen lade lika mycket energi på att förbättra rättssäkerheten för människor i behov av socialförsäkringar som man lägger på att misstänkliggöra alla sjuka. Jag behöver väl inte räkna upp alla förslag som statsrådet utarbetat och håller på att utarbeta i den hårdnande praxisens namn.

När får vi se lika skarpa och tydliga förslag för att komma till rätta med att människor slits ut när det handlar om behovet av bättre arbetsmiljöer? Det enda regeringen hittills har gjort som handlar om arbetsmiljö och ohälsa är nedläggningen av Arbetslivsinstitutet. Men det är ju just där man forskar kring sådant som förebygger ohälsa.

Jag fortsätter med att citera JO: ”Påfallande ofta rör klagomålen bristen på rehabiliterande insatser, i synnerhet om den försäkrade saknar arbetsgivare. Det förefaller behövas ett klargörande mellan berörda myndigheter – Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen – om vem som har ansvaret för vad.”

Jag undrar när vi får se förslag till åtgärder som gör något åt detta med alla som faller mellan stolarna.

Anf. 95 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Jag kan bara återigen instämma i att en icke rättssäker process för den enskilde inte är acceptabelt. Den här regeringen har suttit i snart fem månader. Innan dess var LiseLotte Olssons parti på sätt och vis i regeringskoalition med Socialdemokraterna. LiseLotte Olsson hänvisar till perioden 2003–2005. Men Vänsterpartiet är ju ansvarigt för de siffror som presenteras i LiseLotte Olssons interpellation.

Jag kommer däremot att med all kraft försöka komma åt fusksituationen och överutnyttjandet. Men det gör jag mot bakgrund av att jag vill stärka de sjukas och arbetsskadades möjligheter. Det ska finnas ett tryggt socialförsäkringssystem för dem som verkligen behöver det – alltså att rätt person får rätt ersättning, att vi har robusta system som håller och att vi tittar på arbetsförmågan snarare än på arbetsförmågan.

Jag tror att LiseLotte Olsson vet om att Anna Hedborg har kommit med en utredning. I den skriver hon mycket tydligt att många verkar ha fått sjuk- och aktivitetsersättning, trots att de har en arbetsförmåga, därför att det har varit en arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Jag tycker att det är väldigt inhumant att man i stället för att hjälpa människor till ett lämpligt arbete med en lämplig arbetsmiljö har förtidspensionerat de här personerna. De har kommit innanför den här dörren som sedan har gått i baklås. Väldigt få har kommit ut.

Under förra mandatperioden fick vi en rapport från Riksrevisionen där man säger att endast 1 procent har kommit ut. De har fått för lite insatser under tiden och för lite rehabilitering, och en arbetsmarknad som varit anpassad till dem har inte funnits.

Regeringen har på denna korta tid infört nystartsjobb som innebär att man stimulerar till arbete. På ett par veckor kommer det 1 400 nyanställningar med detta arbetssätt. Vi tar också bort medfinansieringen, vilket innebär att arbetsgivarna inte behöver vara oroliga för att anställa någon som varit sjuk eller varit borta länge. Vi har en mängd åtgärder.

Jag har gett Anna Hedborg i uppdrag att utreda företagshälsovårdens möjligheter att börja agera och få nya muskler för att i tid kunna hjälpa människor.

Jag har också bett Anna Hedborg – det gjorde jag förra veckan – att titta på hur vi ska förbättra och utveckla utbildningarna för dem som ska arbeta inom företagshälsovården för att på det sättet kunna hjälpa personen.

Lönebidragen har blivit fler, och lönerna har ökat.

Det handlar alltså om att hjälpa i tid, om en rehabilitering som inte har förekommit under de senaste åren. Jag tror att LiseLotte Olsson vet att 140 personer dagligen under de senaste tolv åren blivit förtidspensionerade. Det är något som jag aldrig kommer att acceptera.

Jag kommer i alla fall – det lovar jag, LiseLotte Olsson – att försöka att göra allt för att minska inströmningen och för att öppna dörren och hjälpa människor tillbaka till ett socialt liv och till ett arbete.

Anf. 96 LISELOTTE OLSSON (v):

Herr talman! Det låter väldigt bra då statsrådet pratar på det här sättet. Det som hände under tidigare period är förstås inget som jag fullt ut försvarar. Det var väldigt dåligt också då. Men jag är rädd att det blir

ännu sämre nu sett till de åtgärder som regeringen och statsrådet pratar om.

Människor får det svårare. Människor känner sig osäkrare och otryggare. Gör man det mår man per automatik dåligt – man mår sämre.

Trots svaret här finns det en oförmåga och ett ointresse för att vilja göra någonting åt grundproblemet.

Grundproblemet är att människor slits ut och mår dåligt i ett allt tyngre och snävare arbetsliv och att den ekonomiska stressen och otryggheten ökar. Det ni har hunnit göra är i alla fall att göra om försäkringssystemet. Det började med a-kassan, och nu kommer sjukförsäkringen att göras om.

Jag har ett exempel. Jag har en vän som har aktivitetsstöd. Han får sin ersättning sänkt med 100 kronor per dag efter skatt i början av mars när de lägre nivåerna börjar gälla. Från att ha fått 420 kronor per dag kommer han att få 320 kronor per dag. Hur mår han och hans familj? Han mår inte bra, kan jag säga.

Ska vi komma till rätta med ohälsan och varför så många mår dåligt – inte bara fysiskt utan även psykiskt, som det som jag gav exempel på leder till – behövs ett helt batteri av åtgärder. Jag ska nämna några som jag tycker är mycket viktigare och i mycket högre grad skulle leda till minskade sjuktal och bättre hälsa än högerregeringens jakt.

Det behövs mer resurser till offentlig sektor och en satsning på den generella välfärden. Där vet jag att vi inte är överens. Men jag menar att en satsning på den generella välfärden är betydelsefull för den enskilda individens livssituation och även främjar hälsan i arbetslivet.

Tillgången och kvaliteten på rehabilitering måste förbättras. Precis som statsrådet sade har det inte fungerat, det har det inte gjort. Vi vet att kvinnor missgynnas när det gäller rehabilitering. Man får mindre över huvud taget, och det man får är billigare och mindre kvalificerat än det männen får. Det måste vi ta itu med.

Samordningen kring rehabilitering måste också förbättras. Det är en av de saker som JO har kritiserat. Alla inblandade parter, Försäkringskassan, socialtjänst, sjukvård och arbetsförmedling, har olika kompetenser att bidra med. Alla de här kompetenserna och resurserna behövs för att underlätta återgången till arbete.

Jag tror att man kan göra sjukpenningen steglös. Om den försäkrade kan vara sjukskriven på vilken procent som helst möjliggör man mer individuella rehabiliteringslösningar. Jag skulle vilja veta hur statsrådet ser på en sådan idé.

Arbetsgivarens ansvar för det förebyggande arbetet måste tydliggöras. Där finns det väldigt mycket som vi måste ta tag i. Ett förslag kan vara att införa sanktioner till arbetsgivare som bryter mot vad som är deras ansvar.

I dag har vi någonting som kallas sjuknärvaro, det vill säga att man går till ett arbete trots att man är sjuk. Mycket av sjuknärvaron beror på att den som är lågavlönad inte har råd att vårda sin hälsa. Slopa karensdagen, och då skulle vi slippa en hel del av de längre sjukskrivningarna.

Vi behöver åtgärder för ett rymligt arbetsliv med ett systematiskt arbetsmiljöarbete och rymliga arbetsplatser där alla får plats. Så har vi det inte i dag. Vi behöver myndigheter som samarbetar kring den sjukas

Anf. 97 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Jag kan börja med att säga till LiseLotte Olsson att jag är väl medveten om betydelsen av tidiga insatser och av att vi observerar personer innan det har gått för långt. Jag har arbetat som företagssköterska i tolv år och är väl medveten om situationen. Men jag är också som politiker och statsråd väl medveten om betydelsen av tillväxten i landet och av att fler människor kommer i arbete och betalar skatt så att vi får de pengar som vi behöver för att satsa på den välfärd vi vill. Vi vill ha bättre sjukvård, bättre skola, bättre äldreomsorg. Vi vill ha trygga socialförsäkringssystem och så vidare. Det får vi bara om vi ser till att folk kommer i arbete och betalar skatt. Då mår man också väldigt mycket bättre.

Jag skulle vilja på tal om rehabilitering påminna LiseLotte Olsson om den sjukvårdsmiljard som regeringen har hunnit sjösätta, ett avtal mellan Sveriges kommuner och landsting. Vi ger möjligheter för landstingen för effektivare sjukskrivningsprocesser. Vi har en sjuka i Sverige som är att vi gör en sak i sänder, väntar och ser. Så har sjukskrivningarna dragit ut på tiden både tre och sex månader, och sedan har det blivit förtidspension. Vi har världens längsta sjukskrivningstider som inte innehåller så mycket. Låt oss i stället se till att landstingen får möjlighet att dela kostnaderna för ohälsan med staten. Då får de å sin sida se till att göra bättre saker under sjukskrivningen, med rehabilitering och så vidare.

Vi har ett avtal ömsesidigt med Sveriges kommuner och staten på 1 miljard kronor, och det tror jag kommer att sätta press på att göra fler smarta saker samtidigt.

När det gäller fusk vill jag säga att jag har tagit del av den rapport som kom om medborgare, socialförsäkringssystemet och Försäkringskassans arbete. Det är SCB som har kommit med en rapport i dagarna där jag kan läsa vad svenska folket tycker om att vi arbetar med att försöka motverka ett överutnyttjande och fusk. Mellan 80 och 90 procent av medborgarna säger att det är bra att vi försöker rädda socialförsäkringssystemet genom att se till att de som inte behöver ekonomiskt bistånd inte heller får det. Det tycker jag är självklart att vi ska arbeta för.

Då beklagar jag att det i denna debatt blir fråga om korta politiska vinster med att gå ut och misstänkliggöra det arbete där den gamla regeringen, med Vänsterpartiets benägna bistånd, beslutade att anställa 300 personer inom Försäkringskassan som bara ska försöka hitta överutnyttjande och fusk. LiseLotte Olssons parti har varit med om att besluta om att anställa dessa 300 personer. Vi fullföljer det. Vi tänker inte ge vika. Jag är ledsen om det finns de som känner sig misstänkliggjorda. Men för att värna det här systemet är jag beredd att ta den debatten.

Anf. 98 LISELOTTE OLSSON (v):

Herr talman! Jag är väl medveten om att de här fuskjägarna, som de kallas, anställdes under förra mandatperioden. Det var före min tid här i riksdagen. Jag kan säga att jag var väldigt kritisk till det då. Hade jag funnits här hade jag gjort allt för att de inte skulle anställas på det sätt

Svar på
interpellationer

som skedde. Men det är historia, nu har vi dem. Jag tror inte alls att det är rätt väg att gå.

Självklart är det viktigt att förtroendet för socialförsäkringen finns kvar. Det är vi överens om. Hur man gör det är väl det där vi skiljer oss åt. Men det är klart att den behövs både för att den enskilde ska känna sig trygg och för att vi alla ska känna oss solidariska och villiga att bidra till försäkringen. Tyvärr känner sig människor misstänkliggjorda – jag har inte sett SCB-undersökningen – och drabbade av jakten. Det går inte att komma ifrån. Jag får samtal i princip varje dag av människor som känner sig utsatta och misstänkliggjorda.

Kassan och regeringen borde ta sitt ansvar för att värna försäkringen, inte bara skylla på de försäkrade. Det är där jag ser stora brister.

När man diskuterar så som Cristina Husmark Pehrsson gör misstänkliggör man hela välfärdssystemet. Jag tror att det finns en ambition, tyvärr, att öppna för privata försäkringslösningar.

Som jag sade i mitt förra inlägg efterlyser jag och alla försäkrade de konkreta åtgärderna för att komma till rätta med det tunga krävande arbetsliv som finns. Det tycker jag saknas.

Sedan borde åtgärderna mot oegentligheter och felaktigheter egentligen vara samma åtgärder som för att stärka rättssäkerheten och den goda servicen.

Jag har ett exempel på vad jag menar, men jag antar att jag inte hinner ta det på tre sekunder.

Anf. 99 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Jag blir lite förskräckt när jag hör LiseLotte Olsson. Jag kan bara säga att jag hoppas att jag inte ska behöva tyda det som att LiseLotte Olsson menar att vi inte ska göra någonting åt de signaler om fusk och överutnyttjande som kommer. Min ambition är att fortsatt angripa det. Då beklagar jag att det finns de som känner sig misstänkliggjorda, men jag kan inte stillatigande se att det finns ett överutnyttjande som Försäkringskassan själv har kommit fram till.

Jag vill påminna om att det alltså inte är regeringen som i budgeten har kalkylerat med en besparing på 1 miljard kronor på grund av uteblivet fusk, utan det är Försäkringskassans egna beräkningar. Försäkringskassan har en egen styrelse med fullt eget ansvar. Jag har förtroende för styrelsen, och jag hoppas att LiseLotte Olsson också känner förtroende för den. Annars får LiseLotte Olsson och Vänsterpartiet reagera på annat sätt.

Den nya socialförsäkringsutredning som LiseLotte Olsson hänvisade till håller vi på att skriva direktiv till. Det kommer säkert att finnas stora möjligheter att delta i en sådan utredning, och vi får fortsätta att diskutera det här.

Men återigen: De neddragningar, omorganisationer och så vidare som i dag sker inom Försäkringskassans ram beslutade riksdagen om under förra mandatperioden, när bland annat LiseLotte Olssons parti satt med i majoriteten.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 100 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Hans Wallmark har frågat mig vilka frågor jag avser att belysa vid sammankomsten i Skåne den 2 mars, samt vilka åtgärder jag avser att vidta tillsammans med övriga nordiska samarbetsministrar för att ytterligare underlätta handeln i gränsregioner.

Under den hearing i Haparanda som Hans Wallmark nämner framkom en rad belysande exempel på såväl framgångsrikt gränsregionalt samarbete som de gränshindersproblem som Tornedalens invånare upplever.

Det är viktigt att myndigheterna i de nordiska länderna fortsatt arbetar med att underlätta samarbete och rörlighet över våra gränser. Medborgarperspektivet är centralt i denna fråga. Det är också just medborgarperspektivet som kommer att präglade den Öresundshearing som jag har tagit initiativ till och som kommer att arrangeras i Malmö den 2 mars. Såväl allmänhet som olika aktörer på lokal, regional och nationell nivå är inbjudna. Jag vill få ett underlag för de konkreta åtgärder som behöver vidtas. Med hänsyn till den vikt regeringen fäster vid tillväxt och sysselsättning är jag särskilt intresserad av att underlätta Öresundsintegrationen på dessa områden.

Jag kan också informera om att jag den 14 mars kommer att besöka Eda kommun i Värmland. Syftet är bland annat att få information om samarbetet mellan Arvika–Kongsvinger och omgivande norska och svenska kommuner. Dessutom kommer jag att besöka Grensetjänsten i Morokulien, det informations- och rådgivningscenter beläget mitt på gränsen mellan Sverige och Norge som kommit långt i arbetet med att lösa gränshinder av olika slag.

Vi har inom Regeringskansliet inlett arbetet med att departementsvis kartlägga befintliga gränshinder. Som nordisk samarbetsminister kommer jag att vara pådrivande i detta arbete, men ansvaret för att åstadkomma konkreta resultat ligger hos samtliga berörda ministrar inom deras respektive politikområden. Inom Nordiska ministerrådet arbetar den svenska regeringen tillsammans med de övriga nordiska länderna för att undanröja gränshinder. Arbetet mot gränshinder kommer också att präglade vårt kommande ordförandeskap 2008.

Handel är en mycket viktig näring i våra gränsregioner och Ikeas etablering i Haparanda–Torneå är ett bevis på den potential som finns i dessa områden. Förra året slog gränshandeln mellan Sverige och Norge rekord. Enligt preliminära beräkningar spenderade norska kunder ca 11 miljarder kronor i Sverige 2006. Även i Öresundsregionen sker en aktiv gränshandel. Årligen beräknas danska kunder handla för 2 miljarder kronor i Malmö. Sammantaget har vi i dagsläget en mycket viktig gränshandel mellan Sverige och våra nordiska grannar.

Frågan om avgifterna vid användning av utländska betalkort i Danmark, som särskilt har uppmärksammats i relation till det danska Dankortssystemet, är en fråga som Sverige vid flera tillfällen tagit upp i nordiska sammanhang. Vi har dock ännu inte nått en lösning i detta fall. Samtidigt har EU-kommissionen uppmärksammat frågan och den ingår i dess arbete med att se över hinder för betalning på den inre marknaden.

*Svar på
interpellationer*

En annan viktig fråga är norska gränshinder mot handel med jordbruksprodukter. Regeringen arbetar aktivt för att dessa ska tas bort.

Regeringens utgångspunkt är att handeln mellan de nordiska länderna ska främjas och ske på ett sådant sätt att den gynnar länderna. Norden bör vara en föregångare vad gäller realiserandet av en europeisk inre marknad, och vi kan konstatera att det finns flera frågor som har lösts tack vare den öppna dialog vi kan föra med våra nordiska grannländer.

Anf. 101 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Låt mig säga "vår". Det handlar dock inte om snögloppet i Stockholm och än mindre om det Skåne som några av oss här i kammaren tillhör, där det har varit blåst och snö de senaste dagarna, utan om "vår" som en årstidsbestämning av hur jag uppfattar att det nordiska samarbetet nu är i Sverige och svensk politik. Jag tycker att man kan notera tydliga vårkänslor med hjälp av regeringens minister för nordiskt samarbete, Cristina Husmark Pehrsson.

Herr talman! Jag sitter själv med som ledamot i vår delegation i Nordiska rådet och känner där i socialdemokraten Sinikka Bohlin en stark vän av det nordiska samarbetet. Jag tror att vi kan prata om vår när det gäller nordiskt samarbete.

Det är viktigt att vi kan omsätta alla de vackra talen om hur viktigt det är att riva gränshinder och förenkla för medborgarna i konkreta handlingar. Det känner jag också väldigt tydligt att statsrådet Cristina Husmark Pehrsson försöker göra.

Herr talman! Här i kammaren debatterade vi för ett par tre månader sedan en annan interpellation. Då meddelade Cristina Husmark Pehrsson att det skulle bli en hearing i Skåne den 2 mars. Dessförinnan, i mitten av januari, var det en hearing i Tornedalen, i Haparanda, om den gränsproblematik som finns där. Jag tror att det är på precis det sättet man ska arbeta. Jag noterar att ledamoten Krister Hammarbergh är närvarande i kammaren. Han var en aktiv deltagare i Tornedalsseminariet i Haparanda.

Statsrådet pekar också i sitt svar på att hon den 14 mars kommer att besöka Värmland för att diskutera den gränsproblematik som finns mellan Sverige och Norge. Det blir lätt så att alla frågor om Norden tros handla om områden med stor befolkningskoncentration, som Öresundsområdet. Men det är minst lika viktigt att man betonar förhållandena i Tornedalen mellan Finland och Sverige samt i Värmland och Jämtland mellan Sverige och Norge.

Herr talman! Jag är gammal journalist, och därför ska jag säga att det finns en liten nyhet i statsrådets svar som jag tycker att det är extra värdefullt att lyfta fram. Det är att hon på andra sidan i sitt svar – i pagineringen av det dokument jag har – skriver: "Arbetet mot gränshinder kommer också att präglade vårt kommande ordförandeskap 2008." Det tycker jag är ett väldigt bra besked. Jag tror också att det är viktigt att de konkreta, vardagsnära frågorna lyfts fram, som handel.

Ett problem som vi har i Öresundsregionen är svårigheter att använda internationella betalkort i Danmark i vissa fall. Det finns ett Dankortssystem som försvårar. Det är ett konkret gränshinder som irriterar medborgare och försvårar för dem. Därför är det också bra att vi från Sveriges sida försöker ligga på och förändra det. I samband med Nordiska rådets

session i Köpenhamn för ungefär ett halvår sedan sade Danmarks minister för nordiskt samarbete, Conny Hedegaard, att hon inte kände till Dankortsproblematiken, men tyckte att man borde göra någonting åt den. Det är bra att vi ligger på och försöker upplysa olika länder om de svårigheter som finns. Den Dankortsproblematik som finns mellan Skåne och Själland, mellan Sverige och Danmark, är reell för den enskilda individen. Det är bra att man lyfter fram medborgarperspektivet.

Herr talman! Avslutningsvis tror jag att det är väsentligt att man även om förväntningarna är stora har respekt för att sådant här tar tid. Det tycker jag att man kan ana i statsrådets svar. Därför är det också bra att ringa in ett par, tre, fyra, fem frågeställningar i stället för att försöka förändra allt på en gång. Vi ska ha ödmjukheten att erkänna att det tar tid, men vi ska också ha ambitionen att konkret förändra för att förbättra de enskilda gränsbornas vardag.

Herr talman! Jag tror att vi kan tala om vår, om än inte i Stockholm väderleksmässigt.

Anf. 102 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Det har talats om väder här. Vi har liknande problem i olika delar av landet. Vi har också lite olika sätt att se på saker ibland. Som norrbottning har jag en stilla fundering varför man kallar ett vanligt snöfall för snöoväder. Men det är kanske den regionala skillnaden.

Jag vill föra med mig hälsningar till Cristina Husmark Pehrsson från Norrbotten. Det seminarium som Hans Wallmark nämnde uppskattades väldigt mycket av norrbottningarna.

Det uppskattades väldigt mycket inte bara av moderater eller alliansföreträdare utan även av socialdemokratiska kommunalråd och andra. Under flera år har jag skrivit skriftliga frågor och interPELLERAT till tidigare statsråd. En del av de frågor jag har tagit upp har jag fått svar på. Det har inte hänt något. En del av dessa frågor kom upp under hearingen. Det kom upp andra typer av problem. Men för första gången finns det en vilja. Man upplever en direkt politisk vilja att börja ta tag i situationen. Jag tycker att det är ett bra tillvägagångssätt att börja ta tag i de här olika gränshindren. Dels var det Haparanda, dels det som kommer i Skåne i nästa vecka. Sedan har vi det som kommer den 14 mars, var det väl, som gäller gränstrakterna mot Norge.

Sedan är det klart att har man denna typ av väldigt ambitiösa arbetsätt, att först lyssna på vad människor har för praktiska hinder, ställer det naturligtvis krav på en själv också. Det vill jag också gratulera regeringen till. Det är en utmaning. Vissa av de här problemen borde rimligen vara väldigt lätta att lösa, för det är rena stolligheter. Andra gränshinder är betydligt svårare. De måste lösas bilateralt och ibland kanske det rent av måste lyftas upp till Europeiska unionen. Hans Wallmark nämnde det. Jag vet inte om det är en nyhet, det kanske är så, men ska vi lösa alla dessa gränshindersproblem måste en hel del av dem också komma upp under den tid då vi är ordförandeland.

Får jag återigen gratulera statsrådet till en väl genomförd hearing. Jag har också fått en uppmaning, och den har säkert även nått departementet. Det är att när de här tre sakerna är genomförda vill man gärna från Torneadalens sida bjuda in och välkomna till ett uppföljningsmöte. Jag tror att det kan vara en klok idé att ta den uppmaningen och sedan försöka

Svar på
interpellationer

Anf. 103 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Tack för hälsningen från Haparanda, om jag börjar där. Självklart är det roligt att det har mottagits på ett bra och positivt sätt. Nu ska jag naturligtvis inte ta åt mig äran fullständigt. Att frågan är så stor och att trycket är så högt nu beror på att proppen på något sätt har gått ur flaskan. När jag till exempel tittar på statistik för gränspendling vid Öresund varje vecka ser jag att den ökar med flera hundra personer. Trycket är alltså väldigt stort i dag. Då gäller det att vi arbetar från olika aktörer. Jag vet att Hans Wallmark lyfte upp frågan om Dankort på Nordiska rådet. Det är viktigt att vi här, i regionerna och så vidare arbetar mot samma mål. Då tror jag nog att vi ska hjälpas åt att klara detta. Men det handlar som sagt om en vilja från alla inblandade aktörer oavsett, tror jag också i dag, partifärg.

Hans Wallmark skriver i sin interpellation att vi ska ha utgångspunkt i människan. Det är precis där jag tror att vi måste börja titta. Hur ser det ut för de personer som i dag bor på en sida av gränsen och arbetar på en annan? Hur ser socialförsäkringssystemen ut? Men också: Hur ser det ut för företagsamheten, att kunna starta och driva företag? Hur ser det ut med forskningen, med utbildning, med medel som ska tillföras? Det finns stort och det finns smått.

I mitt svar skriver jag också att vi har frågat de olika departementen hur de på olika sätt kan skriva ned gränshinder som de är beredda att arbeta på. Jag har alltså redan det första utkastet till detta här, så det är redan på gång även om jag inte läser upp allt.

Av detta tillsammans med mycket synpunkter som redan finns ute i landet, och vad vi har hämtat in i de här hearingarna, är det min ambition att vi ska få ihop en lista med både stort och smått. Låt oss börja i ena ändan av det här och arbeta oss framåt. Men låt oss, där vi inte kan och klarar allting, säkerställa att det finns en god information på olika sätt med webbportaler, socialförsäkringar, Hallå Norden och så vidare. Låt oss titta på detta. Men det handlar ju också om EU och möjligheten till information, om att söka undantag, dispens för det här med arbetsgivaravgift och så vidare. Vi behöver en mångfald med information om detta. Jag ser fram emot att nu också besöka Malmö och lyssna. Programmet är gediget. Jag tror att jag kommer att få väldigt mycket nyttigt med mig därifrån. Sedan har jag också detta med Eda kommun.

Det bilaterala skatteavtal som slöts mellan Sverige och Danmark 2003 har jag nu i regleringsbrevet gett i uppdrag åt Skatteverket att se över – inte i första hand för att omformulera det eller skriva om det, utan det står att man *ska* se över det. Låt oss se vad vi kommer fram till.

En annan viktig fråga för att få ett reellt grepp om gränsproblematiken just när det gäller Öresund är naturligtvis statistik. Det handlar om statistik i fråga om Finland och Norge också. Därför har jag i regleringsbrevet till Statistiska centralbyrån skrivit att jag vill ha synpunkter på möjligheten att införliva gränsstatistiken i den nordiska statistiken, inte minst när det sedan gäller skatterna och hur många som faktiskt arbetar och bor på olika sidor om Sundet.

Anf. 104 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Jag tycker att det statsrådet nämner är en oerhört sympatisk arbetsmetod. Det som sker nu är ju att man gör de här tre inventeringarna: Tornedalen i Haparanda, Öresundsområdet i Malmö och sedan Värmland, förhållandet mellan Sverige och Norge. Man gör en inventering och samlar in så många olika tankar och åsikter som möjligt. Jag hade själv förmånen att tillsammans med Krister Hammarbergh, Cristina Husmark Pehrsson och ytterligare ett antal engagerade människor vara med på mötet i Haparanda. Då kom stort som smått, perifert och rakt i centrum – allt kom upp, och det inventerades rätt mycket. Jag såg dessutom att statsrådet antecknade flitigt och gjorde en oerhört elegant sammanfattning av alla inlägg. Jag tror mig kunna gissa, herr talman, att det nog kan bli något liknande i Skåne. Även där blir det stort och smått, även där centrum och periferi och förhoppningsvis även där en ivrigt antecknande minister.

Utifrån denna baslista med argument och skäl får man sedan naturligtvis göra en sortering: Vad är realistiskt, vad är möjligt och vad är önskvärt? Där kan ju vi andra ledamöter också på olika sätt bistå statsrådet genom att påpeka att även om ambitionerna är de högsta, även om viljan stor, måste man ha en ödmjukhet inför de praktiska möjligheterna. Det ska samverkas med minst ett annat land och vissa fall också i andra konstellationer, till exempel i EU-kretsen.

Några av dessa saker har ju ministern själv nämnt och jag kan inte annat än bekräfta att jag tycker att det är viktigt. Jag tycker till exempel att det här med betalströmmar är viktigt. Det ska vara enkelt att göra en affärstransaktion, att handla som medborgare i ett nordiskt land i ett annat nordiskt land. Jag tror just att affärstransaktioner, handelstransaktioner, är väldigt viktiga.

En annan fråga, som jag själv också har uppmärksammat de senaste dagarna, är att jag tror att infrastrukturen måste fungera. Det har bekymrat mig. Jag ser dessutom att infrastrukturministern är här i kammaren, så jag kan titta på båda statsråden samtidigt, herr talman, och nämna just att det är ett problem för den skandinaviska infrastrukturen, åtminstone i Öresundsområdet, när det är så svårt med köer och sådant trassel med incheckning som det har varit på Kastrup. Det är en fråga som jag själv har engagerat mig i de senaste dagarna, och det har kommit väldigt mycket synpunkter från medborgare på båda sidor av Sundet som just bekräftar det här problemet.

För mig tror jag att gränssamarbete handlar just om detta. Det ska vara enkelt. Det ska vara serviceinriktat. Det ska fungera. Det är medborgarnas förhoppning att vi politiker ska medverka till att ta bort dessa hinder, minska dessa svårigheter. Jag tycker att statsrådet Cristina Husmark Pehrsson tydligt har visat den svenska regeringens ambition – och därtill inte bara den svenska regeringens utan också, tror jag den svenska riksdagens. Jag känner precis samma sak när det gäller den svenska delegationen i Nordiska rådet. Vi vill vara konstruktiva. Vi vill förenkla. Vi har också insikten att det här kan ta tid, men ambitionen är det inget som helst fel på.

Herr talman! Låt oss gratulera Cristina Husmark Pehrsson till ett väl utfört arbete i Tornedalen/Haparanda och låt oss välkomna henne ”hem” till Skåne!

Anf. 105 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Tack så mycket. Jag tackar så mycket för att Hans Wallmark lyfter fram den här frågan och är engagerad. Jag vet att Nordiska rådet är engagerat, jag vet att riksdagen är engagerad i de här frågorna. Det var lite det jag menade när jag sade att vi på olika sätt kan bidra till de här diskussionerna.

Jag är samarbetsminister och ska driva på, men mina kolleger ska också vara ansvariga för sina frågor.

Hans Wallmark nämnde ordförandeskapet 2008. Då är Sverige ordförande för Nordiska ministerrådet. Då kommer gränsmöjligheterna att vara en tung punkt.

Till Krister Hammarbergh vill jag säga att en av erfarenheterna från Haparanda och Tornedalen var att den finska landshövdingen från Lappland sade att hon var överväldigad av hearingen. Hon sade att i Finland börjar vi med problem och vad det kostar. Hon tyckte inte att vi gjorde så i Tornedalen–Haparanda-konferensen. Hon såg i stället möjligheterna.

Jag tror att vi alla ser möjligheterna att underlätta för människor, företagsamhet, forskning och utbildning och att göra det enklare och trevligare.

Jag såg också när det gällde Haparanda att kris är uppfinningarnas moder. Man försöker på olika sätt. Man orkar inte vänta på att länderna kommer till skott och underlättar och gör saker möjliga. Man har en öppenhet mellan Torneå och Haparanda när det gäller sjukvård. Jag var där innan jag blev statsråd.

Det fattas fortfarande mycket för att man ska kunna arbeta och utnyttja varandras kapacitet på ett bra sätt. Det är inte meningen att vi ska gå vid sidan av lagar, regler och förordningar, utan vi ska se till att detta blir möjligt.

Hans Wallmark avslutade med att säga att vi ska visa respekt för att det kommer att ta tid. Jag tycker att vi också ska visa respekt för att vi är olika länder med olika parlament och olika lagar. Där vi känner att vi inte kommer ända fram i våra dialoger handlar det om att se till att vi har god information att erbjuda både enskilda och företag.

Låt oss på alla sätt hjälpas åt att driva frågan vidare och hålla den levande. Då tror jag att det kommer att bli både enklare och roligare.

Överläggningen var härmed avslutad.

16 § Svar på interpellation 2006/07:309 om klimatsituationen och åtgärder mot tung trafik på vägarna

Anf. 106 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Karin Svensson Smith har ställt flera frågor till mig som tar sin utgångspunkt i en utredning från riksdagens utredningstjänst som visar att koldioxidutsläppen från lastbilstrafiken i Sverige ökar kraftigt. Karin Svensson Smith har dels ställt en generell fråga om vilka åtgärder jag avser att vidta för att klimatpåverkan från godstransporterna ska minska, dels mer specifika frågor som rör regler för fordons vikt och dimensioner och de avgifter som tas ut vid beslut om dispens från dessa regler.

Klimatförändringarna är en av de största utmaningarna världen står inför. Regeringen har därför högt ställda ambitioner för klimatarbetet och Sverige ska driva en ambitiös och kostnadseffektiv klimatpolitik som också inbegriper transportsektorn.

För att begränsa utsläppen av koldioxid från lastbilstransporter behövs en kombination av olika åtgärder. Regeringen stöder utvecklingen av förnybara drivmedel och energieffektivare fordon och transportlösningar på flera sätt. Inom ramen för energiforskningsprogrammet vid Energimyndigheten stöds utvecklingen av den andra generationens biodrivmedel från skogsråvara. Utvecklingen av hybridfordon stöds bland annat genom projektet Svenskt Hybridfordonscentrum som ska genomföras vid Chalmers tekniska högskola i samarbete med svensk fordonsindustri. Vägverket stöttar företag som utbildar sina chaufförer i *heavy eco-driving*. Detta är bara några exempel.

Så till frågan om de svenska reglerna för maximal vikt och längd på lastbilar. Sverige har trots möjligheten med 25,25 meter långa lastbilar en av de högsta andelarna av godstransporter på järnväg i EU, och mängden gods som transporteras på det svenska järnvägsnätet var under 2005 den högsta någonsin. I Nederländerna, där man nyss avslutat ett fullskaleförsök med längre lastbilar, har en mycket liten påverkan setts på järnvägs-trafiken. Däremot har antalet lastbilar kunnat reduceras med en positiv påverkan på både säkerhet och miljö. Jag kommer därför att fortsätta verka för en ytterligare harmonisering inom detta område och för att fler länder tillåter fordonskombinationer på 25,25 meter.

När det gäller frågorna om undantag från reglerna för fordons vikt och dimensioner förstår jag inte Karin Svensson Smiths upprördhet över att det är för enkelt att få dispens. Jag tycker tvärtom att det är bra att Vägverkets och kommunernas handläggning av dispensansökningarna sker på ett enkelt och effektivt sätt. För att skapa nya jobb och nya företag i Sverige behövs enklare regler, inte krångligare.

Avgifterna för att behandla en dispensansökan bygger på de principer som finns i avgiftsförordningen som tar sin utgångspunkt i regeringsformen. Enligt dessa principer ska avgiften motsvara de kostnader som myndigheten har i samband med prövningen. Vägverket tar därför betalt dels för själva handläggningen av ärendet, dels för eventuella merkostnader som till exempel flytt av väganordningar som räcken eller ledningar. Möjligheten att ta med slitagekostnader eller andra kostnader som tidsförluster för andra trafikanter ser jag som ytterst begränsad.

Jag delar helt Karin Svensson Smiths åsikt att överlastade fordon såväl snedvrider konkurrensen mellan åkarna som ökar slitaget på vägarna och därmed underhållsbehovet. Dessutom kan överlastade fordon vara en trafikfara.

Som Karin Svensson Smith pekar på utför Vägverket sedan några år tillbaka mätningar av bruttovikter och axellaster på ett antal mätplatser. Glädjande nog kan vi konstatera att överlasterna minskat år 2006 jämfört med tidigare år och att förhoppningsvis hittills vidtagna åtgärder börjar ge resultat, bland annat möjligheten att besluta om förskott av överlastavgiften för fordon som kommer från länder utanför Norden.

Vägverkets mätningar ingår som en del i en handlingsplan 2006–2007 med åtgärder som ska minska antalet överlastar. I planen ingår att utveckla en metod för att mäta laster på fordon men också samarbete

med åkeribranschen och polisen. En särskild del av planen behandlar regelefterlevnad i form av kontroller och påföljder. Innan Vägverkets plan är genomförd är jag inte beredd att redovisa några ytterligare initiativ för efterlevnaden av reglerna om överlast.

Anf. 107 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret. Jag har nog ingen annan uppfattning än den som regeringen har deklarerat i sin regeringsförklaring, det vill säga att klimathotet är vår generations ödesfråga. Det behöver vi nog inte diskutera mer. Det är bra att vi är överens om utgångspunkten för diskussionen.

Ett bekymmer som vi måste titta på är vad vi kan göra för att begränsa klimathotet. Ser man på Miljömålsrådets redovisningar till regeringen och oss i riksdagen är det ökningen av vägtransporter som har gjort att man har fått revidera prognoserna för att klara målet. Om man ser det i ett större perspektiv är det ett stort bekymmer att de tunga transporter ökar. Vi har inget emot handel, utveckling, arbete och tillväxt, men när det medför denna klimatpåverkan måste man fundera över vad man kan göra åt det.

Ministern svarar att man ska byta bränslen och satsa på forskning. Det är givetvis bra insatser, men jag tror inte att det räcker för att begränsa fordonens klimatpåverkan. Jag undrar varför inte järnväg och sjöfart nämns. Vi kan faktiskt transportera ganska mycket på det sättet. Sverige har ju ovanligt goda förutsättningar med sin långa kust. Vi har faktiskt 50 hamnar som kan ta hand om godstransporter. Mycket av det som går på lastbil från norr till söder skulle kunna gå längs kusten i stället.

Vi har en av världens mest effektiva godsoperatörer på spår, Green Cargo. De tar 27 procent av varorna i dag. De skulle kunna ta en större andel. Jag undrar varför ministern inte pekar på den möjligheten.

Anledningen till att godstransportköparna inte i större utsträckning väljer transporter som inte belastar klimatet så mycket har att göra med priset. Den som köper transporter bedriver ingen ideell verksamhet. Än så länge är det många gånger billigare att köra lastbil hela vägen än att lasta om och kombinera med sjöfart och järnväg.

Den sista frågan i min interpellation om vilka initiativ ministern är beredd att ta för att göra något åt detta har jag inte fått svar på. Jag hoppas att ministern tar tillfället i akt och utvecklar hur man ska hitta en bättre kostnadsbild så att järnväg och sjöfart kan ta en större andel av de transporter som behövs.

Att vi från Miljöpartiet tog upp frågan om maxvikt har att göra med räckvidden och kapaciteten på transporter. Det holländska försöket är nytt. De erfarenheter och slutsatser man kan dra av det är ganska begränsade, men i Sverige har vi successivt haft en ökning av lastbilars vikt och längd.

När vi gick från 40 till 60 ton flyttade vi också gränsen för när det är kostnadseffektivt att lasta om till järnväg med 30 mil. Detta är ganska avgörande för transportköparnas vanor, och det måste vi ta i beaktande.

Det är också väldigt viktigt för vägkvaliteten. Som ledamot i trafikutskottet sedan snart nio år har jag fått många brev från människor som är upprörda över håll i vägen och att man i glesbygden inte kommer fram dit

man ska. Därför undrar jag om ministern har någon uppfattning om lastbilarnas roll i att vi än i dag får så många klagomål fast vi lägger 9 miljarder på att underhålla vägarna.

Prot. 2006/07:66
23 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 108 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Karin Svensson Smith har valt att lägga allt fokus på att kritisera långa lastbilar. Den här regeringen har som ambition att skapa tillväxtmiljöer i alla delar av landet, och då krävs bra vägar och bra möjligheter för långväga transporter. I många sammanhang är just långtra-dare och lastbilar de alternativ som finns.

Jag vill också med all tydlighet bekräfta att jag har tagit del av näringslivets ambitioner att anta den stora utmaningen att klara av klimat-målen. Regeringen vill fokusera på en ökad samverkan med näringsliv, forskning och politik. Därför presenterade alliansregeringen redan före jul tre initiativ som har med hållbara lösningar, en hållbar miljö och en hållbar klimatutveckling att göra. Det handlar om tillsättandet av en kommission för hållbar utveckling, där statsministern markerar sin priorite-ring genom att sitta som ordförande med miljöministern som vice ordförande. Detta arbete kommer att inledas med ett klimatseminarium den 7 mars.

Parallellt med detta tillsätter vi ett vetenskapligt råd för klimatfrågor. Rådets huvudroll ska vara att bidra med vetenskapliga bedömningar kopplade till den klimatpolitiska proposition som kommer 2008. Det tredje initiativet är en parlamentarisk beredning där samtliga riksdagspar-tier inbjuds att delta. Huvuduppgiften är att utgöra en beredning för den klimatpolitiska propositionen, och vi arbetar nu med direktiven i depar-tementet.

För min del är det naturligtvis avgörande att vi har ett transportsystem och en logistik vars olika transportslag används miljöoptimalt och eko-nomiskt effektivt på ett sätt som fungerar för vårt näringsliv. Därför har vi, parallellt med en översyn från Banverkets och Vägverkets sida, också ett antal utredningar: Hamnutredningen, Kombiterminalutredningen, som Banverket är ansvarigt för, och Flygplatsutredningen. Dessa utredningar är tillsatta just i syfte att skapa optimala situationer där varje trans-portslag kan nyttjas optimalt och effektivt, både ekonomiskt och miljö-mässigt.

Anf. 109 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Herr talman! Jag förstår att regeringen inte alls saknar ambitioner när det gäller att tillsätta utredningar i olika råd. Men det har faktiskt funnits utredningar och råd förut. Det finns en vägbeskattningsutredning. Det finns en godstransportdelegation. Det finns också många andra utred-ningar som pekar på det faktum att om det är billigare att köra lastbil hela vägen hjälper det inte hur många omlastningscentraler och hamnar man bygger ut – det är ändå lastbil hela vägen som kommer att gälla. Man behöver inte ta reda på så mycket mer här, utan detta är redan konstaterat.

Kan man jämföra med andra länder kan man exempelvis jämföra med USA. Där är det inte priset eller ointresset för att köra med bensin och diesel som har varit dominerande. Men man har en maxvikt på 36 ton för lastbilar. Det gör att järnvägen transporterar 60 procent av det landbase-

rade godset i USA. Det är en mycket större andel än i Sverige, och det beror på järnvägens styrka, nämligen att den kan ta stora laster. Låter man lastbilen växa krymper järnvägens marknadsandel. Det är rätt enkelt att inse detta.

Detta med bra vägar är definitivt en ambition som Miljöpartiet delar. Vi behöver bra vägar i hela landet, både för varor och för människor som ska till sina destinationer. Men vad är det som hindrar att vägarna är bra? Och vad är det som hindrar att man tittar på orsakerna till att vägarna slits?

Vägverket har i sin sektorsredovisning tittat på detta. De konstaterar att en fullastad långtradare på 60 ton sliter lika mycket på vägen som 75 000 personbilar. De klagomål som vi får – människor som upplever tjälkskador eller att deras väg till jobbet eller skolan är för dålig – har en stark korrelation till hur många tunga lastbilar som finns.

Problemet med vägkvaliteten kan man åtgärda antingen genom att ösa ut mer pengar eller genom att minska det som skadar vägen. Om vi skulle ha samma gräns som resten av EU – det vill säga att en lastbil får väga max 40 ton – skulle vi också få bättre vägar utan att behöva lägga ned så mycket pengar på det.

Jag undrar om ministern har tagit del av Expressens artiklar den senaste veckan. De har handlat om lax som fiskas i en världsdal, förädlas i en annan världsdal och försäljs i en tredje, om honung som åker flygplan från Nya Zeeland och hit och om yoghurt som åker många långa och krångliga vägar med lastbil innan den kommer till konsumenten. Kan man dra någon annan slutsats än att det är väldigt billigt att transportera varor?

Ska man åtgärda detta klimatmässigt måste man se till att prisrelationen mellan klimatstörande transporter och transporter som inte stör klimatet måste ändras. Människor måste i större utsträckning köpa bröd som är bakat i den egna kommunen i stället för ett som har åkt lastbil 100 mil innan det når konsumenten. Har ministern reflekterat över artiklarna och funderat över vad man kan göra åt problemet?

Slutligen vill jag upprepa min sista fråga i interpellationen eftersom jag inte tycker att jag har fått svar på den. Varför nämns inte ekonomiska styrmedel för att nå klimatmålet?

Anf. 110 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Om Karin Svensson Smith hade läst Godstransportsdelegationens betänkande ordentligt hade hon sett att delegationen anser att Sverige bör verka för att fler länder i Europa tillåter längre lastbils kombinationer efter som de, förutom att de underlättar de intermodala transportkedjorna, också har fördelar när det gäller miljöpåverkan och transportekonomi genom att antalet fordon på vägarna kan reduceras. Detta är också en av anledningarna till att Sverige har antagit en sådan inriktning.

Vid en ökad användning av fordon upp till 25,25 meter kan man också ha tydligare enhetslaster. Det gör att man kan använda modulfordon med kombinationsväxelflak och påhängsvagn som kan användas för att transportera de vanligaste 20- och 40-fotscontainrarna och därmed direkt påverka möjligheten att kombinera lastbilstransporter med järnväg och sjöfart. Det är precis detta som är vår inriktning och vår ambition med de utredningar som tillsammans ska kroka ihop vad man från statligt

håll ska vara med och stimulera och prioritera. Det handlar precis om att man ska skapa hållbarare transportsystem och system som också skapar tillväxt och förutsättningar för företagande i alla delar av det här landet.

Vi möter mycket riktigt människor som klagat över tjälskador. Vi möter också transportföretagare som klagat över tjälskador för att den tidigare regeringen inte har lagt några pengar på vägunderhåll och därmed bidragit till höjda kostnader och sämre förutsättningar för de företag som finns i de delar av landet där behovet av bättre vägar är stort.

Genom att ha långa lastbilar skapar vi också förutsättningar att ha färre bilar och lastbilar på vägarna. Däremot skapas återigen bättre förutsättningar för färre olyckor, ökad trafiksäkerhet och i längden också bättre miljöpåverkan.

När vi talar om klimatförstörande transporter generellt är det som regeringen har tagit initiativ till att via EU arbeta med transporterna och föra in dem i utsläppsrätterna. Då skapar vi konkurrensneutralitet och en kraftfull åtgärd som också påverkar i ett internationellt sammanhang.

Det är precis detta som Karin Svensson Smith, oberoende av om hon företrätt Miljöpartiet eller Vänsterpartiet, hela tiden avstått från att vara aktiv i. Nu väljer regeringen att mycket tydligt lyfta upp klimatfrågan nationellt och därmed också föra in den i det inre arbetet i EU.

Syftet är att minska koldioxidutsläppen och skapa likvärdiga förhållanden för våra företag i Sverige.

Anf. 111 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Herr talman! Jag har arbetat såväl nationellt som internationellt med klimatfrågor. Jag var till exempel svensk delegat på FN-konferensen om miljöutveckling. Den kritiken tar jag inte riktigt till mig.

Om man ser det i ett internationellt perspektiv har vi haft två mycket intressanta frukostmöten här i riksdagen, ett med Svenskt Flygs miljökommitté och ett som handlade om skatter.

Vid båda dessa var man mycket negativ till att transporterna skulle ingå i en europeisk handel med utsläppsrättigheter. Man hävdade att om det blir ett pris är betalningsviljan för transporter mycket högre än betalningsviljan för industrin.

Om man har samma utsläppshandel minskar trycket på den omvandling av klimatskäl som behöver ske inom transportsektorn. Det är så många människor som prioriterar att flyga från Stockholm till Paris, och den resan kan inte flytta någonstans.

Däremot kan industri och arbetstillfällen flytta från Sverige till andra världsdelar och flytta ut från Europa till andra länder. Då får man två negativa saker. Dels lättar trycket på att klimatanpassa transporterna, dels blir vi av med arbete och sysselsättning i Sverige.

Det är någonting att fundera över i kombination med att vi måste ta ansvar här i riksdagen och fatta beslut om de ekonomiska styrmedel som behövs för att uppnå de mål som jag tror att vi har gemensamma, även om vägarna dit är ganska annorlunda.

Transporterna är inte bara en konkurrens olika lastbilar emellan. Man kan man läsa i senaste rapporten från Bil Sweden att antalet sålda lastbilar ökar något ofantligt. Den viktiga konkurrensen är mellan lastbil, järnväg och sjöfart.

Där måste jag tyvärr konstatera att regeringen ännu inte har något förslag som förhindrar att det blir mer av klimatstörande trafik.

Anf. 112 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Karin Svensson Smith lyfter upp ett antal frågor som den nuvarande regeringen lägger fram ett antal förslag om, vilket den regering som Karin Svensson Smith tidigare har stött inte klarade av.

Regeringen gör detta i syfte att skapa en situation där varje transportslag är miljöeffektivt och ekonomiskt effektivt. Underlaget skapar vi genom att just nu ha en översyn av kombiterminaler och hamnutredningar kopplat till den översyn och den långsiktiga planering som finns inom Banverket och Vägverket.

Det handlar om att skapa en effektiv logistik där näringslivet känner att det har en konkurrensneutralitet gentemot det i andra delar av Europa. Det skapas också förutsättningar i alla delar av landet.

Järnvägen är bra där järnvägen i dag finns. Men det finns stora delar av landet som har möjligheter att utvecklas om vi skapar rätt förutsättningar. Infrastrukturen är där en viktig del för verksamheterna i olika delar av landet.

Jag tror till skillnad mot Karin Svensson Smith att vi dessutom måste vara beredda. Menar vi allvar med att skapa förutsättningar för nya verksamheter är det fortsättningsvis ett ökat tryck på vägar och järnvägar.

Det innebär att vi måste lägga mycket stor kraft på att just förändra de fossila bränslena och skapa bättre förutsättningar för alternativa bränslen.

Transporter är här för att stanna. Vi ska bejaka människors rörlighet. Vi vill ha hit människor från andra delar av landet och också människor som besöker landet via den nya turistindustrin.

Vi behöver då ha bra transporter. Vi behöver både väg och järnväg för att människor ska kunna ta sig till de platser som i dag inte har en sådan tydlig utveckling och verksamhet som vi har ambition att utveckla.

Överläggningen var härmed avslutad.

17 § Svar på interpellation 2006/07:290 om insyn i processen i utlänningsärenden

Anf. 113 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Bodil Ceballos har frågat mig vad jag avser att göra för att försäkra mig om att hanteringen av säkerhetsärenden sker på ett rättsäkert sätt med full insyn i ärendet för de inblandade parterna och beslutsfattare.

Inledningsvis vill jag understryka vikten av att processordningen för säkerhetsärenden är utformad på ett sådant sätt att såväl den enskildes rättssäkerhet som rikets säkerhet beaktas.

Gemensamt för alla säkerhetsärenden är förekomsten av handlingar med känsliga uppgifter, som bland annat kan vara av sådan beskaffenhet att viktiga svenska intressen kan lida stor skada om uppgifterna röjs. Sekretesslagen innehåller därför bestämmelser som gör det möjligt att sekretessbelägga sådana uppgifter, bland annat med hänsyn till rikets

säkerhet eller till intresset av att förebygga och beivra brott. Huvudregeln är att sekretess inte hindrar att utlämnande av de sekretessbelagda uppgifterna sker till en enskild som är part vid en myndighet eller domstol eller dennes ombud. Den som är part i ett ärende har alltså en mer vidsträckt rätt än annars att få del av sekretesskyddade uppgifter än vad som annars följer av sekretesslagen. Undantag från huvudregeln att material ska lämnas ut gäller om det är av synnerlig vikt att vissa uppgifter inte röjs, bland annat med hänsyn till rikets säkerhet.

Det regelverk som gäller vid hanteringen av säkerhetsärenden förutsätter att en noggrann avvägning görs mellan det intresse parten har av att ta del av de uppgifter som har tillförts ärendet och intresset av att ta hänsyn till rikets säkerhet.

Enligt utlänningslagen får Migrationsverkets beslut i säkerhetsärenden i fråga om avvísning, utvisning, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd överklagas till regeringen. Ett överklagande ska skyndsamt överlämnas av Migrationsverket till Migrationsöverdomstolen, som ska hålla muntlig förhandling i ärendet, om det inte är uppenbart obehövt. Migrationsverkets akt inklusive Säkerhetspolisens yttrande ingår i ärendet som processmaterial. Migrationsöverdomstolen ska yttra sig över samtliga omständigheter av betydelse i ärendet och ska särskilt ange om det finns hinder mot verkställighet av beslutet om avvísning eller utvisning.

Regeringen har ett övergripande ansvar för rikets säkerhet, vilket är motivet till att regeringen prövar överklaganden i säkerhetsärenden. Regeringen får dock i sitt beslut inte avvika från domstolens bedömning, om domstolen finner att det föreligger hinder mot verkställighet av beslutet om avvísning eller utvisning.

Förutom den bedömning som görs av om det i ärendet finns hinder mot verkställighet av beslutet, har regeringen att göra en grannlaga avvägning mellan de säkerhetsintressen som står på spel och de skäl den enskilde har för att beviljas uppehållstillstånd. I samband med sin bedömning av ärendet granskar regeringen självfallet noga de uppgifter som Säkerhetspolisen har lämnat.

Anf. 114 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Migrationsministern! När jag lyssnar på svaret hör jag att migrationsministern tycker att det fungerar bra som det är i dag. Men jag håller inte med, för jag menar att det är uppenbart att man måste få veta vad man anklagas för om man ska kunna försvara sig mot anklagelserna. En advokat måste ju få veta vad klienten anklagas för för att kunna försvara personen i domstol.

I den bästa av världar fungerar systemen som det var tänkt. Myndigheterna tolkar eventuellt reglerna såsom vi här i riksdagen hade tänkt oss. Men i verkligheten ser det annorlunda ut många gånger. Jag har varit uppe ett antal gånger här i talarstolen och tagit upp just sådana frågor där jag menar att myndigheterna faktiskt tolkar det hela annorlunda än vad som var riksdagens mening.

Ministern säger att huvudregeln är att sekretess inte hindrar utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till den som är part vid en myndighet eller dennes ombud. Med tanke på den så gott som absoluta tystnadsplikt en advokat har är det verkligen mycket märkligt att man faktiskt

kan undanta advokaterna rätten att ta del av alla frågor i ärendet. Hur ska advokaten på ett korrekt sätt kunna företräda sin klient?

Jag vet att ministern inte kan kommentera ett enskilt ärende. Men jag vill att vi belyser problematiken i hanteringen av säkerhetsärendena. Jag har använt mig av ett speciellt fall i min interpellation. Det fallet har varit på många läppar och i medierna nu under de senaste dagarna.

Vid en frågestund här i riksdagen hade vi samma fråga uppe, och då diskuterade vi även USA:s eventuella inblandning i frågan i vår flyktingpolitik. Det svar jag fick då var att USA inte blandar sig i våra interna bedömningar av asylärenden och att fallet med egyptierna var ett misstag som inte har upprepats.

Jag är inte ensam om att ha tänkt i de här banorna. Nu senast var det Folkpartiets före detta partiledare som också menade att USA eventuellt har med det här att göra. I Italien till exempel har nu ett antal CIA-agenter åtalats för att de har bortfört en imam, så visst lägger sig USA i här och där.

Den man som jag nu pratar om besökte oss i Miljöpartiet för några veckor sedan. Han berättade om sin situation. Jag har gått igenom en stor mängd dokument av dem som inte är hemligstämplade. Jag har med andra ord läst det som inte är överstruket. Där hittade jag naturligtvis ingenting som indikerar att den här mannen skulle kunna vara en fara för rikets säkerhet.

Jag har också pratat med mannens advokat, och därefter skrev jag interpellationen. Det som bekymrar advokaten och det som bekymrar mig är just svårigheten att få insyn i ärendet. Advokaten undrade också om Migrationsöverdomstolen har tillgång till alla handlingar. Advokaten har begärt att få handlingar därifrån, men hon menar att det ändå fattas delar i det hon har fått. Får Migrationsöverdomstolen bara in de uppgifter den själv efterfrågar, eller får den all information? Det kan vara så att man bara får in uppgifter om vad det är som riskeras vid ett hemsändande av just den här mannen.

Man kan ju inte tala om skuldfråga i det här fallet, utan det handlar om att en person av Säpo har klassats som en säkerhetsrisk. Det handlar inte om att personen i fråga har begått ett brott eller någonting sådant. Det är bara domstolen som kan avgöra om han är en säkerhetsrisk eller inte. Jag lägger mig inte i den bedömningen. Jag vill bara att det ska vara möjligt för advokater, för migrationsministern och för Migrationsöverdomstolen att faktiskt få ta del av all dokumentation i ärendet. Jag vill gärna ha lite utförligare svar från dig.

Anf. 115 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Det är naturligtvis alltid komplicerat när det gäller säkerhetsärenden av den enkla anledningen att just i sådana ärenden förekommer det mycket klassificerad information som vi inte kan stå och diskutera här i kammaren. Det gör att det blir lite svårt och problematiskt ibland att föra den här typen av debatter. Det handlar ju om ett enskilt ärende som så tydligt lyfts fram som grunden för interpellationen.

Jag ska ändå göra mitt bästa för att försöka besvara Bodil Ceballos frågor. Först och främst gäller det materialfrågan. Migrationsöverdomstolen har tillgång till i stort sett allt material som behövs. När det gäller överklaganden överlämnar Migrationsverket dessa tillsammans med

samtliga handlingar i ärendet inklusive Säkerhetspolisens yttrande. I normalfallet håller domstolen en muntlig förhandling dit parterna, det vill säga utlännningen, Migrationsverket och Säkerhetspolisen, kallas. I ärenden om verkställighet – den andra kategorin – lämnar regeringen över samtliga handlingar som har getts in i ärendet inklusive Säkerhetspolisens yttranden. Domstolen kan begära att få låna de akter som Migrationsverket och regeringen har beträffande den person som ärendet gäller. Domstolen kan besluta att hålla en muntlig förhandling med parterna närvarande. Det är den ordning som gäller. I detta finns alltså inga begränsningar när det gäller det material som Migrationsöverdomstolen faktiskt har tillgång till.

När det sedan gäller sekretessfrågorna, som Bodil Ceballos lyfter fram, det vill säga de begränsningar som finns för att ta del av materialet i övrigt, är huvudregeln att sekretess inte hindrar att utlämnande sker till enskild som är part vid myndighet eller domstol. Den som är part i ett ärende har alltså en mer vidsträckt rätt att få ta del av sekretesskyddade uppgifter än vad som annars följer av sekretesslagens bestämmelser.

Undantag från huvudregeln att material ska lämnas ut gäller om det är av synnerlig vikt att vissa uppgifter inte röjs bland annat, som jag sade i det tidigare svaret, med hänsyn till rikets säkerhet eller intresset att förebygga eller beivra brott. Men även i det fallet ska den som är part ges de upplysningar om innehållet i materialet som han eller hon behöver. Visserligen får man inte lov att lämna ut den här typen av uppgifter om de skulle orsaka allvarlig skada för det intresse som skyddas av sekretessen. Men möjligheten finns.

Det regelverk som gäller vid hanteringen av säkerhetsärenden förutsätter alltså att det görs en noggrann avvägning mellan det intresse parten har av att ta del av de uppgifter som har tillförts ärendet och intresset av att ta hänsyn till rikets säkerhet.

Det går också bra inom ramen för gällande lagstiftning, om det nu bedöms som tillräckligt, att en myndighet eller en regering i stället för att hemlighålla känsliga uppgifter begränsar spridningen genom att uppställa förbehåll för den enskilda parten eller för ombudet. Det innebär alltså att uppgifterna får användas i det aktuella ärendet men inte spridas vidare till någon annan eller publiceras. Det är de verktyg som man har till sitt förfogande.

Givet det här regelverket kan jag inte se att den inskränkning som man ibland pratar om i medierna, och som man också har lyft fram lite grann i de fall som Bodil Ceballos tar upp, skulle vara så himla stor. Jag tycker faktiskt att regelverket är ganska bra utformat för att ge avvägningen vad gäller rikets säkerhet i kontrast till förutsättningarna att ta del av informationen.

Anf. 116 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Jag ifrågasätter inte att regelverket är rätt utformat. Det kanske det är. Men det är tillämpningen av regelverket som kanske inte alltid uppfyller de krav som i alla fall jag ställer på hur myndigheter ska följa regelverken.

Ministern säger att de som är drabbade av den här situationen kan ges de uppgifter de behöver. Då är det absolut inte tillfredsställande att en person som nu är drabbad av terroriststämpeln inte vet vad han är ankla-

gad för. Det måste naturligtvis han och hans advokat få veta. De måste kunna lägga upp sitt försvar i domstolen. Jag utgår från att det blir en muntlig förhandling. Det här kan ju inte vara en så enkel fråga att det inte skulle behövas.

Men oavsett själva skuldfrågan, om man kallar den så, finns det ett antal andra parametrar som jag tycker är regeringens absoluta ansvar att ta hänsyn till när man beslutar om avvisning av människor. Det gäller till exempel att inte splittra familjer i onödan, att inte bryta vårdkedjor och att inte avvisa någon till en plats där han eller hon riskerar tortyr, att fängslas eller annan förnedrande behandling.

Jag tycker att det är så oerhört viktigt att regeringen alltid har med de parametrarna i sina bedömningar också i sådana här ärenden, även om personen i fråga skulle anses vara en säkerhetsrisk på riktigt. För vad är det som säger att personen blir en mindre säkerhetsrisk för att han avvisas till ett annat land? Det kanske blir en större säkerhetsrisk för något annat land eller till och med här? Man måste se till personen, till familjen, till hälsan och också till annat. Om en person riskerar att utsättas för tortyr så måste man vara oerhört vaksam innan man skickar i väg honom eller henne.

Man måste inte bara ta reda på vad Utrikesdepartementet säger om situationen i landet och om möjligheten att hitta ett gömställe någon annanstans i det landet, utan man får väl också lyssna på vad UNHCR och Amnesty tycker om situationen i landet. Det handlar inte bara om våra egna bedömningar. Jag upplever att våra egna bedömningar för det mesta är väldigt strikta. Vi utvisar människor till länder som vi absolut inte borde utvisa några till. Just nu är det till exempel en man som ska avvisas till Kongo som jag känner till. Det är väldigt många som avvisas till länder där det finns stora problem och dit Amnesty och många andra menar att ingen borde skickas i väg.

Anf. 117 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Det finns väldigt goda skäl för att vi har en processordning i säkerhetsärenden som riksdagen och regeringen har ställt upp villkoren för. Regeringen har ett övergripande ansvar för säkerheten i landet. Den rätten måste vi ta på väldigt stort allvar. Vi ska inte acceptera att vårt land blir en tillflyktsort eller en operationsbas för verksamhet riktad mot oss själva eller mot tredje part. Det är väldigt viktigt att terrorismen, denna internationella problematik, bekämpas.

I ljuset av det tycker jag att det är viktigt att det finns en rättssäkerhet på plats. Jag har vid den frågestund som Bodil Ceballos tidigare hänvisade till tagit upp och diskuterat frågan om egyptierna med henne. Jag har tydligt och klart visat att den gamla ordningen, där det inte fanns något yttrande från en rättsinstans kring huruvida det fanns hinder mot verkställigheten av beslut om avvisning eller utvisning, var fel. Den ordningen har nu också rättats till.

Migrationsöverdomstolen ska i dag uttala sig om det finns hinder mot verkställigheten av beslutet. Men det handlar inte om allt det som Bodil Ceballos tog upp här när hon räknade upp vårdkedjor och så vidare. Det finns faktiskt tydligt och klart uppställda direktiv för vad Migrationsöverdomstolen ska yttra sig över, och jag ska redogöra för det.

Det finns hinder mot verkställighet av beslutet om personen ärendet gäller är i fara att straffas med döden, utsätts för kroppsstraff, tortyr, annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, riskerar att utsättas för förföljelse, behöver skydd på grund av yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet, känner välgrundad fruktan för att utsättas för allvarliga övergrepp eller inte kan återvända till hemlandet på grund av en miljökatastrof.

Förbudet mot att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning av en person som riskerar dödsstraff eller tortyr är absolut. Vi avvisar inte människor om det finns en sådan risk. Jag tycker att det är viktigt att framhålla det därför att debatten, både här i kammaren och lite utanför, har tenderat att bli lite slängig. Det verkar som om folk inte förstår att den gamla ordningen inte längre finns. I dag finns Migrationsöverdomstolen, vars beslut regeringen faktiskt är bunden av. Om Migrationsöverdomstolen i sitt yttrande kommer till slutsatsen att de här hindren föreligger blir man givetvis inte avvisad. Det tycker jag är en god ordning.

Bodil Ceballos utgår hela tiden från enskilda fall och tar upp dem här. Hon vet säkert mycket väl om att jag inte kan kommentera de här fallen. Det finns inga möjligheter. Jag skulle göra mig skyldig till fel som statsråd om jag försökte göra det.

Samtidigt försöker jag redovisa de generella principer som finns, inte minst i informationshänseendet där jag tycker att den ordning som finns väl garanterar det enskilda ombudet och den enskilda personen rätten att få ta del av de synpunkter som Säkerhetspolisen har haft.

Anf. 118 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Jag sade också att jag vet att statsrådet inte kan kommentera några enskilda ärenden. Det är helt riktigt. Så ska det naturligtvis vara. Men jag tycker att användningen av ett enskilt fall vid själva hanteringen av ärenden som sådan kan belysa en viss situation som andra kan också kan hamna i så småningom.

Statsrådet berättar vilka verkställighetshindren är. Jag vill också säga att jag har väldigt stort förtroende för Migrationsöverdomstolen. Jag utgår ifrån att det kommer att bli en väldigt stor skillnad mot tidigare med den här nya ordningen.

Men jag menar att det finns andra verkställighetshinder också. Det är till exempel vårdssituationen. Det kan vara en människa som är sjuk. Jag menar att det också kan handla om familjesituationen. Vi har skrivit under barnkonventionen i det här landet. Jag menar inte att vi ska vara en tillflykt för alla terrorister i världen. Men det finns alltså människor som lever här i dag. Det finns en konkret person som inte vet vad personen i fråga är anklagad för, som har barn här i landet, som är sjuk och som riskerar tortyr när han återvänder, enligt det han själv menar. Jag menar att det finns verkställighetshinder av alla dessa slag.

Jag hoppas att det kommer att bli en mer rättssäker process framöver. Nu är det här det första fallet som prövas enligt den nya ordningen, om jag har förstått saken rätt. Det kan kanske också sätta någon form av praxis.

Men grunden för den här interpellationen är just detta med insynen. Det bör vara varje människas absoluta rättighet att få ta del av alla handlingar i sitt ärende, att få ta del av vad man anklagas för, att få veta varför

man är en säkerhetsrisk och varför man ska avvisas. Man ska inte bara behöva gissa sig till det. Den person som är anklagad – den som är terroristen – och advokaten måste få ta del av alla handlingar.

Anf. 119 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Jag har redogjort här i debatten för de principer som ligger till grund för hur man hanterar informationsfrågan gentemot den enskilda personen och dennas ombud. Som jag har sagt anser regeringen att den nuvarande ordningen är god. Det finns förbehåll som gör det möjligt för den enskildas ombud och den enskilda personen att ta del av de påståenden som görs. Man får tillgång till akter och så vidare.

Det finns särskilda regler för samtliga domstolar som är inblandade processen, inklusive migrationsdomstolarna, om i vilken utsträckning som sekretessen ska bestå vid en muntlig förhandling eller när en uppgift ska tas in i en dom eller ett beslut. De här villkoren, de här särskilda reglerna, motiveras av rättssäkerhetsskäl, bland annat kravet på öppenhet i domstolsprocessen. Jag vill erinra Bodil Ceballos om att det här kravet på en ökad öppenhet och insyn i processen var en faktor som låg bakom reformen med den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden.

Regeringens utgångspunkt, den utgångspunkt som har besjälats riksdagen när man fattade beslutet om den här nya ordningen, är ju att domstolarnas och regeringens verksamhet ska vara offentlig i så stor utsträckning som det är möjligt.

Det finns också möjligheter att i vissa fall sekretessbelägga uppgifter i domar och beslut, men det är en fråga om att göra en bedömning i varje enskilt fall. Det handlar inte bara om rikets säkerhet, utan det handlar faktiskt också om risken för att den enskilda eller någon närstående till den enskilda kan lida skada om den här typen av uppgifter kommer ut. Därför måste man väga av om den här risken är så stor att en uppgift om en asylsökande ska sekretessbeläggas.

Jag tycker avslutningsvis att det är bra att vi har den här interpellationsdebatten. Jag vill tacka interpellanten för att hon har framställt den. Det har gett mig möjligheten att reda ut en del frågetecken i den här frågan. Samtidigt vill jag slå fast att det alltid kommer att finnas situationer där uppgifter kommer att behöva sekretessbeläggas. Och kravet på att värna rikets säkerhet måste vi också värna, inte bara i den här församlingen utan också från regeringens sida.

Överläggningen var härmed avslutad.

18 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
Redogörelse
2006/07:RJ1 till utbildningsutskottet

19 § Bordläggning

Prot. 2006/07:66
23 februari

Anmälades och bordlades

Proposition

2006/07:52 Driftsformer för sjukhus

Skrivelse

2006/07:103 Kommittéberättelse 2007

Näringsutskottets betänkande

2006/07:NU7 Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning
2006–2008

Konstitutionsutskottets betänkande

2006/07:KU6 Vissa ändringar i bestämmelser för Riksrevisionen

Finansutskottets betänkanden

2006/07:FiU12 Effektiv statsförvaltning m.m.

2006/07:FiU13 Offentlig upphandling

2006/07:FiU14 Flytt av försäkringssparande

Justitieutskottets betänkande

2006/07:JuU11 En ny indelningsgrund för vissa domsagor

Trafikutskottets betänkanden

2006/07:TU4 Kollektivtrafik och trafikupphandling

2006/07:TU5 Lättnader i mönstringen av intendenturpersonal

Socialutskottets betänkanden

2006/07:SoU6 Folkhälsofrågor

2006/07:SoU7 Socialtjänstfrågor

20 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 23 februari

2006/07:339 Tonnageskatt

av *Fredrik Olovsson* (s)

till finansminister *Anders Borg* (m)

2006/07:340 Särskild undervisning på sjukhus

av *Gunilla Tjernberg* (kd)

till statsrådet *Jan Björklund* (fp)

2006/07:341 Sjöfylleri

av *Thomas Bodström* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:342 Vårnadsbidrag och arbete

av *Ann-Christin Ahlberg* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:343 Vårnadsbidrag och jämställdhet

av *Helena Frisk* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:344 Vårnadsbidraget och förskolans kvalitet

av *Peter Hultqvist* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:345 Nedläggning av Hållbarhetsrådet

av *Egon Frid* (v)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:346 Sveriges inställning till IMF:s och Världsbankens regelverk

av *Hans Linde* (v)
till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2006/07:347 Sveriges medansvar för skuldsättning i Syd

av *Hans Linde* (v)
till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2006/07:348 Vårnadsbidraget och integrationen

av *Jasenko Omanovic* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

Interpellationerna 2006/07:339–343 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 27 februari.

Interpellationerna 2006/07:344–348 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 13 mars.

21 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 23 februari

2006/07:714 Diskrimineringen av HBT-personer i Polen

av *Hans Linde* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:715 Älvförbindelse i Göteborg

av *Eva Flyborg* (fp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:716 Skärpt sjöfyllerilag

av *Thomas Bodström* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:717 Framtidens hyresförhandlingssystem

av *Carina Moberg* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:718 Tillgången till fast telefoni i Småland

av *Irene Oskarsson* (kd)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:719 Invandrade konstnärer och Af Kultur

av *Torbjörn Björlund* (v)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:720 Situationen i Guinea

av *Kalle Larsson* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:721 Jakt på statens mark

av *Helén Pettersson* i Umeå (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:722 De nya universiteten och vitaliseringen av den högre utbildningen och forskningen

av *Tommy Ternemar* (s)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:723 Begravningsväsendets framtid

av *Christin Hagberg* (s)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:724 Privatiserat vatten

av *Christin Hagberg* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:725 Utbyggnaden av E 6:an mellan Trelleborg och Vellinge i Skåne

av *Anders Hansson* (m)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:726 Yttrandefriheten i Turkiet

av *Mats Johansson* (m)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:727 Bortforsling av övergivna fordon

av *Jan Ertsborn* (fp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:728 Ersättning till kommuner vid mottagande av ensamkommande flyktingbarn

av *Agneta Berliner* (fp)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:729 Kommunernas kompetens att ta emot ensamkommande flyktingbarn

av *Agneta Berliner* (fp)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:730 Svensk Kassaservice och framtiden

av *Birgitta Eriksson* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:731 Tillsättning av ledamöter i socialförsäkringsnämnderna

av *Kurt Kvarnström* (s)
till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 27 februari.

Prot. 2006/07:66
23 februari

22 § Kammaren åtskildes kl. 15.08.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 9 § anf. 37 (delvis),
av
förste vice talmannen därefter till och med 12 § anf. 80 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Eva-Lena Ekman

1 § Avsägelse.....	1
2 § Anmälan om kompletteringsval till trafikutskottet samt miljö- och jordbruksutskottet	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
4 § Svar på interpellationerna 2006/07:287, 261 och 300 om stärkt naturskydd vid gruvverksamhet	3
Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	3
Anf. 2 PETER ERIKSSON (mp)	4
Anf. 3 KENT PERSSON (v)	5
Anf. 4 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	5
Anf. 5 PETER ERIKSSON (mp)	6
Anf. 6 KENT PERSSON (v)	7
Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	8
Anf. 8 PETER ERIKSSON (mp)	9
Anf. 9 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	9
5 § Svar på interpellation 2006/07:294 om möjligheten att överklaga kommunala beslut	10
Anf. 10 Statsrådet MATS ODELL (kd)	10
6 § Svar på interpellation 2006/07:174 om omställningsarbetet i Östersund	11
Anf. 11 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	11
Anf. 12 STEFAN WIKÉN (s)	12
Anf. 13 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	13
Anf. 14 STEFAN WIKÉN (s)	14
Anf. 15 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	15
Anf. 16 STEFAN WIKÉN (s)	16
Anf. 17 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	16
7 § Svar på interpellation 2006/07:182 om energieffektivisering	17
Anf. 18 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	17
Anf. 19 KENT PERSSON (v)	18
Anf. 20 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	19
Anf. 21 KENT PERSSON (v)	20
Anf. 22 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	21
Anf. 23 KENT PERSSON (v)	22
Anf. 24 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	22
8 § Svar på interpellation 2006/07:207 om utsläppsrätter till fossilgas och skatt på fjärrvärme	23
Anf. 25 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	23
Anf. 26 PER BOLUND (mp)	25
Anf. 27 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	26
Anf. 28 PER BOLUND (mp)	27
Anf. 29 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	28
Anf. 30 PER BOLUND (mp)	29
Anf. 31 TALMANNEN	30

Anf. 32 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	30
9 § Svar på interpellation 2006/07:214 om besöksnäringen	31
Anf. 33 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	31
Anf. 34 BERIT HÖGMAN (s).....	32
Anf. 35 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	33
Anf. 36 BERIT HÖGMAN (s).....	34
Anf. 37 BÖRJE VESTLUND (s).....	35
Anf. 38 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	36
Anf. 39 BERIT HÖGMAN (s).....	37
Anf. 40 BÖRJE VESTLUND (s).....	38
Anf. 41 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	38
10 § Svar på interpellation 2006/07:227 om förläggning av Sydlänkens norra del i Vättern.....	39
Anf. 42 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	39
Anf. 43 LARS ELINDERSON (m).....	40
Anf. 44 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	41
Anf. 45 LARS ELINDERSON (m).....	42
Anf. 46 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	43
Anf. 47 LARS ELINDERSON (m).....	43
Anf. 48 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	44
11 § Svar på interpellation 2006/07:266 om elpriserna och basindustrins konkurrenskraft.....	44
Anf. 49 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	44
Anf. 50 ALF ERIKSSON (s).....	45
Anf. 51 BERIT HÖGMAN (s).....	46
Anf. 52 HANS STENBERG (s).....	46
Anf. 53 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	47
Anf. 54 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	47
Anf. 55 ALF ERIKSSON (s).....	48
Anf. 56 BERIT HÖGMAN (s).....	49
Anf. 57 HANS STENBERG (s).....	50
Anf. 58 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	50
Anf. 59 BÖRJE VESTLUND (s).....	50
Anf. 60 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	51
Anf. 61 ALF ERIKSSON (s).....	53
Anf. 62 BÖRJE VESTLUND (s).....	53
Anf. 63 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	53
12 § Svar på interpellationerna 2006/07:285, 286, 288 och 291 om transportbidraget	54
Anf. 64 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	54
Anf. 65 HANS STENBERG (s).....	55
Anf. 66 MARIE NORDÉN (s).....	56
Anf. 67 KARIN ÅSTRÖM (s).....	56
Anf. 68 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s).....	57
Anf. 69 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	58
Anf. 70 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	59
Anf. 71 HANS STENBERG (s).....	60
Anf. 72 MARIE NORDÉN (s).....	61

Anf. 73	KARIN ÅSTRÖM (s)	61
Anf. 74	KARL GUSTAV ABRAMSSON (s)	62
Anf. 75	KRISTER HAMMARBERGH (m)	63
Anf. 76	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	64
Anf. 77	HANS STENBERG (s)	65
Anf. 78	MARIE NORDÉN (s)	65
Anf. 79	KARIN ÅSTRÖM (s)	66
Anf. 80	KARL GUSTAV ABRAMSSON (s)	66
Anf. 81	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	67
13 §	Svar på interpellation 2006/07:307 om svensk strategi för Sudan	67
Anf. 82	Utrikesminister CARL BILDT (m)	67
Anf. 83	PETER HULTQVIST (s)	69
Anf. 84	BÖRJE VESTLUND (s)	70
Anf. 85	Utrikesminister CARL BILDT (m)	71
Anf. 86	PETER HULTQVIST (s)	72
Anf. 87	BÖRJE VESTLUND (s)	73
Anf. 88	EVA-LENA JANSSON (s)	73
Anf. 89	Utrikesminister CARL BILDT (m)	74
Anf. 90	PETER HULTQVIST (s)	75
Anf. 91	EVA-LENA JANSSON (s)	76
Anf. 92	Utrikesminister CARL BILDT (m)	76
14 §	Svar på interpellation 2006/07:252 om Försäkringskassans praxis	77
Anf. 93	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	77
Anf. 94	LISELOTTE OLSSON (v)	77
Anf. 95	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	79
Anf. 96	LISELOTTE OLSSON (v)	79
Anf. 97	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	81
Anf. 98	LISELOTTE OLSSON (v)	81
Anf. 99	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	82
15 §	Svar på interpellation 2006/07:258 om gränshinder i Norden	83
Anf. 100	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	83
Anf. 101	HANS WALLMARK (m)	84
Anf. 102	KRISTER HAMMARBERGH (m)	85
Anf. 103	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	86
Anf. 104	HANS WALLMARK (m)	87
Anf. 105	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	88
16 §	Svar på interpellation 2006/07:309 om klimatsituationen och åtgärder mot tung trafik på vägarna	88

Anf. 106 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	88
Anf. 107 KARIN SVENSSON SMITH (mp)	90
Anf. 108 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	91
Anf. 109 KARIN SVENSSON SMITH (mp)	91
Anf. 110 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	92
Anf. 111 KARIN SVENSSON SMITH (mp)	93
Anf. 112 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	94
17 § Svar på interpellation 2006/07:290 om insyn i processen i utlänningsärenden	94
Anf. 113 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	94
Anf. 114 BODIL CEBALLOS (mp)	95
Anf. 115 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	96
Anf. 116 BODIL CEBALLOS (mp)	97
Anf. 117 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	98
Anf. 118 BODIL CEBALLOS (mp)	99
Anf. 119 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	100
18 § Hänvisning av ärende till utskott	100
19 § Bordläggning	101
20 § Anmälan om interpellationer	101
21 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	102
22 § Kammaren åtskildes kl. 15.08.	104

